

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ**

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
*МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА***

**Београд
2014.**

Назив студијског програма	МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА
Самостална високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду – Правни факултет
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна, стручна или уметничка област	Правне науке
Врста студија	Мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	60 ЕСПБ
Назив дипломе	Мастер правник
Дужина студија	Једна академска година (два семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма	2011.
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	/
Број студената који студира по овом студијском програму	2013/2014 - 500; 2012/2013 - 585; 2011/2012 - 490
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм	500
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	<ul style="list-style-type: none"> – 22.09.2014 - Наставно-научно веће Правног факултета – 12.12.2012 - измене и допуне - Сенат Универзитета у Београду (Број: 020-21030/III.7.1) – 29.10.2012 - измене и допуне - Наставно-научно веће Правног факултета – 05.04.2012 - измене и допуне - Сенат Универзитета у Београду (Број: 020-329/XXVII - 7.1) – 27.02.2012 - измене и допуне - Наставно-научно веће Правног факултета – 20.04.2011 - Савет Правног факултета – 6.12.2010 - Наставно-научно веће Правног факултета
Језик на коме се изводи студијски програм	Српски језик
Година када је програм акредитован	2011.
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	http://www.ius.bg.ac.rs/Studije/pds/master_studije.htm

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Облигационо право – Пуноважност уговора			
Наставници: проф. др Оливер Антић, проф. др Драгор Хибер, проф. др Марко Ђурђевић, проф. др Марија Караникић-Мирић			
Статус предмета: обавезни - Грађанскоправни модул, Имовинско-правни под-модул I			
Број ЕСПБ: 20			
Услов: /			
Циљ предмета: Проширивање и продубљивање знања из области пуноважности уговора у грађанском праву, како нашем тако и упоредном праву и тиме стицање таквих компетенција које омогућавају да се по окончању студија кандидат самостално и професионално бави питањима везаним за пуноважност уговора у праске. Циљ овог предмета је, подред тога, да пружи неопходна основ за савладавање јавнобележничког и земљишнокњижног права и бављењем пословима из ових области.			
Исход предмета: Студент стиче продубљена, темељна знања из области пуноважности уговора, знања и способност критичког разматрања проблематике пуноважности уговора.			
Садржај предмета: Услови пуноважности уговора (способност уговарања; сагласност воља; предмет уговора, основ (кауза); форма уговора); Санкције правила о пуноважности уговора (дуалитет неважности; ништави уговори; рушљиви уговори; неправичне уговорне одредбе у општим условима формуларних уговора; неправичне уговорне одредбе у потрошачким уговорима)			
Литература: Обавезна: Уџбеници облигационог права (О. Антић, С. Перовић, Ј. Радишић, Ј. Салма, Б. Лоза...); Коментари ЗОО (Благојевић/Круљ, Перовић); М. Орлић ("Закључење уговора") Допунска: С. Перовић ("Забрањени уговори", "Формални уговори"); И. Јанковец ("Уговорна одговорност"); Д. Хибер ("Заблуда при закључењу уговора"); М. Ђурђевић ("Уговор по приступу"); М. Живковић ("Обим сагласности неопходан за закључење уговора"); М. Константиновић ("Оштећење преко половине и зеленашки уговори"); О. Станковић ("О појму и врстама заступништва"); Д. Хибер ("Заблуда о праву према ЗОО и његовој примени"); О. Антић ("Кауза"); Ј. Карамарковић ("Апсолутно ништави уговори"); Н. Јовановић ("Појам уговора у англосаксонском праву"); Д. Павић ("Јавни поредак заштите"); Jean Hauser ("Јавни поредак у породичним односима"); Jacques Ghestin ("Корисно и правично у уговорима"); М. Караникић ("Неправичне одредбе у потрошачким уговорима")			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Јавнобележничко право			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Оливер Антић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Александар Јакшић, проф. др Драгор Хибер, проф. др Дејан Ђурђевић, доц. др Милош Живковић			
Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, Имовинско-правни под-модул I			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Стицање продубљених знања и компетенција неопходних ради обављања послова из области јавнобележничког права.			

Исход предмета: Студент је стекао знање и вештине које омогућавају да се самостално, компетентно и професионално критички анализира и примењује знања из области јавнобележничког права.				
Садржај предмета: Појам јавног бележника (нотара) и бележничког (нотаријалног) права; однос јавнобележничке делатности и делатности адвоката, судова и јавних служби. Нотаријално организационо право, Тарифник, Одговорност нотара, Надзор над радом нотара, Престанак делатности. Нотаријални поступак. Нотаријално материјално право. Искључива и супсидијерна надлежност нотара. Надлежност конкурента.				
Литература: <i>Драгор Хибер, Јавнобележничко право</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2006 и каснија издања.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијуми			
семинари	20			

<i>Земљишнокњижно право</i>				
Наставници: проф. др Драгор Хибер, доц. др Милош Живковић, доц. др Ненад Тешић				
Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, Имовинско-правни под-модул I				
Број ЕСПБ: 10				
Услов:				
Циљ предмета: Стицање продубљених знања и компетенција неопходних ради обављања послова из области земљишнокњижног права.				
Исход предмета: Студент је стекао знање и вештине које омогућавају да се самостално, компетентно и професионално критички анализира и примењује знања из области земљишнокњижног права.				
Садржај предмета: 1. Регистри непокретности 2. Земљишнокњижни систем 3. Тапијски систем. 4. Начела земљишних књига. 5. Уписи (Укњижба, Предбележба, Забележба) 6. Јединствена евиденција непокретности. 7. Катастар непокретности.				
Литература: Обрен Станковић, Миодраг Орлић, Стварно право, Номос Београд, 1996 и каснија издања, Миодраг Орлић (ур) Земљишне књиге и јавна евиденција - Анали Правног факултета Универзитета у Београду, 2003.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијуми			
семинари	20			

<i>Облигационо право – Уговорна одговорност за штету</i>				
Наставници: проф. др Оливер Антић, проф. др Драгор Хибер, проф. др Марко Ђурђевић, проф. др Марија Караникић-Мирић				
Статус предмета: обавезни –Грађанскоправни модул, Имовинско-правни подмодул II				
Број ЕСПБ: 20				

Услов: /				
Циљ предмета: упознавање и разумевање дејстава облигације као последице чињенице да је облигација настала и одговорности за неиспуњење облигације; анализа права повериоца да захтева испуњење и правних последица чињенице неиспуњења у упоредном и српском праву; стицање знања о правним принципима који владају у материји уговорне одговорности и уочавање главних праваца развоја компаративног законодавства, права Европске уније и научне мисли; развијање способности за уочавање и решавање проблема који се у вези са извршењем и повредама уговорних обавеза испољавају у пословној и судској пракси.				
Исход предмета: Студенти ће успешним савладавањем материје курса стећи продубљена знања о правилима која уређују односе који настају у случају неиспуњења уговорне обавезе од стране дужника и посматрањем уговорне одговорности из другачијег угла развити способност да критички анализирају и примењују норме овог дела облигационог права.				
Садржај предмета:				
I Општа правила о одговорности дужника (202-205 Скица)				
II Поређење уговорне и вануговорне одговорности				
III Појам повреде уговорне обавезе				
IV Повериочева права:				
1. Право на накнаду штете – Општа правила (206 Скица)				
a) Накнада одређена од суда (207-214 Скица, 262-269 ЗОО)				
б) Уговорна казна (215-222 Скица, 270-276 ЗОО) – накнада коју су уговориле саме стране				
в) Законска камата – накнада коју је одредио законодавац (223-225 Скица, 277-279 ЗОО)				
2. Вршење дужникових права (226 Скица) и опозивање његових послова (побијање дужникових правних радњи – <i>Actio Pauliana</i>) (227-232 Скица, 280-285 ЗОО)				
3. Право задржавања (<i>Ius retentionis</i>) (233-236 Скица, 286-289 ЗОО)				
4. Повериочева права у посебним случајевима:				
a) Када се обавеза састоји у давању ствари одређених по роду (237 Скица, 290 ЗОО)				
б) Кад се обавеза састоји у чињењу (238 Скица, 291 ЗОО)				
в) Кад се обавеза састоји у нечињењу (239 Скица, 292 ЗОО)				
г) Право да се захтева накнада уместо дусуђеног предмета (240 Скица, 293 ЗОО)				
д) Судски пенали (241 Скица, 294 ЗОО)				
Поред наведене материје, за уговорну одговорност од значаја је и с њом се граничи читав низ тема. Ту долазе појам уговора и општи услови за његово закључење, раскид и поништај уговора – нарочито раскид због неиспуњења и престанак уговора услед немогућности испуњења, одговорност за физичке и правне недостатке, испуњење уговора и тако даље. Дакле, све оно што спада у инструменте за разумевање концептуалног окружења у којем се јавља и операционализује појам уговорне одговорности.				
Литература:				
Обавезна:				
Уџбеници облигационог права (О. Антић, С. Перовић, Ј. Радишић, Ј. Салма, Б. Лоза), посебно они њихови делови који се тичу дејства облигација; Коментари ЗОО: Благојевић/Круљ; С. Перовић (чланови 262-294); И. Јанковец, Уговорна одговорност				
Допунска:				
М. Орлић, Закључење уговора; Оливер Антић, Правна природа уговорних облигација, Правни живот 10/2006; Младен Драшкић, Анали ПФ, Границе одговорности дужника за штету причињену повредом уговорних обавеза, (Ч), 3–4/85, стр. 365–370; Михаило Константиновић, Анали ПФ, Основ одговорности за проузроковану штету, (Ч), 3–4/82, стр. 507–518; Михаило Константиновић, Анали ПФ, Природа уговорне казне. – Смањење од стране суда, (СП), 2/53, стр. 209–215; 3–4/82, стр. 520–526; Димитар Поп-Георгиев, Анали ПФ, Уговорна одговорност према Закону о облигационим односима, (Ч), 3–5/78, стр. 451–464; Предраг Шулерић, Анали ПФ, Конкуренција деликтне и уговорне одговорности (проблем избора одштетног захтева), (Ч), 1–3/91, стр. 344–351; Слободан Перовић, Основ уговорне и деликтне одговорности, Правни живот 3-4/2004; Александар Јакшић, Квалификација уговорне и вануговорне одговорности за штету, Правни живот 10/1992; Ивица Јанковец, Анали ПФ, Значај кривице као претпоставке за наступање уговорне одговорности, (Ч), 6/90, стр. 685–701; Драган Павић, Судска контрола висине уговорне казне, Правни живот 10/2000.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки	

30		рад:	
Методe извођења наставe: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијуми		
семинари	20		

Стварноправно обезбеђење потраживања

Наставници: проф. др Драгор Хибер, доц. др Милош Живковић, доц. др Ненад Тешић

Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, Имовинско-правни подмодул II

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета: Стицање продубљених знања и компетенција неопходних ради обављања послова из области обезбеђења потраживања.

Исход предмета: Студент је стекао знање и вештине које омогућавају да се самостално, компетентно и професионално критички анализира и примењује знања из области обезбеђења потраживања.

Садржај предмета: Заложно право. Уговорно-судска залога. Судско заложно право. Законско заложно право. Заложно право на потраживањима. Хипотека. Реални дуг. Pactum reservati domini, Лизинг.

Литература: Обрен Станковић, Миодраг Орлић, Стварно право, Номос Београд, 1996 и каснија издања

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови

Методe извођења наставe: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијуми		
семинари	20		

Право извршног поступка

Наставници: проф. др Александар Јакшић, проф. др Драгор Хибер, доц. др Никола Бодирога

Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, Имовинско-правни подмодул II

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Стицање продубљених знања и компетенција из области извршног права.

Исход предмета: Студент је стекао знање и вештине које омогућавају да се самостално, компетентно и професионално критички анализира и примењује знања из области извршног процесног права.

Садржај предмета: Извор извршног поступка, Примена Европске конвенције о људским правима у извршном поступку. Извршитељ у праву Србије и упоредном праву. Судско извршење. Вансудско извршење. Обезбеђење извршења потраживања.

Литература: Александар Јакшић, Грађанско процесно право, 6. издање, Београд, 2012. Никола Бодирога, Теорија извршног поступка, Београд 2012. Александар Јакшић, Европска Конвенција о људским правима-Коментар, Београд, 2006. Борислав Благојевић, Систем извршног поступка, Београд 1937. J.Uitdehaag, E. Vincken, Civil Enforcement in Western Balkans, Tirana 2011. W.H.Rechbeger/P.Oberhammer, Exekutionsrecht, Wien 2009. H. Brox, W. D. Walker, Zwangsvollstreckungsrecht, Muenchen 2008, V. Rijavec, Civilno izvršilno право, Ljubljana 2005.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Правни послови грађанског права

Наставници: проф. др Оливер Антић, проф. др Драгор Хибер, проф. др Дејан Ђурђевић, проф. др Марко Ђурђевић

Статус предмета: обавезни –Грађанскоправни модул, Наследно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Упознавање студената са правним чињеницама и правним пословима, њиховим настанком, престанком и садржином, као основним инструментима којим правни субјекти остварују своја права и испуњавају своје обавезе у правном промету.

Исход предмета: Оспособљеност студената да како на теоријском, тако и на практичном нивоу, учевају и изналазе најбоље механизме за остваривање жељених конкретних правних дејстава, те да разликовањем дозвољене од недозвољене садржине правних послова доприносе сигурности првог промета.

Садржај предмета: 1. Појам правних чињеница, 2. Појам правног посла, 3. Врсте правних послова, 4. Важније врсте уговора, 5. Неважећи правни послови, 6. Непостојећи правни послови, 7. Апсолутно ништави правни послови, 8. Релативно ништави (рушљиви) правни послови, 9. Побијање правних послова, 10. Модификације правних послова, 11. Услов, 12. Рок, 13. Налог, 14. Рачунање времена

Литература:

Обавезна: 1. Увод у грађанско право – Драгољуб Стојановић, Оливер Антић, Београд 2004. године
 2. Увод у грађанско право – Обрен Станковић, Владимир Водинелић, Београд 2007. године
 3. Cours Élémentaire De Droit Civil Français Conforme Au Programme Des Facultés De Droit – Albert Vigié, Paris 2009. Допунска: 1. Закључење уговора – Миодраг Орлић, Београд 1993. године
 2. Појам битне заблуде при закључењу уговора – Драгор Хибер, Београд 1991. године
 3. Забрањени уговори у имовинско-правним односима – Слободан Перовић, Београд 1975. године
 4. Ништавност правних послова – Врлета Круљ, Београд 1954. године
 5. Грађанско право, прва књига, Општи део и стварно право – Лазар Марковић, Београд 1927. године

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Посебни именовани уговори и наследноправни уговори

Наставници: проф. др Оливер Антић, проф. др Слободан Панов, проф. др Драгор Хибер, проф. др Дејан Ђурђевић, проф. др Марко Ђурђевић, проф. др Марија Караникић Мирић

Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, Наследно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Упознавање студената са појединим именованим уговорима облигационог и наследног права, поређење са одговарајућим правним пословима у упоредном праву (део приватног права у Француској познат као les libéralités), те анализа предложеног решења у Преднацрту Грађанског законика Републике Србије о поновном увођењу уговора о наслеђивању у српско позитивно право и сужавању могућности закључења уговора о доживотном издржавању.				
Исход предмета: Оспособљавање студената да у научном и практичном раду спознају предности и недостатке појединих именованих уговора облигационог и наследног права, те њихово упознавање са евентуалним новим решењима Грађанског законика Републике Србије који је у изradi.				
Садржај предмета: 1. Општи појам уговора 2. Појам les libéralités као посебног дела приватног права у Француској и значај ове концепције за Наследно право 3. Уговор о поклону 4. Поклон за случај смрти 5. Појам уговора у наследном праву и наследноправних уговора 6. Уговор о наслеђивању 7. Други наследноправни уговори 8. Уговор о доживотном издржавању 9. Уговор о уступању и расподели имовине за живота 10. Уговор о доживотној ренти				
Литература: Обавезна: 1. Облигационо право – Слободан Перовић, Београд 1990. године 2. Облигације и уговори – Михаило Константиновић, Београд 1996. године 3. Облигационо право – Оливер Антић, Београд 2013. године 4. Наследно право – Оливер Антић, Београд 2013. године 5. Contract law – Ewan McKendrick, 10 th edition, Palgrave Macmillan 6. Droit des contrats spéciaux – Frédéric Lecrec, 2 édition 7. Les successions, les libéralités – Philippe Malaurie, Laurent Aynès, Paris 2008 8. Successions et libéralités – Jean Maury, 7 édition Допунска: 1. Уговор о поклону – Марко Ђурђевић, Београд 2012. године, 2. Увођење уговора о наслеђивању у српско право – Дејан Ђурђевић, Анали ПФ 2/2009, 3. Зашто је уговор о наслеђивању забрањен у нашем праву? – Наташа Стојановић, Правни живот 10/20034. Раскид уговора о доживотном издржавању – Слободан Сворцан, Београд 1988. године, 4. Уговор о наслеђивању и други забрањени наследноправни уговори у српском праву – Оливер Антић, Анали ПФ 5/1986 5. Уговор о доживотном издржавању – Невенка Суботић–Константиновић, Београд 1960. године 6. Грађанско право – о посебним уговорима – Живојин Перић, Београд 1928. Године 7. Erbrecht, Mit Beispielen und aktueller Judikatur - Wolfgang Zankl, 7. Überarbeitete Auflage, Wien 2008 8. BGB – Erbrecht - Lutz Michalski, 4. Auflage, Heidelberg 2010.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Оставински поступак и упућивање на парницу	
Наставници: проф. др Оливер Антић, проф. др Александар Јакшић, проф. др Дејан Ђурђевић, доц. др Никола Бодирога	
Статус предмета: изборни –Грађанскоправни модул, Наследно-правни подмодул	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Студент стиче продубљена знања из области оставинског поступка.	
Исход предмета: Оспособљавање студената да у маниру потпуно квалификованог правника тумаче, критички анализирају и примењују правила оставинског поступка.	
Садржај предмета: Начела ванпарничног поступка. Особености оставинског поступка. Учесници	

оставнинског поступка. Одлуке и правни лекови у ванпарничном поступку. Упућивање на парницу.				
Литература: Александар Јакшић, Грађанско процесно право, 5. издање, Београд, 2011 Душица Палачковић, Субјекти ванпарничног поступка у нашем правном систему, Крагујевац, 1995				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Нови и реформисани институти породичног права</i>	
Наставници: проф. др Марина Јањић Комар, проф. др Слободан Панов	
Статус предмета: обавезни – Грађанскоправни модул, под-модул Права детета	
Број ЕСПБ: 20	
Услов: /	
Циљ предмета: Циљ курса јесте да студенти стекну легислативну, правно-теоријску и практичну способност, тј. да добију адекватна знања о бројним ревизијама и иновацијама законских норми из Породичног права. Потенцираће се креативни и евалуирајући приступ смислу, дометима и успеху постојећих законских, домаћих и упоредних, решења	
Исход предмета: Студенти стичу знања, већег квантума и нивоа, адекватна за тачно сазнање и правилну примену прописа из области Породичног права, а посебно за њихову критичку анализу и сврсисходну примену. Нарочито је важно да сваки студент аутономно, уз адекватну помоћ наставника и предавача, евидентира своје посебне склоности ка појединим темама из ове области и да буде, временски стабилно, радно мотивисан за теоријско-практичну анализу релевантних тема.	
Садржај предмета: Пропедеутички/уводни елемент/метод јесте евиденција, следствено квантуму часова, измена и иновирања законских норми породичноправних института. Након врло редуковане констатације о главним факторима моделирања норми Породичног права, као општег етиолошког чиниоца, посебно се анализују најважније законске иновације Породичног закона у односу на ЗБПО Србије: нов назив закона, нова законска терминологија, измене решења у области (ван)брачног права, родитељског, старатељског и права усвојења. Осим реформисаних породичноправних установа, посебан предмет анализе јесу законски новуми (иновација брачних сметњи и њихова рестилизација, поступка закључења брака, нов начин еманципације; иновације код лично-правних и имовинско-правних дејстава брака; иновирање услова за развод брака, нове брачно/породично-процесне норме, нови услови и правни капацитет ванбрачне заједнице; нова дефиниција субјекта права на слободно родитељство, иновирање активне легитимације и рокова у родитељским споровима; редефиниција вековне формуле о претпоставци брачног очинства; нове норме о медицински асистираним родитељству; нови/оснажени правни капацитет детета; нови законски стандарди васпитне релације; монистички модел усвојења и његове материјално/формалне претпоставке; норме о брачном уговору; уговору о поклону супружника...).	

Литература:

Обавезна: Олга Цвејић Јанчић, *Породично право*, Нови Сад, 2009; Гордана Ковачек Станић, *Упоредно породично право*, Нови Сад, најновије издање; М. Драшкић, *Породично право и права детета*, Београд, најновије издање; Слободан Панов, *Породично право*, Београд, најновије издање; Зоран Поњавић, *Ново породично законодавство-процес приватизације Породичног права*, у Зборнику радова "Ново породично законодавство", Крагујевац, 2006;

Допунска: Марина Јањић Комар, *Реформе Породичног права - проблеми модернизације*, Правни живот, бр. 9/2004; Марина Јањић Комар, *Расправа о принципима Породичног права*, Београд, 2008; Марина Јањић Комар, *Родитељска одговорност*, Зборник радова "Ново породично законодавство", 2006; Слободан Панов, *Основ за развод световног брака*, Анали Правног факултета Универзитета у Београду, бр. 1/2012; Слободан Панов, *Предмет брачног уговора*, Правни живот, бр. 10/2009; Слободан Панов, *Појам и правне последице прелјубе*, Правни живот, бр. 10/2011; *Twentieth Century*, Oxford University Press, First published, 2003; Oldham, M., *Statutes on Family Law*, 13th edition, Oxford University Press, 2004–2005; Herring, J., *Family Law*, Second edition, Oxford University, 2004; B. Hale, D. Pearl, E. Cooke, D. Monk, *The family Law & Society, cases & materials*, Oxford University Press, 2009, T. Buck, *International Child Law*, Routledge, London and New York, 2011, *Family Law in Europe*, ed. by C. Hamilton and K. Standley, Butterworths, London, 1995, A. В. Власенко, Л. ю. Грудцына, А.А. Спектор, *Семейное право России*, 2011.

Број часова активне наставе

Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
------------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Медијација

Наставници: проф. др Марина Јањић Комар, проф. др Слободан Панов

Статус предмета: изборни –Грађанскоправни модул, под-модул Права детета

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ курса је да студентима обезбеди адекватна знања, способности и вештине у материји медијације у породичним (брачним, родитељским, лично-правним и имовинско-правним) споровима и да студенти буду оспособљени за њихову примену у овој комплексној и деликатној сфери. Осим анализе *de lege lata*, евидентираће се и недостаци који легитимишу решења *de lege ferenda*. Нагласак је на критичком приступу постојећим законским, домаћим и упоредно-правним решењима.

Исход предмета: Сазнавање комплексности и деликатности института медијације (мирења и нагодбе), сазнавање суптилности легислативне форме медијације и стална отвореност ка другим релевантним знањима (из области психо-социјалног рада, филозофије, антропологије, судских поступака и из других области који норми о медијацији дају бланкетни карактер) резултираће стицањем адекватног теоријског потенцијала да се решавају конкретни спорови, тј. да се укине или умањи конфликтност која може да последици рђавим индивидуалним, брачним, породичним, социјалним последицама.

Садржај предмета:

1. Појам и врсте медијације
2. Историјат медијације
3. Позитивно-правне норме о медијацији у нашем и упоредном праву
4. Када се (не)врши медијација
5. Субјекти медијације
6. Поступак и фазе медијације
7. Начини медијације: мирења и нагодба

8. Правни исход и друге комплексне последице (не)успеха медијације
 9. Фактографија о (не)успеху медијације (повољности, лимитираности и неуспеси)
 10. Медијација de lege (lata) ferenda

Литература:

О. Цвејић Јанчић, *Посредовање у породичним споровима*, Правни живот, бр. 9/2000; З. Поњавић, *Посредовање у брачним споровима*, Правни живот, бр. 10/07; Петрушић, Невена, *Европски стандарди и принципи решавања спорова путем медијације: European Standards and Principles of Dispute Resolution Through Mediation*, Зборник: Европска заједница народа и универзалне вредности, Сремски Карловци, 2010; Suzana Bubić, *Ustanova posredovanja u evropskom, nemačkom i domaћem pravu*, Nova pravna revija, 2/2011; Драшкић, Марија, *Усаглашеност прописа Србије са препоруком Савета Европе о посредовању у породичним стварима*; Зборник: Правни капацитет Србије за европске интеграције, Књ. 2, 2007, стр. 53-77.

Л. Карамарковић, *Поравнање и медијација*, 2003; Петрушић Н, *Медијација - метод решавања правних спорова*, Темида, 2/2004; Арсић, Јелена, *Медијација у породичним споровима: посебности поступка медијације и улоге медијатора*, Зборник: Ново породично законодавство, 2006;

Walker J, *Introduction to family mediation in Europe and its special characteristics and advantages*, Council of Europe, conf 4 (98) Rap 4; Winter R, *Promotion of and access to family mediation*, Council of Europe, conf 4 (98) Rap 2; J. Schiratzki, *Litigation in the Shadow of mediation: supporting children in Sweden*, str. 123-137, u knjizi Family Law and Family Values, ed. by Mavis Maclean, Oxford and Portland, 2005; Herring, J., *Family Law*, Second edition, Oxford University, 2004; str. 79-123; Toulmin, J., *Cross-border mediation and civil proceedings in national courts*, ERA-Forum. – 10(2009), br. 4; Beck, Connie J. A.; Sales, Bruce D., *Family mediation: Facts, myths, and future prospects, The law and public policy*, Washington, DC, US: American Psychological Association, 2001, posebno: Beck, Connie J. A. Sales, Bruce D. , *A neutral third party as mediator*, str. 41-55; Beck, Connie J. A. Sales, Bruce D., *Future mediation theory*, str. 181-204; Sladović Franc Branka, *Obilježja obiteljske medijacije*, Ljetopis socijalnog rada, vol. 12 No 2, 2006.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Насиље у породици

Наставници: проф. др Марина Јањић Комар, проф. др Слободан Панов

Статус предмета: изборни – Грађанскоправни модул, под-модул Права детета

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ курса јесте да се са свих аспеката анализује заштита од насиља у породици као нов породичноправни институт у нашем праву, да се стекну ваљана знања о легислативном профилу установе заштите од насиља у породици (доминантно породично-правни аспект, али и други релеванти аспекти анализе). Осим позитивноправног аспекта анализе, користиће се и адекватан холистички приступ о овој историјско-правној константи, и њеним модерним варијацијама и посебностима.

Исход предмета: Стечено знање треба да буде таквог квантума и квалитета/нивоа, да се тачно утврде сви релеванти елементи: квалитети и грешке у законодавној формулацији, рудиментарна и адекватна констатација "пред-правног стања", социјалне, породичне, гендерске/полне и интимне димензије, на који се примењује правни механизам и , наравно, евиденција резултата који су постигнути или изостали применом важећег правног концепта заштите од насиља у породици. Студенти ће стећи знања, већег квантума и нивоа, адекватна за правилну примену прописа из области Породичног права и њихову критичку анализу. Настојаће се да сваки студент аутономно, уз адекватну помоћ

наставника, евидентира своје посебне склоности ка појединим аспектима анализе овог (не)модерног феномена и да се мотивише за теоријско и практичну анализу релевантних тема

Садржај предмета: - Евиденција узрока насиља у породици, анализа њихових дејстава и специфичности - Правно-филозофска основа установе заштите од насиља у породици (промоција нових правних вредности, укидање екскулпирајућег дејства брачног амбијента, третман реципроцитета/континуума аката насиља...). Комплексна анализа конкретних аката насиља у породици (вредности и мане *exempli causa* датих у Породичном закону Србије и у упоредном законодавству: несавршености, непрецизности и лимитираности законодавних формулација). Мере заштите од насиља у породици (анализа списка мера *numerus clausus*, њихов правни и социјални/породични/индивидуални смисао и (ин)суфицијентности). Анализа поступка заштите од насиља у породици (опште одлике и специфичности). Правна, социјална, породична и индивидуална сврсисходност примене овог института (постигнути или очекивани успех у отклањању узрока и последица ове социјалне/породичне патологије): фактографија (не)успеха норми о овој установи.

Литература: Зборник радова са научног скупа *Насиље у породици*, уредници С. Панов, М. Јањић Комар, М. Шкулић, Београд, 2012; Н. Петрушић, С. Константиновић Вилић, *Породичноправна заштита од насиља у породици у правосудној пракси Србије*, Београд, 2010; Гордана Ковачек Станић, *Упоредно породично право*, Нови Сад, последње издање; М. Драшкић, *Породично право и права детета*, Београд, најновије издање; Слободан Панов, *Породично право*, Београд, 2008. или последње издање. Н. Петрушић, С. Константиновић Вилић, *Водич кроз систем породичноправне заштите од насиља у породици*, Београд, 2005; *Насиље у породици*, Зборник - уредник М.Шкулић, Београд, 2009; Draškić, Marija, Family law protection from domestic violence: *Serbian response to the legal consequences of the disintegration of families*, , 2011, str. 227-232;; J. Lindsay and D. Dempsey, *Families, Relationships and intimate life*, Oxford University Pres, 2010, Chapter 12: Violence and Intimate Relationships, стр. 197-2013; Meyersfeld, B., *Domestic violence and international law* / Bonita Meyersfeld Oxford ; Portland : Hart, 2010; Stith, Sandra M.; McCollum, Eric E.; Rosen, Karen H., *The foundation for domestic violence-focused couples therapy – Defining the miracle*, str. 51-61 u Ninoslava Pećnik, *Međugeneracijski prijenos zlostavljanja djece*, Jastrebarsko, 2003; Nicolson, Paula, *Domestic violence and psychology: a critical perspective*, 2010; *Domestic and sexual violence and abuse : tackling the health and mental health effects*, [edited by] Catherine Itzin, Ann Taket, and Sarah Barter-Godfrey, London, New York, 2010.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Компанијско право

Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић, доц. др Татјана Јевремовић Петровић

Статус предмета: обавезни – Пословноправни модул, под-модул Право привредних друштава

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Циљ курса је да студентима обезбеди продубљена знања из компанијског права и оспособи их за њихову примену. Нагласак је на критичком приступу постојећим законским и упоредним решењима

Исход предмета: Студенти ће стећи продубљена знања адекватна за правилну примену прописа из области компанијског права и њихову критичку анализу.

Садржај предмета: 1. Привредни (трговачки) и непривредни (грађански) субјекти; 2. Заједнички институти привредних друштава; 3. Друштва лица (ортачко друштво, командитно друштво,

командитно друштво на акције, компаније са неограниченом одговорношћу у англосаксонској пракси, тајно (тихо) друштво, фактичко и *de facto* друштво); 4. Друштво са ограниченом одговорношћу (друштво са ограниченом одговорношћу, компаније са одговорношћу ограниченом гаранцијом у англосаксонској пракси, ортаклуци са ограниченом одговорношћу у англосаксонској пракси); 5. Акционарско друштво (општа питања, акције и друге хартије од вредности, реорганизација капитала и акција, акционари, мањински акционари, органи, престанак, неки посебни институти јавних друштава); 6. Специјализована акционарска друштва; 7. Специјализоване организације и привредна друштва; 8. Предузећа – субјекти приватизације (јавна – државна предузећа); 9. Промена правне форме привредног друштва; 10. Повезивање привредних друштава (путем капитала и/или уговора, остале форме повезивања уговором са статусним елементом); 11. Структурна повезивања – статусне промене; 12. Привредне асоцијације; 13. Ликвидација; 14. Привредна друштва на нивоу ЕУ.

Литература:

Обавезна:

Мирко Васиљевић, *Корпоративно управљање – правни аспекти*, Правни факултет Универзитета у Београду и Профинвест, Београд, 2007; Мирко Васиљевић, *Компанијско право – право привредних друштава*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012 (од акционарских друштава до краја – стр. 237-602); Мирко Васиљевић, Вук Радовић, Татјана Јевремовић Петровић, *Компанијско право Европске уније*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012; Мирко Васиљевић, „Развој регулативе управљања компанијама у упоредном праву и позитивно право Србије“, *Правни живот*, бр. 11/2010, стр. 5-75.

Допунска:

Корпоративно управљање – приручник (допуњено издање), International Finance Corporation, Београд, 2008; Мирко Васиљевић, Вук Радовић (ур.), *Корпоративно управљање – зборник радова*, Правни факултет Универзитета у Београду, 2008; Мирко Васиљевић, Вук Радовић (ур.), *Корпоративно управљање – други део (зборник радова)*, Правни факултет Универзитета у Београду, 2009; Вук Радовић, *Накнада члановима управе акционарског друштва (препоруче добре праксе корпоративног управљања)*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2011; Вук Радовић, *Мере одбране акционарског друштва од преузимања контроле*, Правни факултет Универзитета у Београду и Службени гласник, Београд, 2008; Paul L. Davies, *Gower and Davies Principles of Modern Company Law*, eighth edition, Sweet & Maxwell, 2008; Guido Ferrarini, Klaus J. Hopt, Jaap Winter, Eddy Wymeersch (eds.), *Reforming Company and Takeover Law in Europe*, Oxford University Press, 2004; J. Armour, J. A. McCahery (eds.), *After Enron, Improving Corporate Law and Modernising Securities Regulation in Europe and the US*, Oxford (Hart), 2006; Јакша Барбић, *Pravo društava – društva kapitala*, Organizator, Zagreb, 2007; Извештај Високе групе експерата за компанијско право о модерном регулаторном оквиру за компанијско право у Европи (*Report of the High Level Group of Company Law Experts on a Modern Regulatory Framework for Company Law in Europe*) од 4.11.2002.

Број часова активне наставе				Остали часови рад:
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Стечајно право

Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић

Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под- модул Право привредних друштава

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Стицање продубљених знања о специфичним правним правилима, која уређују стечајно право; изучавање разлога који су условили усвајање и имплементацију одговарајућих

правних правила; разумевање политике и циљева који усмеравају развој стечајног права; анализа могућих начина за постизање циљева политике правног уређења; схватање нужности и корисности успостављања ефикасне стечајне процедуре; стицање општег знања о регулативи стечаја на нивоу ЕУ и његово поређење са решењима усвојеним у Србији; развијање свести о значају стечаја за читаву привреду једне земље; развијање способности за примену свих знања стечених на курсу у пракси.			
Исход предмета Студенти ће стећи продубљена теоријска знања о стечајном поступку на основу којих ће моћи да схвате значај овог поступка, проблеме који су са њим повезани и да критички сагледавају стечајне институте.			
Садржај предмета: 1. Повериоци у стечају; 2. Органи стечајног поступка; 3. Услови за покретање стечајног поступка; 4. Претходни стечајни поступак; 5. Главни стечајни поступак; 6. Последице отварања стечајног поступка; 7. Стечајна маса; 8. Пријављивање и утврђивање потраживања; 9. Побijaње правних радњи стечајног дужника; 10. Уновчење и деоба стечајна масе и намирење поверилаца; 11. Закључење стечајног поступка; 12. Реорганизација; 13. Стечајно кривично право; 14. Посебни стечајни поступци; 15. Међународни стечај.			
Литература: Обавезна: Приручник за полагање испита за стечајне управнике, део који се односи на стечајну материју, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Београд, 2006.; Драгиша Б. Слијепчевић, Слободан Спасић, Коментар Закона о стечајном поступку, Сес Месон, Београд, 2006.; Jackson H. Thomas, „The Logic and Limits of Bankruptcy Law, Harvard University Press, London, 1986.; Збирка прописа за стечајне управнике, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Београд, 2012. Допунска: Мило Стевановић, „Приручник за стечајне управнике”, USAID, Београд, 2005.; Вук Радовић, Индивидуални стечај, Досије, Београд, 2006.; Ian Fletcher, The Law of Insolvency, London, 1996.; Douglas G. Baird, Elements of Bankruptcy, Foundation Press, 2001.; John Armour, Howard Bennett (eds.), Vulnerable Transactions in Corporate Insolvency, Hart Publishing, Oregon 2003.; Gerhard Pape, Wilhelm Uhlenbruck, Joachim Voigt-Salus, Insolvenzrecht, Verlag C. H. Beck, München 2010.; Фрања Горшић, Коментар Стечајног закона, Геца Кон а.д., Београд 1934.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	80
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Берзанско право			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић, доц. др Татјана Јевремовић Петровић, доц. др Мирјана Радовић			
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Право привредних друштава			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: стицање продубљеног знања у статусном делу берзанског права; изучавање правних правила о берзама (ефектним, робним и валутним), трговцима (инвестициона друштва), улагачима (нпр. инвестициони фондови), као и о надзору над учесницима берзанске трговине (нпр. Комисија за хартије; Централни регистар)			
Исход предмета - Оспособљавање студената да разумеју правну суштину берзанског пословања, управљања берзама и берзанским трговцима, као и да успешно решавају проблеме и спорове у берзанској пракси			
Садржај предмета – берзанско право као грана права (појам и тд.), берза, учесници трговине (врсте, равноправност), мултилатерална трговачка платформа, трговац (инвестиционо друштво), издавалац вредносница, инвестициони фонд, професионални улагач, заштита неуких улагача, друштво за управљање, кастоди банка, Централни регистар хартија, решавање берзанских спорова, улога управног права, привредне кризе, надзор над учесницима трговине (Комисија за хартије), право вредносница (основна учења, врсте хартија, настанак и престанак хартије, располагање хартијом, дематеријализације, варант, преносива закључница (дериват), емисија вредносница, преузимање			

акционарских друштава, заштита улагача, право девизних берзи				
Литература:				
Обавезна: Небојша Јовановић, <i>Берзанско право</i> , Правни факултет у Београду, 2009; Небојша Јовановић, <i>Нови законодавни „мућак“ Србије у MiFID окружењу</i> , зборника радова „Усклађивање пословног права Србије са правом ЕУ“, Правни факултет у Београду, 2011. год. (стр. 228-304); Закон о тржишту капитала из 2011. год. (Сл. гласник РС, 31/2011); Закон о инвестиционим фондовима (Сл. гл. РС 46/06); Закон о преузимању акционарских друштава (Сл. гл. РС 46/06).				
Допунска: нема				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Компанијско право Европске уније</i>	
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Вук Радовић, доц. др Татјана Јевремовић Петровић	
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Право привредних друштава	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Стицање продубљеног теоријског знања о компанијском праву ЕУ о корпоративним структурама и регулативи као и стицање практичних способности у овој области.	
Исход предмета: Студент је по завршетку овог предмета упознат са правом и праксом ЕУ у вези са привредним друштвима, оспособљен је да пружа стручна мишљења о овим питањима, као и да се бави даљим практичним и тероријским истраживањима.	
Садржај предмета: 1. Увод у компанијско право ЕУ: извори и развој 2. Право на настањивање 3. Ништавост, објављивање информација и пословање друштава капитала 4. Капитал акционарског друштва 5. Права акционара 6. Једночлано трговачко (привредно) друштво 7. Право преузимања 8. Статусне промене: спајање привредних друштава – прекогранична и национална спајања 9. Поделе друштава 10. Прекогранична промена седишта друштва 11. Групе друштава 12. Огранак привредног друштва 13. Европска компанија 14. Европско затворено друштво 15. Европска економска интересна групација 16. Европска задруга	
Литература:	
Основна:	
1. Мирко Васиљевић, Вук Радовић, Татјана Јевремовић Петровић, <i>Компанијско право Европске уније</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012.	
Допунска:	
1. М. Васиљевић, „Пословно право Србије и Европска унија“, <i>Право и привреда</i> , 1-4/2009;	
2. В. Радовић, „Правна природа Европске економске интересне групације“, у: В. Радовић (ур.), <i>Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније (2012)</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012;	
3. В. Радовић, „Будућност компанијског права Европске уније – нови Акциони план“, <i>Право и привреда</i> , 4-6/2013;	
4. Т. Јевремовић Петровић, „Структура органа у европским формама друштава“, <i>Право и привреда</i> , 4-6/2010;	
5. Т. Јевремовић Петровић, „Потреба регулисања повезаних друштава у праву ЕУ“, у: В. Радовић (ур.), <i>Усклађивање пословног права Србије са правом Европске уније (2012)</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012;	
6. Т. Јевремовић Петровић, „Повезивање привредних регистара на нивоу ЕУ“, <i>Право и привреда</i> , 4-	

- 6/2013;
7. Извештај Високе групе експерата за компанијско право о модерном регулаторном оквиру за компанијско право у Европи (*Report of the High Level Group of Company Law Experts on a Modern Regulatory Framework for Company Law in Europe*) од 4.11.2002. године;
 8. Извештај групе стручњака за компанијско право о будућем развоју компанијског права, *Report of the Reflection Group On the Future of EU Company Law*, Brussels, од 5.4.2011;
 9. Stefan Grundmann, *European Company Law: Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, Antwerpen – Oxford, 2007;
 10. Adriaan Dorresteyn, Tiago Monteiro, Christoph Teichmann, Erik Werlauff, *European Corporate Law*, second edition, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009;11.
 11. Vanessa Edwards, *EC Company Law*, Oxford University Press, Oxford, 1999.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Интелектуална својина и информационо друштво</i>
Наставници: проф. др Слободан Марковић, проф. др Душан Поповић
Статус предмета: обавезни – Пословноправни модул, под-модул Право интелектуалне својине
Број ЕСПБ: 20
Услов: /
Циљ предмета: Стицање знања из области права интелектуалне својине и разумевање важећих прописа из ове области права, у контексту развоја информационог друштва. Анализа најважнијих института ауторског права и права индустријске својине у савременом свету. Анализа облика искоришћавања предмета заштите на интернету. Изучавање најважнијих извора међународног права интелектуалне својине, почев од TRIPs-а.
Исход предмета: Студенти ће стећи знања неопходна за примену прописа из области права интелектуалне својине, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у информатичком друштву.
Садржај предмета: <ol style="list-style-type: none"> 1. Оправданост правне заштите интелектуалних добара; 2. Облици коришћења ауторских дела и предмета сродних права на интернету; 3. Организације за колективно остваривање права и «прекогранично» коришћење на интернету; 4. Ауторско право и право на приступ знању; 5. Ауторско право и слобода говора; 6. Ауторско право, <i>creative commons</i> и <i>copyleft</i>; 7. Патенти и јавно здравље; 8. Патенти и биотехнологија; 9. Патенти и традиционално знање; 10. Патенти и технички стандарди; 11. Коришћење жигом заштићене ознаке на интернету – нове могућности и ограничења; 12. Жигом заштићене ознаке и називи интернет домена. 13. Однос права интелектуалне својине и права конкуренције.
Литература: <ol style="list-style-type: none"> 1) Весна Бесаровић, <i>Интелектуална својина – индустријска својина и ауторско право</i>, Правни факултет, Београд, 2011; 2) Слободан Марковић, <i>Право интелектуалне својине</i>, Магистрат, Сарајево, 2007; 3) Robert P. Merges, <i>Justifying Intellectual Property</i>, Harvard University Press, London, 2011; 4) David Vaver, Lionel Bently (eds.), <i>Intellectual Property in the New Millenium</i>, Cambridge University Press,

2005; 5) Душан Поповић, *Имена интернет домена и право интелектуалне својине*, Београд, 2005; 6) Terence Prime, *European Intellectual Property Law*, Ashgate, New York, 2000; 7) Весна Бесаровић, «Примена комунитарног права конкуренције на права интелектуалне својине», *Анали ПФБ* бр. 1/2009, 77-97; 8) Весна Бесаровић, Благота Жарковић, *Интелектуална својина (књига друга): Међународни уговори*, Досије, Београд; 9) Joel Reidenberg, “The rule of intellectual property law in the Internet economy”, *Fordham Law Legal Studies Research Paper no. 1012504*, 2007; 10) Wiliam H. Dutton et al., “Freedom of connection/freedom of expression: the changing legal and regulatory ecology shaping the Internet”, *Oxford Internet Institute Research Paper*, 2011.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Ауторско право и сродна права</i>
Наставници: проф. др Слободан Марковић, проф. др Душан Поповић
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Право интелектуалне својине
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Стицање продубљеног знања из области ауторског права и сродних права. Разумевање важећих прописа из ове области права. Анализа најважнијих института ауторског права и сродних права и изучавање најважнијих извора међународног ауторског права, са посебним освртом на TRIPs и WIPO Уговоре.
Исход предмета: Студенти ће стећи знања неопходна за примену прописа из области ауторског права и сродних права, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у савременом свету.
Садржај предмета: Појам и извори ауторског права и сродних права; Ауторско дело: услови заштите, врсте; Субјекти ауторског права; Садржина субјективног ауторског права (личноправна и имовинскоправна овлашћења); Ограничења субјективног ауторског права; Промет субјективног ауторског права; Право интерпретатора; Право произвођача фонограма; Право произвођача видеограма; Право произвођача емисије; Право произвођача базе података; Индивидуално и колективно остваривање ауторског права и сродних права; Заштита ауторског права и сродних права у судском поступку, поступку арбитраже и медијације; Међународна заштита (Бернска конв., Универзална конв., Уговор о ауторском праву, Римска конв., Женевска конвенција, Уговор о интерпретацијама и фонограмима, TRIPs, важнији прописи ЕУ).
Литература: 1) Весна Бесаровић, <i>Интелектуална својина – индустријска својина и ауторско право</i> , Правни факултет, Београд, 2011; 2) Слободан Марковић, <i>Ауторско право и сродна права</i> , Правни факултет у Крагујевцу, 2008; 3) Paul Goldstein, Bernt Hugenholtz, <i>International Copyright</i> , Oxford University Press, 2010; 4) Michel M. Walter, Silke von Lewinski, <i>European Copyright Law – A Commentary</i> , Oxford University Press, 2010; 5) Jane C. Ginsburg, “Moral rights in the US: still in need of a guardian ad litem”, <i>Columbia Public Law Research Paper no. 12-293</i> ; 6) James Griffin, „An historical solution to the legal challenges posed by peer-to-peer file sharing and digital rights management technology“, <i>Journal of Computer, Media and Telecommunications Law</i> vol. 15, no. 78, 2010; 7) Stef van Gompel, P.B. Hugenholtz, „The Orphan Works Problem: The copyright conundrum of digitizing large-scale audiovisual archives, and how to solve it“, <i>Amsterdam Law School Research Paper No. 2012-10</i> ; 8) Lucie Guibault, Stef van Gompel, „Collective management in the European Union“, <i>Amsterdam Law School Research Paper No. 2012-08</i> ; 9) Christina Angelopoulos, „Filtering the Internet for copyrighted content in Europe“, <i>Institute for Information Law Research Paper No. 2012-04</i> ; 10) Jane C. Ginsburg, „Toward supranational Copyright

Law? The WTO panel discussion and the Three-Step Test for Copyright Exceptions“, <i>Revue Internationale du Droit d’Auteur</i> , 2001.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Патентно право	
Наставници: проф. др Слободан Марковић, проф. др Душан Поповић	
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Право интелектуалне својине	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Стицање продубљеног знања из области патентног права и разумевање важећих прописа из ове области права. Анализа најважнијих института патентног права и изучавање најважнијих извора међународног патентног права, са посебним освртом на Конвенцију о европском патенту и Уговор о сарадњи у области патената.	
Исход предмета: Студенти ће стећи знања неопходна за примену прописа из области патентног права, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у савременом свету.	
Садржај предмета	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појмови проналаска и патента; разграничење патента од других права интелектуалне својине; 2. Услови патентбилности проналазака (новост, инвентивни ниво, индустријска применљивост); 3. Субјекти заштите; 4. Право на заштиту проналаска; 5. Пријава патента односно малог патента 6. Поступак за признање заштите; 7. Настанак, трајање и престанак патента односно малог патента; 8. Дејство патента; 9. Право трећих лица на коришћење патентираног проналаска; 10. Промет права са посебним освртом на уговор о лиценци; 11. Повреда права; 12. Проналасци створени у радном односу; 13. Међународне конвенције као извор патентног права (Париска конвенција, Уговор о сарадњи у области патената, Конвенција о признавању европских патената, Будимпештански споразум, TRIPs). 	
Литература:	
1) Слободан Марковић, <i>Патентно право</i> , Номос, Београд, 1997; 2) Божин Влашковић, <i>Садржина и повреда патената</i> , Крагујевац, 1999; 3) Слободан Марковић, <i>Заштита рачунарских програма патентом, ауторским правом и правом sui generis</i> , Љубљана, 1989; 4) Милан Павић, <i>Уговор о трансферу технологије и сукоб закона</i> , Београд, 1994; 5) Слободан Марковић, “Global administrative crisis of the patent system”, <i>Annals of the Belgrade Law Faculty</i> 2007, стр. 50-77; 6) Josh Lerner, Jean Tirole, “Efficient Patent Pools”, <i>NBER Working Paper No. w9175</i> ; 7) Marketa Trimble, <i>Global patents: Limits of transnational enforcement</i> , Oxford, 2012; 8) Dominique Guellec, Bruno van Pottelsberghe de la Potterie, <i>The Economics of European Patent System</i> , Oxford, 2007; 9) Philip Leith, <i>Software and Patents in Europe</i> , Cambridge, 2011; 10) Stefan Luginbuehl, <i>European Patent Law</i> , Edward Elgar, 2011; 10) Alexander Stack, <i>International patent law</i> , Edward Elgar, 2011.	
Број часова активне наставе	Остали

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	часови
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Право знакова разликовања				
Наставници: проф. др Слободан Марковић, проф. др Душан Поповић				
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Право интелектуалне својине				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Стицање продубљеног знања из области права жига и права заштите ознака географског порекла и разумевање важећих прописа из ових области права. Анализа најважнијих института права жига и права заштите ознака географског порекла. Изучавање најважнијих извора међународног права жига и међународног права заштите ознака географског порекла. Изучавање најважнијих извора права Европске уније. Развијање способности за примену свих знања стечених на курсу у пракси.				
Исход предмета: Студенти ће стећи знања неопходна за примену прописа из области права жига и права заштите ознака географског порекла, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у савременом свету.				
Садржај предмета: 1. Оправданост правне заштите знакова разликовања; 2. Ознака као предмет заштите у праву жига; 3. Начини стицања жига; 4. Услови заштите ознаке у праву жига; 5. Субјекти заштите и специфичности поступка за признање жига; 6. Настанак, трајање и престанак жига; 7. Садржина и обим заштите; 8. Ограничења жига; 9. Жиг и називи интернет домена; 10. Име порекла и географска ознака као предмет заштите у праву заштите ознака географског порекла; 11. Услови заштите ознака географског порекла; 12. Субјекти заштите и специфичности поступка за стицање права заштите ознаке географског порекла; 13. Настанак, трајање и престанак права на ознаку географског порекла; 14. Садржина и обим заштите; 15. Однос између жига и ознаке географског порекла.				
Литература: 1) Весна Бесаровић, <i>Интелектуална својина – индустријска својина и ауторско право</i> , Правни факултет, Београд, 2011; 2) Слободан Марковић, <i>Право интелектуалне својине</i> , Магистрат, Сарајево, 2007; 3) Божин Влашковић, <i>Правна заштита славних жигова</i> , Београд, 1992; 4) Душан Поповић, <i>Имена интернет домена и право интелектуалне својине</i> , Београд, 2005; 5) Слободан Марковић, «Начело специјалности жига и забрана разводњавања чувеног жига – правноекономско тумачење», <i>Анали ПФБ</i> 1/2011, стр. 35; 6) Душан Поповић, «Жигом заштићене ознаке, кључне речи и оглашавање на интернету», <i>Право и привреда</i> 4-6/2011, стр. 927; 7) Душан Поповић, «Ознаке географског порекла и генерични називи», <i>Право и привреда</i> 5-8/2007, стр. 648; 8) Bernard O'Connor, <i>The law of geographical indications</i> , Cameron May, 2004; 9) Tobias Cohen Jehoram et al., <i>European Trademark Law</i> , Wolter Kluwer, 2010; 10) Graeme B. Dinwoodie, <i>Trademark Law and Theory: A Handbook of Contemporary Research</i> , Edward Elgar, 2009.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Међународно трговинско право			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Јелена Перовић, проф. др Владимир Павић, проф. др Предраг Цветковић, доц. др Татјана Јевремовић Петровић, доц. др Милена Ђорђевић			
Статус предмета: обавезни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право			
Број ЕСПБ: 20			
Услов: /			
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из међународног трговинског права и оспособи их за примену стечених знања у практичном раду. Курс треба студентима да омогући да сагледају начин одвијања међународног пословног промета у свом тоталитету – од правила којима држава регулише послове међународног економског промета до правила која проистичу из самог правног посла.			
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање неопходно за примену прописа из области Међународног трговинског права, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у глобализованом друштву.			
Садржај предмета: I УВОД У МЕЂУНАРОДНО ТРГОВИНСКО ПРАВО – појам, предмет, метод, разграничење од других грана права, историјат, значај, основна начела, извори, унификација и хармонизација међународног трговинског права. II ПРАВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ: основни институти царинског права, нецарински облици заштите, облици увоза и извоза, заштитне мере, економске интеграције (зоне слободне трговине, царинске уније, заједничка тржишта); делатност Светске трговинске организације и Европске уније на пољу либерализације и међународне трговине и правила спољнотрговинског промета робе. III УГОВОРНО ПРАВО : ПРОМЕТ РОБЕ У МЕЂУНАРОДНОЈ ТРГОВИНИ: униформно право међународне продаје – Бечка конвенција, област примене, основна правила тумачења, опште одредбе, закључење уговора, обавезе продавца, обавезе купца, антиципативна повреда уговора, појам и последице несаобразности робе, правна средства заштите за случај повреде уговора, искључење уговорне одговорности, дејства раскида уговора, заједничка правила за продавца и купца, застарелост; прелаз ризика и трошкова по Incoterms клаузулама; компензациони послови; промет робе у облику франшизинга, трговинског заступања и ексклузивне дистрибуције; ФИНАНСИРАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ПРОМЕТА РОБЕ: међународни документарни акредитив; самостална гаранција; факторинг; форфетинг; међународни финансијски лизинг; ОСТАЛИ ПОСЛОВИ МЕЂУНАРОДНОГ ТРГОВИНСКОГ ПРАВА: међународни посао грађења; електронска трговина.			
Литература: 1) В. Стојиљковић, <i>Међународно привредно право</i> , Београд 2003; 2 и 3) Р. Ђуровић, А. Ђирић, <i>Међународно трговинско право, општи и посебни део</i> , Ниш 2005; 4) В. Поповић, Р. Вукадиновић, <i>Међународно пословно право, посебни део</i> , Бања Лука/Крагујевац 2010; 5) В. Поповић, Р. Вукадиновић, <i>Међународно пословно право, општи део</i> , Бања Лука/Крагујевац, 2005; 6) Ј. Перовић, <i>Стандардне клаузуле у међународним привредним уговорима</i> , Београд 2012; 7) М. Драшкић, М. Станивуковић, <i>Уговорно право међународне трговине</i> , Београд, 2005; 8) Ј. Перовић, <i>Битна повреда уговора – Међународна продаја робе</i> , Београд 2004; 9) П. Цветковић, <i>Међународно право страних инвестиција</i> , Београд 2007; 10) П. Цветковић, <i>Увод у право Светске трговинске организације</i> , Ниш 2010; 11) С. Варга, <i>Право спољне трговине</i> , Привредна академија, Нови Сад 2006; 12) R. Goode, H. Kronke, E. McKendrick, <i>Transnational Commercial Law – text, cases and materials</i> , Oxford 2007; 13) J. Ramberg, <i>International Commercial Transactions</i> , The Hague 2011; 14) Matshushita, Schoenbaum, Mavroids, <i>The World Trade Organization, Law, Practice and Policy</i> , Oxford 2006. 15) Murray, Schmitthoff, <i>Export Trade: The Law and Practice of International Trade</i> , London 2007; 16) Goode, <i>Commercial Law</i> , London 2004; Bridge, <i>The International Sale of Goods – Law and Practice</i> , Oxford 1999; 17) Van den Bossche, <i>The Law and Policy of the World Trade Organization</i> , Cambridge 2008; 18) Catherine Barnard, <i>The Substantive Law of the EU – The Four Freedoms</i> , Oxford 2007; 19) L. Gormley, <i>EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union</i> , Oxford 2009; 20) В. Павић, М. Ђорђевић, <i>Примена Бечке конвенције у пракси Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Србије</i> , Право и привреда бр. 5-8/ 2008.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	

Методe извођења наставe: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	50
успешно одбрањен семинарски рад	30		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Право страних улагања			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Александар Јакшић, проф. др Владимир Павић, проф. др Предраг Цветковић, доц. др Татјана Јевремовић Петровић, доц. др Милена Ђорђевић			
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из права страних улагања што обухвата опште институте права страних улагања, стандарде третмана страних улагања, питања осигурања страних улагања, као и материју решавања спорова поводом страних улагања. Студенти треба да стекну увид у начин на који се регулишу и штите права страних улагача, предности и мане решења прихваћених у нашим законима и међународним уговорима који обавезују нашу земљу, као и кључне аспекте међународног улагачког подухвата.			
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање неопходно за примену прописа из области Међународног трговинског права, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у глобализованом друштву			
Садржај предмета: I ОПШТА ПИТАЊА ПРАВА СТРАНИХ УЛАГАЊА - Извори права страних улагања; Однос између двостраних уговора о заштити и унапређењу страних улагања и уговора о страним улагањима; Правна природа и домашај уговора о страном улагању; Субјекти права страних улагања; Појам страног улагача и страног улагања; Различити облици страних улагања; Проблем утврђивања држављанства или припадности страног улагача. II МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО СТРАНИХ УЛАГАЊА - Општа концепција материјалноправног уређења права страних улагања; Објективни стандарди третмана страних улагања (начело правичног третмана, начело заштите и сигурности, начело недискриминације, начело минималног стандарда третмана); Субјективни стандарди третмана страних улагања; Клаузула најповлашћеније нације; Експропријација; Стање нужде и виша сила у праву страних улагања; Обезбеђење страних улагања; Одговорност државе у вези са страним улагањима: Корупција у праву страних улагања. III ОСИГУРАЊЕ СТРАНИХ УЛАГАЊА - Општи принципи осигурања страних улагања; Националне агенције за осигурање; Мултилатерална агенција за гарантовање страних улагања (MIGA); Однос Агенције и националних програма осигурања; Делатност Агенције; Услови издавања гаранције Агенције; Услови подобности државе и улагача за издавање гаранција Агенције. IV РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПОВОДОМ СТРАНИХ УЛАГАЊА - НАЧИНИ РЕШАВАЊА СПОРОВА ПОВОДОМ СТРАНИХ УЛАГАЊА - Међународни центар за решавање инвестиционих спорова (ICSID), институционалне и <i>ad hoc</i> арбитраже, дипломатска заштита, међународни судови и трибунали (Међународни суд правде, Трибунал за иранско-америчке спорове, међудржавна инвестициона арбитража), однос међународних и домаћих форума за решавање спорова поводом страних улагања, проблем паралелних поступака - РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПРЕД ICSID ЦЕНТРОМ - услови заснивања надлежности ICSID-центра, ток поступка пред ICSID-центром, одређивање материјалног права у поступку пред ICSID-центром, контрола одлука, извршење одлука, најзначајније одлуке ICSID-центра - РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПРЕД ДРУГИМ АРБИТРАЖАМА - арбитраже пред којима се могу решавати спорови поводом страних улагања, специфичности поступка, признање и извршење одлука.			
Литература			
1) П. Цветковић, <i>Међународно право страних инвестиција</i> , Београд 2007 2) Sornarajah, <i>The International Law on Foreign Investment</i> , Cambridge 2004, 3) Schreuer, <i>ICSID Convention: A Commentary</i> , Cambridge 2009, 4) Muchlinski, Ortino, Schreuer, <i>The Oxford Handbook of International Investment Law</i> , Oxford 2008. 5) Dolzer, Schreuer, <i>Principles of International Investment Law</i> , Oxford 2008. 6) McLachlan, Shore, Weiniger, <i>International Investment Arbitration: Substantive Principles</i> , Oxford 2008. 7) Sornarajah, <i>The Settlement of Foreign Investment Disputes</i> , The Hague 2001. 8) Reinisch,			

<i>Standards of Investment Protection</i> , Oxford University Press, 2008; 9) Folsom, Gordon, Spanogle, <i>International Trade and Investment</i> , West Group, 2000; 10) Kunštek, <i>Arbitražna nadležnost ICSID (međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova između država i državljana drugih država</i> , Rijeka 2002.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	50
успешно одбрањен семинарски рад	30		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

<i>Транспортно осигурање</i>	
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, доц. др Наташа Петровић Томић	
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из права транспортног осигурања, посебно дела који се надовезује на међународну продају робе. Студенти треба да стекну увид у специфичности уговора о осигурању робе различитим превозним средствима, правила о преласку ризика, уз упоредну анализу међународних полиса и услова за осигурање робе који се најчешће користе у пракси.	
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање неопходно за примену прописа из области транспортног осигурања, његову критичку анализу и сагледавање његовог даљег развоја у глобализованом друштву.	
Садржај предмета: I ОПШТИ ДЕО (појам и класификације транспортних осигурања; улога и значај транспортних осигурања, извори права) II УГОВОР О МЕЂУНАРОДНОМ ОСИГУРАЊУ РОБЕ (основна начела, субјекти уговора: осигуравач, осигураник, уговарач осигурања, остале особе у вези са уговором о осигурању робе, закључивање уговора, уговори закључени са више осигуравача, ништавост уговора, тумачење уговора); Елементи уговора (осигурани предмет, транспортни ризици, штете, превозно средство код осигурања робе, осигурани износ и вредност осигураног предмета, премија осигурања); Дужности уговарача осигурања и осигуравача; Модалитети осигурања робе (осигурање за рачун кога се тиче, појединачни уговори о осигурању робе, општи уговори о осигурању робе, осигурање на путовање, осигурање на време). Документа о осигурању робе (полиса, сертификат осигурања, лист покрића, потврда о склопљеном осигурању); Пренос права из уговора о осигурању робе и инструменти преноса; Начини престанка уговора о осигурању робе. III ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ КАРГО ОСИГУРАЊА: Осигурање поморског карга, Осигурање копненог карга, Осигурање одговорности бродара за штете на роби, Осигурање друмског превозиоца за штете на роби. IV INCOTERMS (прелазак ризика са продавца на купца, клаузуле које регулишу питање осигурања робе).	
Литература: 1) М. Васиљевић, <i>Трговинско право</i> , Београд 2012; 2) В. Томашић, <i>Транспортно осигурање</i> , Београд 1987; 3) П. Шулејић, <i>Право осигурања</i> , Београд 2005; 4) Д. Павић, <i>Право поморског осигурања</i> , Загреб 1997; 6) Н. Петровић Томић, <i>Осигурање робе у међународном поморском превозу</i> , Београд 2009; 7) R. Hodgins, <i>Insurance Law, Text and Materials</i> , London, 2002; 8) G. Hudson, T. Madge, K. Sturges, <i>Marine Insurance Clauses</i> , London 2012; 9) R. Thomas, <i>The Modern Law of Marine Insurance</i> , London 2009; 10) J. Dunt, <i>International Cargo Insurance</i> , London 2012; 11) Badger D, Whitehead G, <i>Elements of Cargo Insurance</i> , Cambridge 1983; 12) Hodges S, <i>Cases and Materials on Marine Insurance Law</i> , London, 2002; 13) Н. Петровић Томић, „Уговорена вредност у карго осигурању“, <i>Правни живот</i> , бр. 12/2007; 14) Н. Петровић Томић, „Међународни документарни акредитив и место карго осигурања у њему“, <i>Право и привреда</i> , бр. 5-8, 2006. 15) Н. Петровић Томић, „Осигурање робе по Incoterms транспортним клаузулама – са посебним освртом на CIF и FOB клаузулу“, <i>Правни живот</i> ,	

бр. 11/2009.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
настава- предавања	10	усмени испит		50
успешно одбрањен семинарски рад	30			
остале активности по оцени испитивача	укупно 10			

Упоредно право конкуренције

Наставници: проф. др Небојша Јовановић, проф. др Борис Беговић, проф. др Владимир Павић, проф. др Душан Поповић

Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Стицање продубљених знања из области правне заштите слободне конкуренције у упоредним правним системима и разумевање важећих прописа из ове области права. Анализа најважнијих института националних права конкуренције, изучавање најважнијих извора права конкуренције Европске уније, као и норми којима се штити конкуренција у међународним мултилатералним и билатералним трговинским споразумима.

Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање неопходно за примену прописа из области упоредног права конкуренције, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у глобализованом друштву.

Садржај предмета:

1. Специфични институти права конкуренције Европске уније;
2. Процесно право конкуренције Европске уније: однос националних тела за заштиту конкуренције и Европске комисије;
3. Основне карактеристике права конкуренције Сједињених Америчких Држава;
4. Специфични институти права конкуренције Немачке, Француске и Велике Британије;
5. Положај тела за заштиту конкуренције - упоредноправни преглед;
6. Право конкуренције и тржишна регулација - упоредноправни преглед;
7. Заштита конкуренције путем међународних трговинских споразума;
8. Право конкуренције у региону Западног Балкана.

Литература:

1) R. Whish, *Competition Law*, Oxford University Press, 2012; 2) V. Korah, *Competition Law of the European Union*, LexisNexis, 2005; 3) D. J. Gerber, *Law and Competition in the Twentieth Century Europe: Protecting Prometheus*, OUP 2001; 4) M. Taylor, *International Competition Law: a New Dimension for the WTO?*, Cambridge University Press 2006; 5) A. Papadopoulos, *The International Dimension of EU Competition Law and Policy*, Cambridge University Press 2010; 6) R. Posner, *Antitrust Law*, University of Chicago Press 2001; 7) E. Navarro, *Merger Control in the EU*, OUP 2005; 8) M. Dabbah, *International and Comparative Competition Law*, Cambridge University Press 2010; 9) E. Fox, *Global Issues in Antitrust and Competition Law*, West Publishers 2010; 10) Б. Беговић, В. Павић, *Увод у право конкуренције*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
настава- предавања	10	усмени испит		50
успешно одбрањен семинарски рад	30			
остале активности по оцени испитивача	укупно 10			

Алтернативно решавање међународних трговинских спорова (арбитража и медијација)				
Наставници: проф. др Александар Јакшић, проф. др Владимир Павић, доц. др Милена Ђорђевић				
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из алтернативног начина решавања међународних трговинских спорова и оспособи их за примену стечених знања у каснијој пракси. Нагласак је на критичком приступу постојећим законским и упоредним решењима, као и проучавању богате домаће и стране арбитражне праксе.				
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање из ове области, укључујући и увид у начин на који се одвијају арбитражни поступак и медијација, предности и мане таквих начина решавања спорова, као и кључне (ризичне) аспекте на које ваља обратити пажњу како би се у потпуности искористиле предности алтернатива судском решавању спорова.				
Садржај предмета:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појам арбитраже и алтернативних начина решавања спорова (медијација, итд.) 2. Предности и мане арбитражног решавања спорова 3. Врсте арбитража 4. Арбитражни споразум 5. Надлежност арбитража 6. Меродавно процесно и материјално право у арбитражи 7. Одвијање поступка пред арбитражом 8. Улога судова 9. Арбитражна одлука и њени ефекти 10. Поништај арбитражне одлуке 11. Признање и извршење арбитражних одлука 12. Медијација 				
Литература:				
1) Г. Кнежевић, В. Павић, <i>Арбитража и АДР</i> , Београд 2009; 2) Г. Кнежевић, <i>Међународна трговачка арбитража</i> , Београд 1999, 3) А. Јакшић, <i>Међународна трговинска арбитража</i> , Београд 2004, 4) М. Трајковић, <i>Међународно арбитражно право</i> , Београд 2000, 5) Јелена Перовић, <i>Уговор о Међународној трговинској арбитражи</i> , Службени лист СРЈ, Београд 2002; 6) Ph. Fouchard, E. Gaillard, V. Goldman, <i>On International Commercial Arbitration</i> , The Hague 1999, 7) T. Varady, J. Barcelo, A. von Mehren, <i>International Commercial Arbitration</i> , West Publishing 2001, 8) J. Lew, L. Mistelis, S. Kroell, <i>Comparative International Commercial Arbitration</i> , The Hague 2003, 9) G. Born, <i>International Commercial Arbitration</i> , The Hague 2009 10) Redfern, Hunter, Blackaby, Partasides, <i>Law and Practice of International Commercial Arbitration</i> , Sweet & Maxwell 2004; 11) Margaret Moses, <i>The Principles and Practice of International Commercial Arbitration</i> , Cambridge University Press 2008; 12) T. Carbonneau, J. Jaeggi, <i>Handbook on Mediation</i> , New York 2006, 13) J. Goldsmith et al, <i>ADR in Business</i> , The Hague 2006, 14) N. Nelson et al, <i>Commercial Mediation in Europe</i> , 2004; 15) Љ. Милутиновић, <i>Суд или медијација – наћи свој интерес</i> , Београд 2006.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
настава- предавања	10	усмени испит		50
успешно одбрањен семинарски рад	30			
остале активности по оцени испитивача	укупно 10			

Међународно грађанско процесно право			
Наставници: проф. др Александар Јакшић, проф. др Владимир Павић			
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из међународног грађанског процесног права, са посебним освртом на судско решавање међународних трговинских спорова, и оспособи их за примену стечених знања у каснијој пракси. Нагласак је на критичком приступу постојећим законским и упоредним решењима, као и проучавању домаће и стране судске праксе.			
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање из ове области: услове за успостављање међународне надлежности нашег суда, специфичности грађанског поступка у присуству елемента иностраности и правила за признање и извршење страних судских одлука у Србији. Курс студентима треба да омогући да стекну увид у предности и мане судског решавања међународних трговинских спорова, као и кључне (ризичне) аспекте овог вида решавања спорова.			
Садржај предмета: I ОСНОВИ МЕЂУНАРОДНОГ ГРАЂАНСКОГ ПРОЦЕСНОГ ПРАВА - Појам и предмет МГПП-а, Однос МГПП-а са МПП-ом, Међународна хармонија одлучивања, Извори МГПП-а, Квалификација материјалноправних и процесноправних категорија; II ПРИНЦИП LEX FORI - Апсолутна надлежност судова РС, Изузеће од јурисдикције (имунитет стране државе, других органа и међународних организација); III ДИРЕКТНА МЕЂУНАРОДНА НАДЛЕЖНОСТ - Уопште, Искључење директне међународне надлежности, Регулација директне међународне надлежности према одредбама ЗМПП-а, <i>Forum non Conveniens</i> , <i>Forum Shopping</i> , Пророгациони споразум, Основи МГПП-а Европске уније; IV ПРАВО НА ТУЖБУ - Достављање тужбе, Странке и њихови заступници, Доказивање у поступку са елементом иностраности, Спровођење поступка са елементом иностраности пред судовима РС; V ПРИЗНАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ СТРАНИХ СУДСКИХ ОДЛУКА У РС ; VI ПРИЗНАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ СТРАНИХ СУДСКИХ ОДЛУКА ПРЕМА НОРМАМА КОЈЕ СУ НА СНАЗИ У ДРЖАВАМА ЕУ			
Литература: 1) Т. Варади, Б. Бордаш, Г. Кнежевић, В. Павић, <i>Међународно приватно право</i> , Београд 2012; 2) А. Јакшић, <i>Међународно приватно право</i> , Београд 2008; 3) М. Станивуковић, М. Живковић, <i>Међународно приватно право – општи део</i> , Београд 2010; 4) Ђ. Vuković, Е. Kunštek, <i>Međunarodno građansko postupovno pravo</i> , Zagreb 2005; 5) R. Goode, H. Kronke, E. McKendrick, <i>Transnational Commercial Law</i> , OUP 2007; 6) E. Jeuland, <i>Droit processuel général</i> , Paris 2012 7) R. A. Brand, S. R. Jablonski, <i>Forum Non Conveniens</i> , Oxford 2007; 8) R. A. Brand, P.Herrup, <i>The 2005 Hague Convention on Choice of Court Agreements: Commentary and Documents</i> , Cambridge 2008; 9) A. Briggs, <i>Agreements on Jurisdiction and Choice of Law</i> , Oxford 2008; 10) A. Briggs, <i>Civil jurisdiction and judgments</i> , London 2009; 11) Kramer, X.E.; Rhee, C.H., <i>Civil Litigation in a Globalising World</i> , Springer 2012; 12) G. B. Born, P. V. Rutledge, <i>International Civil Litigation in United States Courts</i> , New York 201.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	50
успешно одбрањен семинарски рад	30		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Међународно стечајно право			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Александар Јакшић, проф. др Вук Радовић			
Статус предмета: изборни – Пословноправни модул, под-модул Међународно пословно право			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима обезбеди продубљена знања из међународног стечајног права и оспособи их за примену стечених знања у каснијој пракси. Нагласак је на критичком приступу постојећим законским и упоредним решењима, као и проучавању богате домаће и стране судске праксе.			
Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање из ове области, укључујући и увид у начин на који се одвија прекогранични стечај, специфичности стечајног поступка у присуству елемента иностраности, утицај отварања стечајног поступка на друге поступке у којима учествује стечајни дужник и проблеме признања и извршења страних стечајних одлука.			
Садржај предмета:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Извори међународног стечајног права; 2. Основни појмови међународног стечајног права и проблем квалификације; 3. Колизionoправни проблеми везани за стечај са елементом иностраности и меродавно право за стечајни поступак; 4. Теорије и принципи међународног стечајног права; 5. Врсте међународних стечајних поступака (главни и територијални) и међународна надлежност; 6. Сарадња стечајних управника у међународном стечају, обавезе и овлашћења; 7. Обавезе стечајног дужника; 8. Признање и извршење страних стечајних одлука; 9. Дужност информисања страних поверилаца и пријава њихових потраживања у стечајном поступку. 			
Литература:			
1) I. Fletcher, <i>Insolvency in Private International Law</i> , Oxford 2005; 2) K. Pannen (ed.), <i>European Insolvency Regulation</i> , Berlin, 2007; 3) M. Virgós, F. Garcimartín, <i>The European Insolvency Regulation: Law and Practice</i> , The Hague 2004; 4) H.C. Duursma-Kepplinger, D. Duursma, E. Chalupsky, <i>Europäische Insolvenzordnung – Kommentar</i> , Wien New York, 2002, 5) G. Moss, I. F. Fletcher, S. Isaacs (eds.), <i>The EC Regulation on Insolvency Proceedings – a Commentary and Annotated Guide</i> , Oxford 2009 6) Bob Wessels, <i>International Insolvency Law</i> , Kluwer, 2006; 7) A. J. Berends, <i>The UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency: A Comprehensive Overview</i> , Tulane 1998; 8) P. M. Veder, <i>Cross-Border Insolvency Proceedings and Security Rights</i> , London 2004; 9) K. Dawson, <i>Cross-Border Insolvency in the European Context</i> , Kluwer Law International 2004; 10) W. Slagter et al., <i>Cross-Border Insolvency</i> , 1993; 11) J. Dalhuisen, <i>Dalhuisen on International Insolvency and Bankruptcy</i> , New York 1980; 12) I. Fletcher, <i>Cross-Border Insolvency: National and Comparative Studies</i> , Tuebingen 1992; 13) L. Doyle, <i>Insolvency Litigation</i> , London 1999; 14) L. Chan Ho, <i>Cross-Border Insolvency</i> , London 2012; 15) A. Jakšić, <i>Obezbeđenje izvršenja obaveza u MPP-u</i> , Beograd, 1990; 16) K. Sajko, <i>Stječaj sa međunarodnim obilježjem</i> , Zagreb 1988; 17) V. Čolović, <i>Međunarodni stečaj</i> , Istočno Sarajevo 2005.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	50
успешно одбрањен семинарски рад	30		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Трговинскоправни послови				
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић, доц. др Мирјана Радовић				
Статус предмета: обавезни – Трговинско-правни модул				
Број ЕСПБ: 20				
Услов: /				
Циљ предмета: Стицање продубљених знања из области трговинских послова и компетенција неопходних за обављање одговарајућих послова у привреди и правосуђу.				
Исход предмета: Студент стиче продубљена, темељна знања као и способност критичког разматрања области трговинскоправних послова и компетенције неопходне за примену стечених знања у пракси.				
Садржај предмета: УВОД (Појам и извори права трговинскоправних послова, Особености и врсте трговинскоправних послова) РОБНИ ТРГОВИНСКИ ПОСЛОВИ (<i>Уговор о продаји робе</i>) УГОВОРИ О ТРГОВИНСКИМ УСЛУГАМА (<i>Уговор о посредовању; Уговор о трговинском заступању; Уговор о комисиону; Уговор о контроли; Уговор о ускладиштењу; Уговор о отпремништву; Уговор о грађењу</i>) УГОВОРИ О ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГИЈЕ (<i>Уговор о лиценци; Уговор о франшизингу</i>) ИЗДАВАЧКИ УГОВОР ФИНАНСИЈСКИ ТРГОВИНСКИ ПОСЛОВИ (<i>Банкарски послови, Уговор о кредиту, Уговор о факторингу, Уговор о форфетингу, Уговор о финансиском лизингу, Депозитни послови (новчани, неновчани, хартије), Текући рачун, Акредитив, Банкарска гаранција, Платни промет, Инкасо посао; Менични послови</i>)				
Литература				
Обавезна: Мирко Васиљевић, „Трговинско право“, Београд, 2011. или касније издање (делови обухваћени програмом); Јанковец Ивица, Привредно право, Београд (делови обухваћени програмом)				
За издавачки уговор – др Весна Бесаровић, Интелектуална права, Београд				
Прописи – Закон о облигационим односима – делови обухваћени програмом				
Допунска: Појам уговора у англосаксонском праву, <i>Анали Правног факултета Универзитета у Београду</i> , Београд, бр. 1/2008, стр. 63-88; Бартош, Антонијевић, Јовановић, Менично и чековно право, Београд				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
настава- предавања	10	усмени испит	80	
успешно одбрањен семинарски рад	10			

Уговорно право осигурања				
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, доц. др Наташа Петровић Томић				
Статус предмета: изборни – Трговинско-правни модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Продубљивање знања стечених на основним студијама у грани права осигурања; проучавање области и питања недовољно проучених на основним студијама; овладавање елементарном страном терминологијом; развијање критичког начина размишљања о проучаваном феномену; практичан рад са студентима на састављању уговора, полисе осигурања; критичко разматрање судске праксе; увођење у режим основних међународних извора и стремљења у праву осигурања; подстицање студената на критичко размишљање о важећим решењима у позитивном праву осигурања; давање основног увида у упоредно право осигурања и право осигурања ЕУ.				
Исход предмета: Студенти ће стећи знања и вештину тумачења и критичке анализе норми права осигурања. Успешним савладавањем материје курса студенти ће бити оспособљени за решавање конкретних правних проблема из области осигурања, као и за евентуалне теоријске радове из				

области права осигурања.

Садржај предмета: Уопште о осигурању: Улога и значај осигурања, Техничка организација осигурања, Појам и дефиниција осигурања, Извори права осигурања - закон, општи и посебни услови. **Врсте осигурања – поделе осигурања:** Осигурање имовине и осигурање лица, Животна и неживотна осигурања, Остале поделе осигурања. **Општа правила за осигурање имовине и лица:** Основни појмови – ризик, сума осигурања, премија осигурања, осигурани случај, осигураник. **Општа правила за осигурање имовине и лица:** Заступници и посредници у осигурању; Одговорност заступника и посредника осигурања, Остала уговорна питања. **Право осигурања Европске Уније:** Три генерације директива, Значај Директива за настанак јединственог тржишта осигурања ЕУ, Слобода пружања услуга осигурања, Слобода куповине услуга осигурања, Основни Принципи европског уговорног права осигурања. **Уговор о осигурању:** Појам, Настанак и трајање уговора о осигурању, Обавезе осигураваача и осигураника у тренутку закључења уговора, за време важења уговора и у тренутку настанка осигураног случаја. **Уговор о осигурању:** Карактеристике правног посла осигурања, Престанак осигурања, Застарелост права из осигурања. **Уговор о осигурању:** Однос осигурања и грађанске одговорности – кумулирање права, Осигурање за туђ рачун. **Уговор о осигурању и заштита потрошача:** Потрошач услуга осигурања, Директива о неправичним клаузулама у уговорима са потрошачима, Обавеза информисања потрошача услуга осигурања од стране осигураваача у тренутку закључења уговора и за време важења уговора, Обавеза саветовања уговараача осигурања од стране посредника осигурања и осигураваача у тренутку закључења уговора и за време важења уговора. **Осигурање имовине:** Начело обештећења, Интерес, Накнада из осигурања – Елементи за одређивање накнаде, Процена накнаде, Исплата накнаде, Вредност осигуране ствари као елемент за одређивање накнаде, Пренос уговора о осигурању на прибавиоца осигуране ствари, Суброгација. **Осигурање имовине:** Осигурање од одговорности – Општа правила, Правни односи између осигураваача и осигураника, Правни положај трећих оштећених лица, Директна тужба. **Осигурање имовине:** Осигурање од ауто-одговорности – Појам, Општа правила, Обавеза закључења уговора о осигурању ауто-одговорности, Моторно возило као предмет осигурања, Искључења из осигурања, Трећа лица, Гарантни фонд, Систем зелене карте. **Осигурање лица:** Заједничке особине и врсте, Осигурање живота – Појам, Поделе, Искључења, Права из Математичке резерве: редукација осигуране суме,. Откуп осигурања, Аконтација осигуране суме, Залагање полисе, Осигурање живота у корист трећих лица. **Осигурање лица:** Осигурање од последица несрећног случаја, Појам ризика незгоде и околности од значаја за његову процену, Обим осигуравајућег покрића, Корисници осигурања, Обавезно осигурање. **Реосигурање:** Појам, Карактеристике, Врсте.

Литература:

Обавезна:

1. Др Предраг Шулејић, *Право осигурања*, Правни факултет у Београду, Београд, 2005.

Допунска:

1. П. Шулејић, Уговор о осигурању у Преднацрту Грађанског Закона Србије од 2010. године, Европске (ЕУ) реформе у праву осигурања Србије, 2010;
2. З. Радовић, Ж. Алексић, З. Петровић, Т. Петровић, *Преваре у осигурању*, Глосаријум, Београд, 2003;
3. Д. Мркшић, З. Петровић, К. Иванчевић, *Право осигурања*, Правни факултет Универзитета Унион, Београд 2006;
4. В. Чоловић, Међународно осигурање ауто-одговорности, Досије, Београд 2007;
5. Н. Петровић Томић, Осигурање робе у међународном поморском превозу, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2009;
6. Н. Петровић Томић, Осигурање од професионалне одговорности адвоката, Правни живот, бр. 10/2011;
7. Н. R. Jerry, *Understanding Insurance Law*, Third Edition, Matthew bender & Company, 2002;
8. Н. Groutel, F. Leduc, P. Pierre, M. Asselain, *Traité du contrat d'assurance terrestre*, LexisNexis, Paris, 2008;
9. M. Wandt, *Versicherungsrecht*, 5. Auflage, Carl Heymanns Verlag, Köln, 2010.

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
Методe извођења наставе: предавања, консултације				

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
успешно одбрањен семинарски рад	30		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Англосаксонско уговорно право

Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Марко Ђурђевић, доц. др Мирјана Радовић

Статус предмета: изборни – Трговинско-правни модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: стицање основног знања о уговорном праву *common law* система; указивање на основне разлике у односу на српско уговорно право

Исход предмета: Оспособљавање студената да преговарају са правницима из англосаксонских земаља ради закључивања спољнотрговинских уговора; оспособљавање правника да препознају ризике кад уговарају англо право као меродавно у спољнотрговинским пословима

Садржај предмета: основна учења о англо правном систему; општа правила уговора (појам, врсте, извори), закључење уговора; дејства уговора; престанак уговора; основна правила облигационог права везана за уговоре (нпр. застарелост и др.)

ЕНГЛЕСКИ СИСТЕМ ОБЛИГАЦИЈА И УГОВОРА – Место уговора у систему енглеског права, Извори права, Енглеско уговорно право, Опште и посебно уговорно право

ПОЈАМ УГОВОРА – Дефициција, Теорија противчинидбе, Врсте противчинидбе, Двострани и једнострани уговори, Услови, Добročин уговори Привидни уговори, Улога намере, Одступања од теорије противчинидбе, Теорија естопела, Правни и пословни ризик, Трговински уговор, Бечка конвенцијаНАЧЕЛО САВЕСНОСТИ И ПОШТЕЊА, УСЛОВИ ЗА НАСТАНАК УГОВОРА – Врсте,

Способност уговарања, Малолетници, Умоболници, Пијанци, Правна лица, Форма уговора, Неформалност, Одступања, Раскид и измена писменог уговора, Врсте форме, Доказивање садржине писменог уговора, Бечка конвенција ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА – Процес закључивања, Преговори,

Предговор, Понуда, Прихват понуде, Техника писања уговораТУМАЧЕЊЕ УГОВОРА

МАНЕ ВОЉЕ – Преглед, Грешка, Погрешно приказивање,

САДРЖИНА УГОВОРА – Мешање састојака са "terms", Врсте углавака

ДЕЈСТВО УГОВОРА- Опште поређење, Стварноправно дејство, Трећа лица, Промењене околности

ПРЕСТАНАК УГОВОРА – Основна учења, Раскид уговора, Уговорна одговорност

ОПШТА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА УГОВОРНО ПРАВО – Непостојање опште теорије облигација, Уговорна казна, Капара и предужам, Затезна камата, Новчане обавезе, Отпуст дуга, Застарелост

Литература:

Обавезна:

1. Небојша Јовановић, *Кључне разлике енглеског и српског уговорног права*, Београд, 2008.

Допунска (необавезна):

1. Guenter Treitel, *An Outline of the Law of Contract*, Oxford, 2004;

2. Ewan McKendrick, *Contract Law*, London, 2007;

3. John Cartwright, *Contract Law*, Oxford, 2007.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
15				

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	80
успешно одбрањен семинарски рад	10		

Берзански послови			
Наставници: проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић, доц. др Мирјана Радовић			
Статус предмета: изборни – Трговинско- правни модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: стицање продубљенијег знања и подстицање научног начина размишљања у правној проблематици берзанских послова, као посебне врсте уговора о купопродаји, подстицање научног размишљања у проблематици берзанског уговорног права			
Исход предмета: оспособљавање студената да разумеју правну суштину разних врста берзанских послова, основно сналажење у берзанској трговини			
Садржај предмета: општа питања берзанских послова (појам, врсте, уговорници, извори), закључење берзанских послова, елементи берзанских послова, извршење и обезбеђење берзанских послова, посебни берзански послови, берзанске смицалице			
Литература: <i>Обавезна:</i> Небојша Јовановић, <i>Берзанско право</i> , Београд, 2009 (делови обухваћени програмом).			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
успешно одбрањен семинарски рад	20	усмени испит	80

Банкарско уговорно право			
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, проф. др Вук Радовић, доц. др Мирјана Радовић			
Статус предмета: изборни – Трговинско-правни модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Стицање <i>деталних</i> знања о банкарским пословима, уз бављење бројним сложеним правним питањима у банкарству. Разумевање главних правних питања у вези са односом између банке и клијента; упућивање студената у функционисање банкарских послова у пракси, како би одмах по завршетку студија могли да се баве правом у банкарству. Увођење у режим основних међународних и регионалних извора права и стремљења у банкарском праву, а посебно у банкарском праву ЕУ. Праћење и анализа нових законских решења, као и предлога измена прописа у овој области. Развијање критичког мишљења о лошим решењима у позитивном банкарском уговорном праву.			
Исход предмета: Студенти ће стећи основна теоријска знања о банкарским пословима, савладати основну правну терминологију и развити критички начн размишљања о проблемима у правним односима између банке и њених клијената.			
Садржај предмета: I УВОД – појам, предмет и извори, банкарског уговорног права; однос с другим гранама права II ОПШТИ ДЕО – појам, природа, особине, елементи, врсте банкарских послова; појам банке и клијента, општи услови пословања банака, опште обавезе банке (банкарска тајна, информисање, саветовање и објашњење, идентификација клијента, појачана пажња), одговорност банке и њених службеника, општа права и обавезе клијента (право пребијања, раскид пословног односа, обавеза плаћања накнаде, заложно право банке) III ПОСЕБАН ДЕО - 1. Депозитни послови – појам, правна природа и врсте депозита, новчани депозит (опште карактеристике, обавезе уговорних страна), улог на штедњу (опште карактеристике, обавезе уговорних страна), неновчани депозит (опште карактеристике, обавезе уговорних страна), депозит хартија од вредности (опште карактеристике, обавезе уговорних страна) 2. Банкарски рачун – правни основ, отварање рачуна, ималац рачуна, врсте рачуна, одобравање и задуживање рачуна, условно одобравање рачуна, извод из рачуна, салдо, сторнирање, накнада за вођење рачуна, прекорачење рачуна, обрачун камата, окончање правног односа у вези са рачуном, текући рачун (опште карактеристике, правни режим и дејство, обавезе уговорних страна)			

3. Платни промет (услуге плаћања) - појам и поделе, готовински и безготовински платни промет, организација за платни промет, инструменти безготовинског платног промета, врсте преноса средстава (трансфер одобрења и трансфер задужења), налог за плаћање, овлашћење директног задужења, плаћање путем платних картица, плаћање путем чека, неовлашћено плаћање,
4. Уговор о кредиту – појам, опште карактеристике и врсте уговора о кредиту, закључење уговора (елементи, форма, обавезе банке пре закључења уговора), права и обавезе уговорних страна, посебни начини престанка уговора о кредиту, есконт, ломбард, потрошачки кредит, уговор о револвинг кредиту
5. Уговор о факторингу – појам, опште карактеристике и врсте уговора, правни однос фактора и повериоца, правни однос фактора и дужника, правна природа и разграничење од сродних послова
6. Уговор о форфетингу – појам и опште карактеристике, видови уступања потраживања, равна природа и разграничење од сродних послова
7. Уговор о сефу – појам и опште карактеристике, правна природа, обавезе уговорних страна, законско založno право банке, престанак уговора
8. Посао инкаса (наплате потраживања) – појам, правна природа и врсте документарног инкаса, правни односи код документарног инкаса, одговорност банке
9. Акредитив – појам, опште карактеристике и врсте акредитива, обични акредитив, правни односи код документарног акредитива, начела документарног акредитива, робна документа код документарног акредитива, поделе документарног акредитива
10. Банкарска гаранција - појам гаранције, гаранција у упоредном праву, правни односи код гаранције, правна природа и разграничења у вези са гаранцијом, елементи (банкарске) гаранције, пренос гаранције и измене основног уговора, врсте (банкарске) гаранције

Литература:

Обавезна:

Мирко Васиљевић, *Трговинско право*, Београд, 2012, стр. 350-440; Стеван Шогоров, *Банкарско право*, Пословни биро, Нови Сад, 2005; Ивица Јанковец, *Привредно право*, Београд, 1999.

Допунска:

Зоран Антонијевић, Милан Петровић, Божидар Павићевић, *Банкарско право*, Београд, 1982; Christian Gavalda, Jean Stoufflet, *Droit bancaire, Institutions – Comptes – Opérations – Services*, 3e édition, Paris, 1997. или новије издање; E. P. Ellinger, E. Lomnicka, R. J. A. Hooley, *Modern Banking Law*, Oxford, 2002 или новије издање; Hans-Peter Schwintowski, Frank A. Schäfer, *Bankrecht, Commercial Banking – Investment Banking*, 1997. или новије издање; Siegfried Kümpel, *Bank- und Kapitalmarktrecht*, 3. Auflage, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2004 или новије издање.

Прописи

1. Закон о облигационим односима (*Сл. лист СФРЈ*, бр. 29/78, 39/85, 45/85, 57/89, *Сл. лист СРЈ*, бр. 31/93), чл. 1035-1088
2. Закон о заштити корисника финансијских услуга (*Сл. гласник РС*, бр. 36/2011)
3. Закон о платном промету (*Сл. лист СРЈ*, бр. 3/02, 5/03, *Сл. гласник РС*, бр. 43/04, 62/06, 111/2009, 31/2011)
4. Закон о банкама (*Сл. гласник РС*, бр. 107/05, 91/2010)

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
------------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава- предавања	10	усмени испит	70
успешно одбрањен семинарски рад	10		
остале активности по оцени испитивача	укупно 10		

Саобраћајно право
Наставници: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Небојша Јовановић, доц. др Мирјана Радовић
Статус предмета: изборни – Трговинско-правни модул
Број ЕСПБ:10
Услов: /
Циљ предмета: стицање продубљеног знања о правном режиму саобраћаја уопште и његових грана посебно, као што су поморски, речни, ваздушни, железнички, друмски, цевоводни и ПТТ саобраћаја. При томе је нагласак на организационом и имовинскоправном режиму саобраћаја, а не о безбедносном режиму.
Исход предмета: оспособљавање студената за бављење уговорима о превозу и другим питањима саобраћајног права у науци и пракси, не само у земљи него и свуда у свету, пошто је саобраћајно право најуједначенија грана права у свету
Садржај предмета: ОПШТИ ДЕО: Појам, предмет, метод, значај, врсте (ране), особине саобраћајног права, извори, однос с другим гранама права, метод, возилац (појам, врсте, одговорност), превозна средства, саобраћајни путеви, организација саобраћаја ПОМОРСКО ПРАВО: <i>Увод</i> – појам, историја, особине, извори права; <i>Статусно поморско право</i> – Појам, врсте и значај брода; лична обележја брода: националност, име, знак распознавања, упис, уписник, способност брода, баждарење, луке (пристаништа); <i>Стварно поморско право</i> – брод као ствар; стварна права на броду: својина, сусвојина, заједничка својина, хипотека и привилегије, остала стварна права; <i>Радно поморско право</i> – капетан и посада; <i>Уговорно поморско право</i> – <u>Уговори о искоришћавању бродова:</u> појам, закључење, елементи, лица (посебно о бродару), врсте (о закупу, о пловидбеном послу, други); <u>Уговори о превозу ствари:</u> појам, закључење, елементи, врсте (бродарски, подбродарски, возарски), извршење (фазе), права и обавезе уговорника пре укрцаја, током укрцаја (стојнице, прекостојнице и ванредне прекостојнице), у превозу и при издавању ствари (искрцај), возарина, превозне исправе (теретница, товарни лист и др.), одговорност бродара за губитак и оштећење терета, одговорност за закашњење, ослобођење од одговорности, ограничење одговорности (законско и уговорно); <u>Уговор о превозу путника:</u> појам, закључење (путна карта), елементи, врсте, путник, права о обавезе, пртљаг, одговорност бродара; <u>Уговор о теглењу:</u> појам, врсте теглења, права и обавезе, одговорност; <u>Право пловидбених незгода (деликтно поморско право)</u> – <u>Пловидбене незгоде:</u> појам, случајеви; <u>Одговорност бродара:</u> за смрт и телесну повреду лица ван брода (купача), за оштећење ствари, за загађивање, за нуклеарну штету, за судар (појам судара, брод у судару, врсте, одговорност); <u>Заједничка хаварија:</u> појам, историја, услови наступања, типични случајеви, ликвидација; <u>Спасавање на мору:</u> уопште, лица, имовине, награда; <u>Вађење потонулих ствари</u> ВАЗДУХОПЛОВНО ПРАВО Појам, особине и извори ваздухопловног права; Врсте ваздушног превоза; Уговор о превозу робе ваздушним путем; Уговор о ваздушном превозу путника, Одговорност ваздушног превозиоца ЖЕЛЕЗНИЧКО ПРАВО Појам, особине и извори железничког права; Врсте железничког превоза; Уговор о железничком превозу робе (појам, елементи, закључење, обавезе и права железничког превозиоца, одговорност – врсте, случајеви, основ, трајање, ослобођење, ограничење, претпоставке); Товарни лист и друге превозне исправе; Уговор о железничком превозу путника (појам, елементи, закључење, обавезе уговорника, пртљаг, одговорност железнице) ДРУМСКО ПРАВО Појам и извори друмског права; врсте друмског превоза; Уговор о друмском превозу робе, Уговор о друмском превозу путника и пртљага; Уговор о шпедицији; уз разматрање код сваког уговора појма, састојака, закључења, обавеза уговорника и одговорности превозиоца (врсте, случајеви, трајање, основ, ограничење, ослобођење) ДИРЕКТНИ И МЕШОВИТИ ПРЕВОЗ <i>Директни превоз</i> – Појам, особености, предности и одговорност предузетника <i>Мешовити превоз</i> – Појам, особености и предности мешовитог превоза; Извори права; Контејнер; Организовање мешовитог превоза; Одговорност предузетника (системи уређивања одговорности); Превозне исправе
Литература <i>Обавезна:</i>

- 1) Миодраг Трајковић, *Поморско право*, Мисао, Београд, 2005;
- 2) Мирко Васиљевић, *Трговинско право*, Београд, 2011 (или касније издање) – уговори о превозу робе и путника у железничком, друмском, ваздушном и мешовитом превозу.

Допунска (необавезна):

1. Nebojša Jovanović, *Transport Law of Serbia and Montenegro*, International Encyclopedia of Laws, Kluwer Law International (gen. editor prof. dr R. Blanpain), The Hague, Holland, 2005;
2. Бранко Јакаша, *Уџбеник пловидбеног права*, Загреб, 1983;
3. Бранко Јакаша, *Копнено и зрачно саобраћајно право*, Загреб, 1969;
4. Борислав Ивошевић, *Саобраћајно право*, Београд, 2005;
5. Небојша Јовановић:
 - а) Наутичка (навигациона) грешка као разлог искључења превозиоачеве одговорности за штету, *Привредниправни приручник*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 7-8/1992
 - б) Посебни разлози ослобођења од одговорности речног превозиоца робе – случајеви посебних опасности, *Анали Правног факултета у Београду*, Правни факултет у Београду, Београд, бр. 5/1992
 - в) Ликвидација заједничке хаварије, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 1-2/1993
 - г) Појам заједничке хаварије и услови за њено наступање, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 5-6/1994
 - д) Рецептна и скриптурна одговорност бродара за губитак и оштећење робе, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 11-12/1995
 - ђ) Општи начин ограничења од одговорности речног превозиоца робе, *Правни живот*, Удружење правника Југославије, Београд, бр. 10-11/1995
 - е) Одговорност пловидбеног превозиоца за радње помоћника, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 3 - 4/2000
 - ж) Типични случајеви заједничке хаварије по међународним и домаћим правилима, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 1 - 2/2001
 - з) Одговорност предузетника мешовитог превоза робе, *Право и привреда*, Удружење правника у привреди Југославије, Београд, бр. 1-4/04;
 - 6) Душанка Ђурђевић, Превоз путника морем, *Правни живот*, Београд, бр. 11/2004;
 - 7) Ана Павловић, Искључење уговорне одговорности бродара у унутрашњој пловидби, *Право и привреда*, Београд, бр. 1-3/2003.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
настава- предавања	10	усмени испит	90	

Кривично право (материјално и процесно)

Наставници:

материјално право: проф. др Зоран Стојановић, проф. др Љиљана Радуловић, проф. др Наташа Делић, проф. др Игор Вуковић

процесно право: проф. др Милан Шкулић, проф. др Горан Илић

Статус предмета: обавезни – Кривично-правни модул, Кривично-правни под-модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Употпуњавање постојећих теоријских знања, целовито сагледавање система кривичног права, критичко и аналитичко сагледавање позитивноправних решења и мултифункционално повезивање теоријског и практичног аспекта проучавања.

Исход предмета: Оспособљавање студената за анализу постојећих решења националног материјалног и процесног кривичног права, као и оспособљавање за примену датих решења у пракси.

Садржај предмета: Како полазници имају основна знања из ове области, акценат ће бити на

детаљнијој теоријској обради материјално правних и процесних института и недоумицама у практичној примени законских решења. Предмет обраде су и скорашње реформе у кривичном законодавству, са нагласком на практичној примени новоусвојених решења.

Садржај курса: *Материјално право:* Анализа појединих решења садржаних у ЗИД КЗ из 2009. и 2012. године: Обележја бића новоуведених кривичних дела; Оправданост поштравања кривичноправне репресије; Предстојећа "друга фаза реформе"; Перспективе кривичног законодавства Србије

Процесно право: Кривичнопроцесна начела и промене у оквиру истих; Положај и овлашћења кривичнопроцесних субјеката; Обележја и ток општег кривичног поступка; Посебни поступци; Реформе процесног законодавства

Препоручена литература

Обавезна: Стојановић З.: *Кривично право. Општи део*, Београд, 2012; Стојановић З., *Коментар Кривичног законика*, Службени гласник, Београд, 2012.; Шкулић М., *Кривично процесно право*, Правни факултет универзитета у Београду, Београд, 2012.

Допунска: Срзентић Н., Стајић, А., *Кривично право. Општи и посебни део*, Сарајево, 1970.; Лазаревић Љ. *Коментар Кривичног законика*, Београд, 2011; Васиљевић Т. и Грубач М., *Коментар Законика о кривичном поступку*, Јустинијан, Београд, 2005; Илић П., Г., *Границе испитивања првостепене кривичне пресуде*, Службени гласник, Београд, 2004.; Шкулић, М., *Коментар Законика о кривичном поступку*, Службени гласник, Београд, 2011.; Шкулић, М. и Илић Г., *Нови Законик о кривичном поступку Србије- Како је пропала реформа шта да се ради*, Београд, 2012.

на страним језицима: Ashworth A., *Principles of Criminal Law*, Oxford University Press, 2009.; Bradley, C. M. (ed.), *Criminal Procedure- A Worldwide Study*, 2nd Ed., USA, 2007; Jacobs and White, *The European Convention on Human Rights*, Oxford University Press, 2006.; Jescheck, H., Weigend, T., *Lehrbuch des Strafrechts. Allgemeiner Teil*, Berlin, 1996.; Kühl K., *Strafrecht. Allgemeiner Teil*, München, 2008.; Mantovani F., *Diritto penale. Parte generale*, Cedam, Padova, 2005.; Marty M. and Spencer J. R. (eds.), *European Criminal Procedures*, Cambridge University Press, 2002; Roxin C., *Strafrecht. Allgemeiner Teil. Band I. Grundlagen. Der Aufbau der Verbrechenslehre*, München, 2006.; Roxin C., *Strafrecht, Allgemeiner Teil, Band II. Besondere Erscheinungsformen der Straftat*, München, 2003.

Број часова активне наставе

Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Међународно кривично право

Наставници: проф. др Зоран Стојановић, проф. др Милан Шкулић

Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, Кривично-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ курса је продубљено изучавање проблематике из области међународног кривичног права. Полазећи од значаја односа међународног права и кривичног права, а имајући у виду историјске специфичности његовог настанка, као и чињеницу да се ради о области која се неубичајено брзо мења и у погледу које и даље постоји скепса око темеља на којима се она заснива, међународно кривично право се посматра са критичког аспекта, имајући у виду гаранције и начела која је пре њега (национално) кривично право већ поставило, као и постојећу, у многим сегментима проблематичну судску праксу.

Исход предмета: Оспособљавање за коришћење упоредног метода ради лакше спознаје решења правних система држава међународне заједнице како би се омогућило адекватно препознавање тековина кривичног права и њихова хармонизација на међународном плану
Развијање способности за уопштавање и унификацију питања која су на различит начин уобличена у националним законодавствима.

Садржај предмета: Уводни део курса обухвата општа питања међународног кривичног права, почев од појма, развоја, извора, основних начела међународног кривичног права па до просторног и временског важења кривичног права. Курс обухвата и учење о међународном кривичном делу и кривичним санкцијама као основним појмовима у оквиру систематике општег дела под које се могу подвести сви остали институти. Посебна пажња поклоњена је области посебног дела међународног кривичног права. Овде су обухваћена само међународна кривична дела у ужем смислу, тј. она код којих је њихов међународни карактер и заинтересованост међународне заједнице посебно изражена. Значајан аспект курса представља материја међународног кривичног правосуђа. Курс се завршава анализом материје међународне правне помоћи у кривичноправним стварима и питања перспектива (могућности и будућности) међународног кривичног права.			
Препоручена литература			
Обавезна:			
Стојановић Зоран, <i>Међународно кривично право</i> , седмо издање, Београд, 2012.			
Стојановић Зоран, „Међународно кривично право и заштита људских права“, у: <i>Стање криминалитета у Србији и правна средства реаговања, II део</i> , Београд, 2008, стр. 25-36.			
Допунска:			
Шкулић Милан, <i>Међународни кривични суд. Надлежност и поступак</i> , Београд, 2005, 591 стр.			
Золо Данило, <i>Ко каже хуманост: рат, право и глобални поредак</i> , Београд, 2012, 157 стр.			
Касезе Антонио, <i>Међународно кривично право</i> , Београд, 2005, LXXX, 564 стр.			
Лопичић Ђорђе Н. (приредио), <i>Међународно кривично право</i> , Београд, 2006.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Криминологија са правом извршења кривичних санкција</i>
Наставник: проф. др Ђорђе Игњатовић
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, Кривично-правни под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета је продубљено проучавање криминолошке методологије, динамике и појавних облика криминалитета, упознавање са факторима криминалног понашања, како индивидуалним, тако и социјалним, проучавање питања виктимизације и питања из области међународних извора и праксе међународних судова о правима осуђених лица.
Исход предмета: Овладавање методолошким апаратом и његова практична примена у истраживањима о криминалитету, стицање знања о феноменологији и етиологији криминалитета, разумевање виктимолошког аспекта криминалног феномена; стицање знања из области права извршења кривичних санкција, упоређивање правних решења са њиховом применом у пракси и са усвојеним међународним стандардима у овој области.
Садржај предмета: 1.Методологија истраживања криминалитета,1.1.Основни појмови методологији,1.2. Научно истраживање криминалитета: битне црте, типови података, истраживачки процес, метод и предмет истраживања, метод и теорија, етика научног истраживања,1.3. Поделе метода истраживања криминалитета: познате поделе заступљене у литератури, подела према начину приступања предмету, историјске и компаративне стратегије истраживања, стратегије предвиђања, евалуативне стратегије,1.4. Методи прикупљања и обраде података: методи проучавања појединачних случајева, методи средњег обима, примена статистике у криминолошким наукама,1.5. Триангулација метода, 2.Феноменолошка димензија криминалне појаве: стање криминалитета у свету; структура и тенденције криминалитета у РС; типологија дела и учинилаца; насилнички, имовински, политички и криминалитет у саобраћају ,3. Етиолошка димензија криминалне појаве: приступи узрочности; деловање криминогених фактора; спољни; и индивидуални; 4.

Виктимолошка димензија: врсте жртава; облици виктимизације; неке категорије жртава; »деликти без жртве« 5. Право извршења кривичних санкција као наука,5.1. Предмет права извршења кривичних санкција,5.2. Метод права извршења кривичних санкција,5.3. Место права извршења кривичних санкција у систему наука,6. Међународни извори права извршења кривичних санкција,6.1. Подела међународних извора,6.2. Најважнији примарни извори – историјат и битне црте,6.3. Документи Уједињених нација,6.4. Документи регионалних организација – Савет Европе,6.5. Судска пракса као извор извршења кривичних санкција,7. Практични аспекти извршења казне затвора,8. Извештај заштитника грађана

Литература:

Обавезна: Игњатовић Ђ.: *Криминологија* (11. изд.), Београд, 2011., Ђ. Игњатовић, *Методологија истраживања криминалитета*, Београд, 2009., Игњатовић Ђ., *Право извршења кривичних санкција* (4. издање), Београд, 2010.

Допунска: Ђ. Игњатовић, Б. Симеуновић-Патић, *Виктимологија*, Београд, 2011., М. Фелсон, *Злочин и свакодневни живот*, Београд, 2011., М. Волфанг, Ф. Феракути, *Поткултура насиља*, Београд, 2012., Ј. Хулсман, Ж. Берна де Сели, *Изгубљене казне*, Београд, 2010. Ж. Прадел, *Компаративно кривично право – санкције*, (превод: Обрад Перић), Београд, 2010., Милутиновић М.: *Пенологија*, Београд, 1988.

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Криминалистика

Наставник: проф. др Милан Шкулић

Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, Кривично-правни под-модул

Број ЕСПБ:10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ курса је да се полазници упознају са теоријско-методолошким садржајима везаним за расветљавање кривичних дела и утврђивање чињеница. Употпуњавање постојећих теоријских знања; развијање критичког правног резонувања и аналитичког приступа питањима криминалистике; мултифункционално повезивање теоријског и практичног аспекта проучавања.

Исход предмета: Продубљено и систематично упознавање студената са методима и средствима за откривање, утврђивање и проверавање чињеница у циљу ефикасног откривања, расветљавања и доказивања кривичних дела, као и практичну примену стечених знања.

Садржај предмета: Основне поставке криминалистике; планирање криминалистичких активности; начин сазнања за кривично дело; криминалистичке радње; трагови; криминалистичка вештачења; идентификација; лична доказна средства; откривање кривичних дела малолетника и кривичних дела у вези са злоупотребом дрога; откривање, разјашњавање и доказивање убиства; откривање, разјашњавање и доказивање силовања; откривање, разјашњавање и доказивање отмице; утврђивање чињеничног стања код саобраћајних незгода; вештачење докумената; фалсификовање новца; откривање, разјашњавање и доказивање привредног криминалитета; откривање и разјашњавање крађа; изнуда и уцена; стратегија савременог тероризма; откривање и разјашњавање компјутерског криминалитета; откривање и разјашњавање еколошких деликата.

Литература				
Обавезна: Алексић Ж. и Шкулић М., <i>Криминалистика</i> , Београд, 2012.				
Допунска: Алексић Ж. и Миловановић З, <i>Лексикон криминалистике</i> , Београд, 1995; Шкулић М., <i>Увиђај и криминалистичке верзије</i> , Београд, 1999 <i>На страним језицима</i> : Beckman E., Schultz, D.O., Principles of American Law Enforcement and Criminal Justice, Placerville, California, 1992; Brodag, W.D., <i>Kriminalistik-Grundlagen der Verbrechensbekämpfung</i> , 8. Auflage, Richard Boorberg Verlag, Stuttgart, 2002; Locard, E., <i>L'Enquete Criminelle et les Methodes Scientifiques</i> , Paris, 1920; Osterburg J., i Ward P., <i>Criminal Investigation: A Method for Reconstructing the Past</i> , Cincinnati, 1992; Swensson, A., Wendel, O, Fisher, V., <i>Techniques of Crime Scene Investigation</i> , New York, 1992				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Малолетничко кривично право (материјално и процесно)</i>	
Наставници: проф. др Милан Шкулић, проф. др Љиљана Радуловић	
Статус предмета: обавезни – Кривично-правни модул, под-модул Малолетничко кривично право	
Број ЕСПБ: 20	
Услов: /	
Циљ предмета: Стицање продубљених сазнања из специфичне кривичноправне области – малолетничко кривично право.	
Исход предмета: Студенти ће стећи знања и компетенције неопходне за критичку анализу и примену правила из области малолетничког кривичног права.	
Садржај предмета: Појам малолетничког кривичног права и однос са појединим научним Дисциплинама. Начела малолетничког кривичног права. Кривица у малолетничком кривичном праву и старосна граница способности за кривицу у кривичноправном смислу. Модели кривичноправног положаја малолетника и основни облици реаговања на малолетничку делинквенцију. Релевантне међународне конвенције и документа–основни стандарди у поступању са малолетницима у сукобу са законом. Кривичне санкције и мере за малолетнике-решења у домаћем и упоредном законодавству. Малолетна лица у кривичном поступку-кривичнопроцесни положај малолетних лица. Општа правила и начела поступка према малолетницима. Поступак према малолетницима-основни процесни стадијуми. Посебна правила кривичног поступка у коме се појављује малолетно лице оштећено кривичним делима. Примери кривичних поступака према малолетницима у упоредном праву.	
Литература: Шкулић М., Малолетничко кривично право, Правни факултет 2011. Шкулић М. Малолетници као учиниоци и као жртве кривичних дела, Досије, Београд 2003 Шкулић М., Кривично процесно право, Правни факултет 2011 Радуловић Љ., Малолетничко кривично право, Правни факултет, Београд , 2010, Радуловић Љ., "Васпитни налози као посебне мере реаговања према малолетним учиниоцима кривичних дела", Кривичноправна питања малолетничке делинквенције, Међународни научни скуп, Београд 2008; Boland B.-J. Wilson, Age, crime and punishment. The Public Interest, 51/1978. Van der Laan, „Police, And Judicial Reactions to Youth Crime: The Situation in The Netherlands“, A Review of The Knowledge on Juvenile Violence...2004, http://www.eucpn.org/pubdocs/review_knowledge_yuvenile_violence_en.pdf . 27. avgust, 2009. Goldston B., J.Muncie, Youth, Crime and Justice, Sage Publications, London 2006; Goode S.-S. Brookes, "Managing offenders and reducing crime", Crime, reduction and Law, Edit. by Moss-Stephens, Routledge, 2006. Dunkel F., "Youth Violence and Juvenile Justice in Germany", F.Dunkel, K.Drenkhahn, Youth Violence, New Patterns and Local Responses, Conference og the Internationale Association for Research Into Juvenile Criminology, Forum Verlag, Godesberg 2003. http://books.google.com,8/11/2009 .	

Dunkel F. I dr., *Juvenile Justice Systems in Europe-Curent Situation and Reform Development*, Vol.4. Forum Verlag Godesberg, Greifswald, 2010 *Juvenile Justice "The Unwanted Child" of State Responsibilities*, An analysis and commentary on issues of Juvenile Justice in the Concluding Observations of the UN Committee on the Rights of the Child 1993-2000 Newburn T., Juth, Crime And Justice, The Oxford Handbook Of Criminologu, Edited By M.Maguire, R.Morgan, R.Reiner, Clarendor Press, Oxford 1997. Перић О., Коментар ЗОМУКД, „Службени гласник“, Београд 2005. Перић О., Н.Милошевић, И.Стевановић, Политика изрицања кривичних санкција према малолетницима у Србији, Београд 2008. Перић О., „Основни правци у развоју кривичне одговорности малолетника“, Зборник института за криминолошка и социолошка истраживања, 1/1972; Перић О., „Положај малолетника у кривичном праву Србије од Првог устанка до 1918. године“, Зборник радова, Београд 2007. Перић О., „Sanctions Penales Envers Les Droits Des Mineurs“, Стање криминалитета у Србији и правна средства реаговања, I део, Едиција Crimen, Београд 2007; Перић О., „Алтернативне мере и санкције у новом КЗ о малолетницима“, Окружни суд у Београду, Билтен бр.69/2005. Smith R., *Actuarialism and Early Intervention in Contemporary Youth Justice*, Youth Crime and Yustice, Edited By B.Goldson-J.Muncie, SAGE Publications London 2006. *The Youth Criminal Justice Act: Summary and Background*, Department of Justice Canada: <http://www.justice.gc.ca>; Вучковић-Шаховић Н., *Права детета и међународно право*, Југословенски центар за права детета, Београд 2000 Feld, B., *Bad Kids:Rase and Transformation of the Juvenile Court*, Oxford University Press, New York 1999; Field S., "Practice Cultures and the "New" Youth Justice in England and Wales", *The British Journal of Criminology* (2007) 47(2). Cavadino M.,Digam J., *The Penal System:An Introduction*, Sage publ. London 2007. Cesaroni, K., Doob, A., "The Decline in Support for Penal Welfarism", *British Journal of Criminology*, (2003) 43, 434-441. Cipriani, D.J., *Childrens Rights and the Minimum Age of Criminal Responsibility*, Vrije Universiteit Amsterdam 2008.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Криминологија
Наставник: проф. др Ђорђе Игњатовић
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Малолетничко кривично право
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: продубљено проучавање криминолошке методологије, динамике и појавних облика криминалитета малолетника, упознавање са факторима криминалног понашања, како индивидуалним, тако и социјалним, проучавање питања виктимизације и питања из области међународних извора и праксе међународних судова о правима осуђених лица.
Исход предмета: овладавање методолошким апаратом и његова практична примена у истраживањима о криминалитету, стицање знања о феноменологији и етиологији криминалитета, разумевање виктимолошког аспекта криминалног феномена;
Садржај предмета: Криминалитет малолетника као истраживачки проблем. Феноменологија криминалитета малолетника. Етиологија криминалитета малолетника. Малолетници као жртве криминалитета.
Литература: Обавезна: Игњатовић Ђ./2011/: <i>Криминологија</i> , Београд; Бејатовић С. (ед.) /2008/ <i>Кривичноправна питања малолетничке делинквенције</i> , Београд; - Шкулић М., Стевановић И. /1999/: <i>Малолетни делинквенти у Србији</i> , Београд; - Игњатовић Ђ., Симеуновић Б. /2011/: <i>Виктимологија</i> , Београд. Допунска: Бајер М., Сингер М. /1969/: <i>Проблеми малолетничког криминалитета</i> , Загреб, - Царић А. /1971/:

Проблеми малолетничког судства, Сплит
 - Чонева Љ., Чачева В, Арнауовски Љ. Et al. /2007/: *Малолетничкиот криминалитет во транзиција во Република Македонија*, Скопје – Даниловић М. /1986/: *Породица и малолетничка делинквенција*, Ријека – Игњатовић Ђ.: /2009/ *Методологија изучавања криминалитета*, Београд – Игњатовић Ђ. /2009/: *Теорије у криминологији*, Београд – Јашовић Ж. /1967/: *Преступничко понашање младих*, Београд - Јашовић Ж. /1974/: *Слободно време и преступничко понашање младих*, Београд – Јашовић Ж. /1983/: *Криминологија малолетничке делинквенције*, Београд – Љубичић М. /2011/: *Породица и делинквенција*, Београд – Марковић Т. /1973/: *Малолетничка делинквенција и њезино сузбијање*, Београд – Матић О.: *Испитивање личности малолетних делинквената*, Београд – Милашиновић С. /2000/: *Криза, млади, криминал*, Београд - Милосављевић М. (ед.) /1998/: *Насиље над децом*, Београд – Милосављевић М. /1999/: *Сексуално злостављање дјеце*, Сарајево- Милутиновић М., Алексић.: *Малолетничка делинквенција*, Београд, 1989.
 - Митровић Љ. (ед.) /2008/: *Научноистраживачки пројекат Малолетничка делинквенција у Републици Српској* – Извештај о истраживању, Бања Лука- Перић О. /1975/: *Кривичноправни положај малолетника*, Београд – Сингер М., Микшај Љ., Полдругач З. /1985/: *Криминалитет на штету малолетника*, Загреб – Рамљак А., Симоновић М. /2011/: *Виктимологија* (3. изд.), Бихаћ – Сингер М., Микшај Љ. /1989/: *Делинквенција младих*, Загреб – Скаберне Б. (ед.) /1971/: *Етиологија малолетничког преступништва*, Београд – Шепаровић З. /1985/: *Виктимологија – студије о жртвама*, Загреб – Тодоровић А. /1964/: *Преступништво код омладине*, Београд - Тодоровић А. /1971/: *Узроци код малолетничког преступништва*, Београд – Тодоровић А. /1971/: *Масовна култура и малолетничко преступништво*, Београд
 - Тодоровић А., Лазаревић Д., Јашовић Ж., Игњатовић И. /1970/: *Преступништво малолетника у Београду*, Београд – Agnew R. /2005/: *Juvenile Delinquency: Causes and Control*, Los Angeles – Finley L. (ed.) /2007/: *Encyclopedia of Juvenile Violence*. Westport – Kratcoski and Kratcoski /1996/: *Juvenile Delinquency*, Upper Saddle River - Siegel L. And Welsh B. /2005/: *Juvenile Delinquency – The Core* (2nd ed.), Belmont- Trojanowicz R. And Morash M. /1992/: *Juvenile Delinquency – Concepts and Control*, Englewood Cliffs

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Пенологија

Наставник: проф. др Ђорђе Игњатовић

Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Малолетничко кривично право

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ предмета је да студентима овог под-модула академских мастер студија пружи неопходна знања о санкционисању малолетника, посебно о извршењу заводских кривичних санкција према овој категорији учинилаца, али и о мерама ванинституционалног третмана ових лица.

Исход предмета: - стицање знања из области права извршења кривичних санкција за малолетне преступнике, упоређивање правних решења са њиховом применом у пракси и са усвојеним међународним стандардима у овој области.

Садржај предмета: Систем кривичних санкција за малолетне преступнике. Извршење кривичних санкција према малолетницима- Извештење институционалних мера. Извршење ванинституционалних мера. Право извршења кривичних санкција према малолетницима (Међународни извор и домаћи извори). Стратегија санкционисања малолетничких преступника.

Литература:

Ж. Прадел, <i>Компаративно кривично право – санкције</i> , (превод: Обрад Перић), Београд, 2010.; Милутиновић М.: <i>Пенологија</i> , Београд, 1988.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Политика сузбијања малолетничког криминалитета – друштвено-превентивни аспект</i>				
Наставник: проф. др Љиљана Радуловић				
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Малолетничко кривично право				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: да студенти стекну темељна знања и да критички анализирају политику сузбијања малолетничког криминалитета.				
Исход предмета: Студенти стичу продубљена знања неопходна за тумачење, формулисање и примену политике сузбијања малолетничког криминалитета.				
Садржај предмета:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појам и начела друштвене превенције криминалитета 2. Основни облици друштвене превенције криминалитета малолетника 3. Планирање друштвене превенције криминалитета малолетника 4. Најзначајнији субјекти на плану превенције малолетничког криминалитета 5. Релевантни међународни документи у области превенције малолетничког криминалитета 6. Упоредно правна решења на плану друштвене превенције малолетничког криминалитета 				
Литература:				
Радуловић Љ., <i>Криминална политика</i> , Правни факултет, Београд 1999;				
Милутиновић М., <i>Криминална политика</i> , Београд, 1984.;				
Милутиновић М., Превенција омладинске делинквенције, <i>Архив за правне и друштвене науке</i> , 1-2/1965.				
Милутиновић М., Социјална превенција као област криминалне политике, <i>ЈРКК</i> , 3-4/1984.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Организовани криминалитет и тероризам			
Наставници: проф. др Ђорђе Игњатовић, проф. др Милан Шкулић, проф. др Драган Симеуновић			
Статус предмета: обавезни – Кривично-правни модул, под-модул Сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције			
Број ЕСПБ: 20			
Услов: /			
Циљ предмета: Рад на овом предмету унапређује способност студената да интегришу знање, решавају сложене проблеме и да расуђују на основу доступних информација које садрже промишљања о друштвеним и етичким одговорностима повезаним са применом њиховог знања и судова. Проучавање тероризма на факултетима у нас је данас неопходно да би се осмислила и изградила опасности од тероризма примерена стратегија његовог сузбијања, односно умањивања опасности од њега по друштво и међународну заједницу. Кад је, пак, реч о модерности овог студија, довољно је поменути да се данас у свету посебно цене и квалификују као научно модерне оне земље које су у своје високошколске програме увеле и изучавање тероризма и начина борбе против њега.			
Исход предмета: Стицање продубљених знања и способности критичког расуђивања из области борбе против организованог криминалитета и тероризма,			
Садржај предмета: Криминалитет као појава. Концептуализација појма „организовани криминалитет“. Историјат и стање организованог криминалитета у појединим државама. Транснационални организовани криминалитет. Делатност организованог криминалитета. Сузбијање организованог криминалитета. Разликовање тероризма од других облика политичког насиља; Концептуализација појма »тероризам « Кратак историјат тероризма и његова присутност у појединим регионима и земљама; Класификовање врста и облика тероризма према стратешким циљевима; Идеолошки обојен тероризам; Религијски финансиран тероризам; Етнонационалистички тероризам; Класификовање врсти и облика тероризма према методама и средствима; Самоубилачки тероризам; Сузбијање тероризма у свету - искуства појединих држава; Међународни напори на сузбијању тероризма; Сузбијање тероризма у Србији;			
Литература: Игњатовић Ђ., Шкулић Милан: Организовани криминалитет, Београд, 2012. Симеуновић, Драган, Тероризам, Правни факултет, Београд, 2009. Симеуновић, Драган, Феноменологија насиља, Наука и друштво, Београд, 2006 Симеуновић, Драган, Политичко насиље, Београд, Радничка штампа, 1989 (стр. 6- 208) Хофман, Брус, Унутрашњи тероризам, Београд, Народна књига-Алфа, 2000 (стр. 6-182). Допунска: Симеуновић, Драган, Државни удар или револуција (реконструктивни оглед о насиљу и револуцији, Београд, Simtrade, 1991; Зборник Савремени тероризам - југословенски поглед, Београд, Пословна политика - Socialist thought and practice, 1989; Јовић, Радован Ц., Савић, Андреја, Биотероризам, биолошки рат, биолошко оружје, Београд, Институт за политичке студије, 2004; Димитријевић, Војин, Тероризам, Београд, К.В.С., 2000; Радојковић, Мирољуб, Тероризам и средства комуникација, Горњи Милановац, Дечје новине, 1988; Стерн, Цесика, Екстремни терористи, Београд, Alexandria Press, 2004; Вајт, Џонатан Р., Тероризам, Београд, Alexandria Press, 2004. Бошковић М.: Транснационални организовани криминалитет, Београд, 2003. Dobovšek B.: Organizirani kriminal, Ljubljana, 1997. Milošević M.: Organizovani kriminal, Beograd, 2003. Sačić Ž.: Organizirani kriminalitet u Hrvatskoj, Zagreb, 1997. Abadinsky H.: Organized Crime, Chicago, 1990. Gambetta D.: The Sicilian Mafia: The Business of Private Protection, Cambridge, 1996. Savona E. (ed.): The Mafia Issues, Milano, 1993. Savona E. et al. (eds.): Organized Crime Across the Borders, Helsinki, 1995.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Кривичноправно сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције</i>				
Наставник: проф. др Зоран Стојановић				
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Циљ предмета „Кривичноправно сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције“, јесте изучавање кривичноправне реакције на наведене тешке облике криминалитета, односно кривичног законодавства које треба да буде адекватан одговор на њега. Процене о раширености ових облика понашања говоре о томе да тероризам, скуп различитих кривичних дела која врше припадници организованих криминалних удружења и корупција представљају један од најозбиљнијих проблема модерне државе.				
Исход предмета: Стицање знања и компетенција неопходних за разумевање и критичку анализу кривичноправног сузбијања организованог криминалитета у његовим различитим појавним облицима.				
Садржај предмета: Кривично право и кривичноправна заштита. Кривичне санкције и друге кривичноправне мере. Кривичноправно реаговање на тероризам. Кривичноправно реаговање на организовани криминалитет. Кривичноправно реаговање на корупцију.				
Литература: - Зоран Стојановић, Драгана Коларић: Кривичноправно реаговање на тешке облике криминалитета, Београд, 2010.- Зоран Стојановић: Коментар Кривичног законика, четврто измењено и допуњено издање, Београд, 2012. - The fight against terrorism - Council of Europe standards (4th edition), 2007. - Combating organised crime - Best practice surveys of the Council of Europe, 2004.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Корупција</i>				
Наставник: проф. др Горан Илић				
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Стицање продубљених знања и способности критичке анализе узрока и различитих појавних облика корупције и посебно економске последице корупције и кривичноправне мере усмерене за борбу против корупције.				
Исход предмета: Студент стиче темељна знања неопходна за критичку анализу појавних облика корупције, последица корупције и кривичноправних механизма борбе против корупције.				
Садржај предмета: Појам, узроци и појавни облици корупције. Политичка корупција. Корупција у управи. Корупција у правосудју. Економске последице корупције. Механизам за спречавање и борбу против корупције. Националне стратегије за борбу против корупције. Мере за спречавање прања новца. Кривичноправне мере за борбу против корупције.				
Литература: Обавезна: Горан П. Илић (приредио), <i>Корупција - основни појмови и механизми за борбу</i> , Едиција Crimen 03, Београд, 2007 Беговић, Б., Мијатовић, Б., (редактори), <i>Корупција у Србији пет година</i>				

касније, Београд, 2007. Ejkerman, S. R., *Korupcija i vlast: uzroci, posledice i reforma*, Београд, 2007
 Допунска:
 Heidenheimer, A. J., *Readings in Comparative Analysis on political corruption*, New York, 1970 Alt, E.,
 Luc, I., *La lutte contre la corruption*, 1re édition, Paris, 1997 Беговић, Б., Мијатовић, Б., (редактори),
Корупција у Србији, Београд, 2001 Цветковић, В. Н. (приредио), *(Ре)конструкција институција*
Годину дана транзиције у Србији, Београд, 2002 Dommel, D., *Face à la corruption Peut-on l'accepter? Peut-on la prévenir? Peut-on la combattre?*, Paris, 2003 Harris, G., *Corruption: How to Deal With Its Impact on Business and Society*, Los Angeles, 2005 Радовановић, Д., Булатовић, А., (уредници),
Корупција, Београд, 2005 Вуковић, С., *Транзиција и корупција*, Београд, 2007 Uslander, E. M.,
Corruption, Inequality, and the Rule of Law, Cambridge, 2008 Heidenheimer, A. J., Johnston, M. (ed.),
Political Corruption: Concepts & Contexts, New Jersey, 2009 Грубач, М., Илић, Г. П., Мајић, М.,
Коментар Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима, Београд, 2009 Alt, E., Luc,
 I., *L'esprit de corruption*, Lormont, 2012

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Међународноправна сарадња у сузбијању криминалитета
Наставник: проф. др Милан Шкулић
Статус предмета: изборни – Кривично-правни модул, под-модул Сузбијање организованог криминалитета, тероризма и корупције
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета <i>Међународноправна сарадња у сузбијању криминалитета</i> , јесте изучавање основних облика међународне правне помоћи и сарадње у кривичним стварима, како у циљу сузбијања криминалитета уопште, тако и посебно у односу на његове најозбиљније форме, као што су то организовани криминалитет и тероризам.
Исход предмета: - Упознавање са основним механизмима међународне правне помоћи и сарадње у кривичним стварима. поступком који се води пред кривичним судом; - Разумевање улоге различитих актера у међународне кривичноправне помоћи; - Изучавање специфичности појединих врста међународне кривичноправне помоћи и сарадње; - Разумевање и анализа контрадикторних и обостраних потреба да се, са једне стране друштво што ефикасније заштити од криминалитета, а да се истовремено сачувају основна права и слободе грађана, уз посебно обраћање пажње на специфичности остваривања тих циљева у поступцима пружања/добијања међународне кривичноправне помоћи; - Овладавање кривичноправном и кривичнопроцесном терминологијом у материји међународне кривичноправне помоћи и сарадње; -Развијање практичних правних вештина кроз писање правних аката из области међународне кривичноправне помоћи и сарадње; -Развијање критичког правног резонувања и аналитичког приступа питањима међународне кривичноправне помоћи и сарадње.
Садржај предмета: Курс има два основна дела. У првом се објашњавају општи појмови међународне сарадње и правне помоћи у кривичним стварима, а другом делу се анализирају основни механизми кривичнопроцесног система Србије у односу на међународну правну помоћ, као и одређени конкретни извори права који се примењују како када се од наше државе захтева одговарајући облик међународне правне помоћи у кривичним стварима, тако и онда када надлежни органи Републике Србије од страних органа захтевају конкретан облик међународне кривичноправне помоћи.
Литература: Милан Шкулић, <i>Кривично процесно право</i> , четврто издање, Београд, 2012. Милан Шкулић,

Организовани криминалитет – појам и кривичнопроцесни аспекти, Београд, 2003. Ђорђе Игњатовић и Милан Шкулић, Организовани криминалитет, Београд, 2012. Александра Чавошки и Марио Рељановић, Идеја кривичног права ЕУ, Београд, 2011. D.Chalmer and G.Monti, European Union Law, Cambridge, 2008. Helmut Satzger, Internationales und Europäisches Strafrecht, Baden-Baden, 2005.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Развој основних институција римског права</i>				
Наставници: проф. др Жика Бујуклић, проф. др Милена Полојац, доц. др Владимир Вулетих				
Статус предмета: обавезни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул				
Број ЕСПБ: 20				
Услов: /				
Циљ предмета: Упознавање кандидата са основним чиниоцима развоја римског права и историјским контекстом настанка његових основних института.				
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра проблематику коју обрађује курс.				
Садржај предмета: Историја одабраних правних института у односу на развој римског друштва и државе у преткласичном, класичном и посткласичном периоду.				
Литература: Обавезна: Д. Стојчевић, <i>Римско право</i> О. Станојевић, <i>Римско право</i> А. Маленица, <i>Римско право</i> М. Милошевић, <i>Римско право</i> Ж. Бујуклић, <i>Римско приватно право</i> Ј. Даниловић-О. Станојевић, <i>Текстови из римског права</i> (било које издање) О. Станојевић, <i>Gaius noster</i> , Београд 1976 Ж. Бујуклић, <i>Forum Romanum</i> , Београд 2005 Допунска: М. Kaser, <i>Das Roemische privatrecht</i> , I-II (било које издање) А. Watson, <i>The Law of Property in the Later Roman Republic</i> , 1976 R. Zimmerman, <i>The Law of obligations</i> , 1999				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Упоредна правна традиција			
Наставници: проф. др Сима Аврамовић; доц. др Војислав Станимировић			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул обавезни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул			
Број ЕСПБ: 10 (изборни) 20 (обавезни)			
Услов: /			
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.			
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима историје човечанства.			
Садржај предмета: ПРАВНА ТРАДИЦИЈА И УПОРЕДНО ПРАВО (Упоредна правна традиција као научна дисциплина; Упоредно право – метод или наука?; Упоредно право и правна историја; <i>Presence of the Past</i> ; Правна традиција и историјска јуриспруденција; Велике правне породице; Извори сазнања, извори права и стварање права (законодавство, кодификације, судска пракса); Теорије о развоју права, правне позајмице и дифузија права); ПРИМИТИВНО ПРАВО (Примитивно право, обичај и обичајно право; Примитивно право у прошлости и савременом свету (<i>Native American Law, Aborigine Law</i> , обичајно право Африке, итд.)); АНТИЧКА ПРАВНА ТРАДИЦИЈА (Оријентална правна традиција - клинописно право, Хамурабијев законик, египатска правна традиција, правна традиција Јевреја; Грчка правна традиција; Хеленистичке државе и право - преносиоци оријенталне и грчке правне традиције; Римско право – аутентичност и позајмице); СРЕДЊОВЕКОВНА ПРАВНА ТРАДИЦИЈА (<i>Ius commune</i> и уобличавање великих правних породица; Византија и византијска правна традиција - спона са римским правом и расадник права у југоисточној Европи; Франачка и франачко право – заједнички ембрион немачке и француске правне традиције, рецепција римског права; Канонско право као фактор унификације средњовековног права; Арабљанска држава, шеријатско право и његов утицај на тлу Европе (Шпанија, Балкан); Средњовековна Енглеска и рађање <i>Common Law</i> система; САВРЕМЕНА ПРАВНА ТРАДИЦИЈА (Холандска република и римско-холандско право; Англосаксонска правна традиција; Континентална правна традиција; Правна породица социјалистичких земаља; Савремена исламска правна традиција); МЕШАЊЕ ПРАВНИХ ТРАДИЦИЈА (Правни империјализам (освајачи и освојени), правни транспланти (донори и примаоци), глобални донети правних породица и глобализација права; Настанак, еволуција, хармонизација и унификација европског права – ново <i>ius commune</i>)			
Литература: С. Аврамовић – В. Станимировић, <i>Упоредна правна традиција</i> , Београд 2008; J. H. Baker, <i>An Introduction to English Legal History</i> , London 1979; R. David – C. Jauffret-Spinozi, <i>Les grands systèmes de droit contemporains</i> , Paris 2002 (PF NS) или René David – John E. C. Brierley, <i>Major Legal Systems in the World Today</i> , New York 1978 (PFB); Patrick Glenn, <i>Legal Traditions of the World</i> , Oxford 2007 ³ ; M. A. Glendon – M. W. Gordon – P. G. Carozza, <i>Comparative Legal Tradition</i> , St. Paul Minn., 1999; Edouard Lambert, <i>La fonction du droit civil comparé</i> , Paris 1903; Pierre Legrand – Roderick Munday, <i>Comparative Legal Studies: Traditions and Transitions</i> , Cambridge 2003; Алан Вотсон, <i>Правни транспланти</i> , Београд 2010; Alan Watson, <i>The Evolution of Law</i> , Edinburgh 1985. Alan Watson, <i>Legal History and a Common Law for Europe</i> , Stockholm 2001; Reinhard Zimmermann, <i>Roman Law, Contemporary Law, European Law</i> , Oxford 2004; K. Zweigert – H. Kötz, <i>An Introduction to Comparative Law</i> , Oxford 1998; Stein, P., <i>Rimsko pravo i Europa</i> , Zagreb 2007; http://www.alanwatson.org/publications.htm (<i>Resource readings</i>)			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Методe и технике правноисторијског истраживања			
Наставници: проф. др Жика Бујуклић, проф. др Милена Полојац, доц. др Владимир Вулетић; проф. др Сима Аврамовић, проф. др Зоран С. Мирковић			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул, изборни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Оспособљавање кандидата за самосталан и критички рад на изворима; развијање критичког мишљења; израда квалитетног мастер рада.			
Исход предмета: Досезање знања и вештине које ће кандидату омогућити самостално правноисторијско истраживање.			
Садржај предмета: Основни садржај предмета састоји се у раду на изворима односно коришћењу примарних и секундарних извора, применом одговарајућих метода и техника. Коришћење примарних извора, законских текстова и архивске и друге грађе о њима, састоји се у њиховом читању и разумевању. На основу њиховог места у историјском и друштвеном контексту, врши се класификовање, вредновање и сопствена интерпретација извора. Коришћење секундарних извора се састоји у коришћењу литературе о теми истраживања: сакупљање чињеница непосредно везаних за тему, чињеница значајних за ширу позадину догађаја. Посебан је значај интерпретација у правноисторијском истраживању: аргументисање, дебатоване и вредновање.			
Литература: Ернст Брајзах, Историографија, 2009. Џон Тош, У трагању за историјом, 2008. Антун Маленица, О методу историјскоправне науке, 2012. Џ. Блек - Д.М. Макрејлд, Изучавање историје, Београд 2007.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:
			Остали часови
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Римско законодавство			
Наставник: проф. др Жика Бујуклић			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Развијање способности за критички рад на изворима и литератури, проширивање спознаја о доприносу и значају Римског права за савремено доба; развијање истраживачких способности у сагледавању друштвених и правних установа.			
Исход предмета: Знања и вештине кандидата треба да му омогуће самостално критичко разматрање и истраживање ове области.			
Садржај предмета: Овај курс обухвата историјскоправни поглед на развој законодавства у Риму од најстаријих времена па све до посткласичних облика нормативне делатности императора. Акцент се ставља на анализу порекла и садржине термина <i>lex</i> у римском праву, на улогу народа у формирању овог извора права кроз деловање различитих облика народних скупштина. Такође се улази у компаративну анализу улоге законодавства у регулисању приватно-правних односа код Римљана и других античких народа, као и на улогу законодавства у модерним европским правним системима.			
Литература:			

A. Magdelain, La loi a Rome – Histoire d'un concept, Paris, 1978.				
M.H.Crawford, Roman Statues, I-II, London, 1996.				
Serrao F., Classi, partiti e legge nella repubblica romana, Pisa, 1974.				
Ж. Бујуклић, Закон као извор права у античком Риму, Београд 1998 (докторска дисертација).				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Историја српског права</i>	
Наставник: проф. др Мирјана Стефановски	
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул; изборни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.	
Исход предмет: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима историје српског права.	
Садржај предмета	
I Историја права у Немањинској држави	
<ul style="list-style-type: none"> • схватања о божанском пореклу власти и начелима владања; • положај цркве и однос црквене и државне власти; • династијско начело, владалачке титуле и наслеђивање престола; • сталешка структура имунитетске повластице и улога државног сабора; • државна управа (дворске службе, кефалије); • судство (црквени суд, јурисдикција државног правосуђа, порота); • схватање кривичног дела, појам виности, систем санкција, вражда; • одабрани институти грађанског права (мираз, баштина, пронија, купопродаја, номичке исправе). 	
II Изградња државе у доба уставобранитеља	
<ul style="list-style-type: none"> • улога државног савета у организирању кнежевске власти; • рад на доношењу основних закона – Српски грађански законик из 1844; • правничко образовање; • Закон о народној скупштини из 1858. године; 	
III Усвајање темељних установа уставне монархије и парламентарне владе	
<ul style="list-style-type: none"> • Устав од 1869. (расправа о горњем дому у Никољском одбору, установа министарског премапотписа и институт кривичне одговорности министара, бирачко право и посланички имунитет, законодавна власт скупштине и буџетско право); • организовање и програм политичких странака, парламентарна пракса и пројекти уставне реформе седамдесетих и осамдесетих година XIX века; • Устав од 1888. (рад Уставотворног одбора, пропорционални изборни систем, право законодавне иницијативе, политичка одговорност министара и уставна јемства политичких права и слобода). 	
IV Проблем уређења југословенске државе	
<ul style="list-style-type: none"> • расправа о федерализму на Крфској конференцији 1917. године; • уређење државне заједнице у време провизоријума према Женевском споразуму 1918. године; 	

<ul style="list-style-type: none"> • правна природа Прводецембарског акта уједињења; • пројекти државног уређења у уставним програмима политичких странака и у нацртима устава. 				
Препоручена литература				
Т. Тарановски, Историја српског права у Немањинској држави, I-IV, Београд, 1996 (Београд, I-II, 1931; III-IV, 1935). С. Јовановић, Влада Милана Обреновића I-II, 1990 (Сабрана дела, књ. 4-5) или издање Београд, 1926.1927. (За студенте који изберу опциони предмет Уставна историја Србије 1869-1914. године: С. Јовановић, Уставобранитељи и њихова влада (1838-1858), Београд, 1990 (Сабрана дела књ. 3) или издање Београд, 1912, 1928, 1933.) М. Стефановски, Идеја хрватског државног права и стварање Југославије, Београд, 1995.				
Број часова активне наставе				
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Својина у римском праву</i>				
Наставник: проф. др Мирослав Милошевић				
Статус предмета: изборни –Правно-историјски модул, Романистички под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Упознавање кандидата са пореклом и основним линијама развоја римске својине, као и са њеним утицајем на формирање средњовековног и модерног грађанскоправног појма својине.				
Исход предмета: Разумевање основних услова настанка и особина римске својине и других права на стварима.				
Садржај предмета: Курс у првом реду обухвата два извора римског схватања својине: судски поступак <i>in rem</i> и технике територијалне организације са системом организованог насељавања грађана (колонијацијом) и јавном доделом земљишта. У циљу савладавања класичних појмова из области стварног права, неопходна пажња се посвећује и основним приватноправним начинима стицања својине (<i>mancipatio, in iure cessio, traditio, occupatio</i> и <i>usucapio</i>).				
Литература:				
Обавезна:				
Д. Стојчевић, „Облици својине у старом Риму“, <i>Зборник радова Правног факултета у Новом Саду</i> , 4(1970), 345-355; М. Kaser, <i>Eigentum und Besitz im älteren römischen Recht</i> , 1956; G Diósdí, <i>Ownership in ancient and preclassical Roman law</i> , 1970; А. Watson, <i>The Law of Property in the Later Roman Republic</i> , 1976				
Допунска:				
Е. Levy, <i>West Roman Vulgar Law: the Law of Property</i> , 1951; М. Kaser, <i>Eigentum und Besitz im älteren römischen Recht</i> , 1956				
Број часова активне наставе				
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Контракти у римском праву			
Наставник: проф. др Милена Полојац			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Упознавање кандидата с једним од најважнијих сегмената римског права, римским контрактима и чиниоцима који су утицали на њихов развој. Оспособљавање за интерпретацију изворних података и критичку анализу литературе. Разумевање места римског права у изградњи савремених европских правних система те упоређивање римских и савремених решења.			
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику једног од најважнијих сегмената римског права и да самостално предузима оригинално истраживање.			
Садржај предмета: Први део курса обухвата теме везане за одређивање места контраката у римском праву. То су појам и настанак облигација, систематизација облигација (тзв. <i>Gajeva summa divisio obligationum</i>), појам контракта, контракти и деликти (да ли су прво настале облигације из контраката или деликата, <i>Schuld und Haftung</i> , разлика између контрактних и деликтних облигација), контракти и квазиконтракти, контракти и пактови. Курс обухвата затим тзв. општи део. С обзиром да је овај појам неримски, општи појмови контрактног права се излажу у оквиру најважнијег римског контракта – <i>stipulatio</i> . То су престација, услов и рок, субјекти, доцња, јемство, уговорна казна итд. Затим се поједини контракти излажу према Гајевој систематизацији према начину настанка (вербални, литерарни, реални, конензуални). Садржај предмета може се прилагодити кандидатима тако да поједини контракт буде посебно подробно анализиран за што постоји и посебна детаљнија литература као и извори. Централно место курса заузимају и теме које се односе на контрактну одговорност, ризик, те поређење римских са савременим уговорима.			
Препоручена литература A. Malenica, <i>Rimsko pravo</i> , Novi Sad, 2007. M. Milošević, <i>Rimsko pravo</i> , Beograd, 2008. O. Stanojević, <i>Rimsko pravo</i> , Beograd, 2002. D. Stojčević, <i>Rimsko obligaciono pravo</i> , knjiga II, sveska 2, Beograd, 1954. M. Kaser, <i>Das römische Privatrecht, I</i> , (Vierter Abschnitt. Obligationenrecht, 474-667) München, 1971., R. Zimmermann, <i>The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition</i> , Oxford, 1996, 1241, A. Watson, <i>The Law of Obligations in the Later Roman Republic</i> , Oxford, 1965, 295. H. Hausmaninger, <i>Casebook zum römischem Vertragsrecht</i> , Wien, 1995. M. Polojac, <i>Praktikum za rimsko pravo</i> , Beograd, 2011. J. Danilović, <i>Kontrakt u rimskom klasičnom pravu, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu</i> , 1-2/1974, 31-63, G. MacCormack, <i>Custodia and Culpa, Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, romanistische Abteilung (ZSS)</i> , 89, 1972, 149-219. O. Stanojević, <i>Zajam i kamata – istorijska i uporednopravna studija</i> , Beograd, 1966. J. Danilović, <i>Beleške o ugovorima o prevozu robe brodom u rimskom pravu, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu (Anali PF)</i> , Beograd, 3-4/1969, 359-382. J. Danilović, <i>Ugovor o građenju u rimskom klasičnom pravu, Anali PF</i> , 1-3/1991, 87-101. J. Danilović, <i>Custodia i ugovor o delu u rimskom klasičnom pravu, Zbornik Pravnog fakulteta u Novom Sadu</i> , 1969, 3, 339-363.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Emptio venditio</i> и савремена продаја				
Наставник: доц. др Владимир Вулетић				
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета:				
<ul style="list-style-type: none"> - стицање знања о процесу настанка, еволуције и промена установа и норми римског уговора о продаји деловањем различитих историјских околности, - разумевање континуитета континентално-европске правне традиције и правне теорије, - извођење општих закључака о улози и домађајима права на значајном римском историјском примеру, - зближавање студената са правном терминологијом која је и данас актуелна, - упознавање са утицајем римског права класичног уговора о продаји на данашња европска права, израђена на појмовима и правилима римског права, непосредним преузимањем или посредством теорије која је у основи израсла из универзитетске наставе римског права, - упознавање са техникама рада римских правника, које су модел трајне вредности када се ради о практичном функционисању права и његовом прилагођавању друштвеним потребама. 				
Исход предмета: Стицање знања о томе у којој мери су римска решења о продаји утицала на развој модерних грађанских закона Европе; упознавање кандидата са тренутним стањем науке и позитивноправних решења у земљама Европске уније и са могућим даљим правцима промена у тој области.				
Садржај предмета:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Историјски оквир развоја римског уговора о продаји; 2. Изражена воља странака; 3. Правни недостаци ствари; 4. Физички недостаци ствари; 5. Начело <i>bona fides</i> уговора о продаји; 6. Допринос римског класичног уговора о продаји модерним европским грађанским законима; 7. Допринос римског класичног уговора о продаји Закону о облигационим односима; 8. <i>Ius commune Europaeum</i> као наднационални и нецентралистички правни систем. 				
Литература:				
В. Вулетић, <i>Заштита права купца: допринос римског класичног права развоју европског приватног права</i> (док.дисертација, дактилографисано), одговарајући делови у договору са кандидатом Допунска:				
Ж. Перић, <i>О уговору о продаји и куповини</i> , Београд, 1920.; R. Zimmermann, <i>The Law of Obligations – Roman Foundations on Civilian Traditions</i> , Oxford University Press, 1995; J. Smits, <i>The Making of European Private Law: Toward a Ius Commune Europaeum as a Mixed Legal System</i> , Antwerp-Oxford, 2008.; В. Вулетић, <i>Од bona fides до начела савесности и поштења</i> , Анали Правног факултета у Београду, 2010. (алтернативно)				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, семинарски радови, консултације, PowerPoint презентације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Аквилејев закон у европској правној историји			
Наставник: др Милена Полојац			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Романистички под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Упознавање кандидата с једним од најважнијих закона римског приватног права у изворном облику и тумачењима које је добио накнадно захваљујући претору и класичним правницима. Оспособљавање за интерпретацију изворних података и критичку анализу литературе. Разумевање места римског права у изградњи савремених европских правних система те упоређивање римских и савремених решења.			
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику једног од најважнијих сегмената римског права и да самостално предузима оригинално истраживање.			
Садржај предмета: Курс обухвата анализу текста закона и његово проширење путем тумачења кад је реч о заштитном објекту, штетној радњи, узрочној вези, питању кривице, санкцији итд. Од особитног значења су законске речи којима се означава штетна радња (<i>occidere, urere, frangere, rumpere, corumpere</i>), а нарочито <i>iniuria</i> и <i>damnum</i> . Једно од централних питања је и карактер тужбе из Аквилејевог закона тј. да ли је она пенална, реиперсекutoryна или мешовита, те продор идеје о накнади штете на подручје деликтног права. Посебно је тежиште стављено на анализу богате казуистике за коју су заслужни многобројни римски правници (Брут, Сцевола, Прокул, Нерације, Помпоније, Гај, Јулијан, Целз, Лабенон, Мела, Вивијан, Алфен, Јаволен, Папинијан, Паул, Улпијан) из које су проистекла уопштавања, стварање правних правила, техничких термина и сл.			
Препоручена литература: А. Malenica, <i>Rimsko pravo</i> , Novi Sad, 2007; М. Milošević, <i>Rimsko pravo</i> , Beograd, 2008; О. Stanojević, <i>Rimsko pravo</i> , Beograd, 2002; D. Stojčević, <i>Rimsko obligaciono pravo</i> , knjiga II, sveska 2, Beograd, 1954; М. Kaser, <i>Das römische Privatrecht</i> , I, (Vierter Abschnitt. Obligationenrecht, 474-667) München, 1971; R. Zimmermann, <i>The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition</i> , Oxford, 1996, 1241; А. Watson, <i>The Law of Obligations in the Later Roman Republic</i> , Oxford, 1965, 295; D. Daube, <i>On the Third Chapter of the lex Aquilia</i> , <i>Law Quarterly Review</i> , 52, 1936, 253-268 = <i>Collected Studies in Roman Law</i> , Frankfurt am Main, 1991, 3-18; H. Hausmaninger, <i>Das Schadenersatzrecht der lex Aquilia</i> , Wien, 1990. U. von Lübtow, <i>Untersuchungen zur lex Aquilia de damno iniuria dato</i> , Berlin, 1971. G. MacCormack, <i>Aquilian „Culpa“</i> , <i>Daube Noster</i> , 1974, 201-224. B.W. Frier, <i>A Casebook on the Roman Law of Delict</i> , Atlanta, 1989. М. Polojac, <i>Lex Aquilia u interpretaciji klasične jurisprudencije</i> , <i>Pravni kapacitet Srbije za evropske integracije</i> , Zbornik radova, knjiga IV (priredio prof. Stevan Lilić), Beograd, 2009, 94-107; Boudewijn Sirks, <i>The delictual origin, penal nature and reipersecutory object of the action damni iniuriae legis Aquiliae</i> , <i>The Legal History Review</i> , LXXVII 2009, 303-353; С. Аличић, <i>Класично значење речи damnum (штета) у поглављу Дигеста ad legem Aquiliam (9.2)</i> , докторска дисертација, Београд, 2010; М. Polojac, <i>Praktikum za rimsko pravo</i> , Beograd, 2011.			
Број часова активне наставе:			Остали часови:
Предавања: 15	Вежбе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: Предавања и студијски истраживачки рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
активност у току предавања	30	усмени испит	60
практична настава			
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Правна антропологија			
Наставници: доц. др Војислав Станимировић			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Компаративно историјски подмодул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			

Циљ предмета: Циљ наставе Правне антропологије је упознавање студената са пореклом права и државе, путем интердисциплинарног приступа, као и са процесима који су током људске историје обликовали право, и са међусобним односом позитивног и обичајног права у Новом веку.			
Исход предмета: Овладавање знањима о основним проблемима и задацима правне антропологије			
Садржај предмета: Стицање знања о пореклу, изворима и настанку права и државе. Истицање разлике између првобитних заједница и племенских друштава. Проблем дефинисања права уопште и увођење појма примитивног права, њихове сличности и разлике. Формирање представе о изворима примитивног права, његових одлика и његове еволуције. Истицање значаја обичаја и табуа за настанак примитивног права. Посебно место заузима изучавање прежитака обичаја у новом веку, и његова улога као извора савременог права. Упознавање са проблемима везаних за сукоб обичајног и позитивног права, нарочито у савременој Африци, и механизмима за његово превазилажење. Указивање на чињеницу да и данас у појединим, нарочито руралним, срединама наше земље, сусрећемо трагове обичајног права и проучавање оних сегмената правног живота у којима се обичај најдуже одржао (крвна освета, мираз, форсирање мушких наследника, мировни судови, итд.).			
Литература: Bederman J. David, <i>Custom as a Source of Law</i> , Cambridge 2010. Nader Laura (ed.), <i>Law in Culture and Society</i> , Chicago 1969. Holemann J. F., <i>Issues in African Law</i> , Mouton, Hague, Paris, 1974. Sarbah John Mensah, <i>Fanti Customary Law</i> , La Vergne, 2011. Gluckman Max, <i>Custom and Conflict in Africa</i> , Chicago 1973. Fortes Mayer (ed.), <i>Marriage in Tribal Societies</i> , Cambridge 1972. Diamond A.S., <i>Primitive Law, Past and Present</i> , London, 1971. Dundes Ranteln A., Dundes A. (eds), <i>Folk Law</i> , Madison 1995. Sack P., Aleck J. (eds.), <i>Law and Anthropology</i> , Aldershot, Singapore, Sydney 1992. Станимировић Војислав, <i>Установа мираза у нашој традицијској култури</i> , Београд 1998. Мос Марсел, <i>Социологија и антропологија, I – II</i> , Београд 1982.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Оријентална правна традиција
Наставник: доц. др Војислав Станимировић
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима оријенталних правних система.
Садржај предмета: Оријентална правна традиција – од Месопотамије и Египта до савременог шеријатског права. Улога и значај појма правичности и космичке правде; Хидрауличке цивилизације – Оријент као колевка идеје државности. Први концепт државе; Египат и Месопотамија – статично, конзервативно право vs. право у непрекидној транзицији, заостала благост против напредне строгеће; Законици Месопотамије (њихов садржај, њихова повезаност и међусобни утицаји, значај за светску правну баштину, новине и транспланти, однос закона и

обичаја); Право и религија - синкретизам два извора моћи на Оријенту; Право и правда у служби социјалне политике – заштита слабије стране у оријенталним правима; утицај на јеврејско право, Стари завет и Талмуд; Хеленизам и хеленистичко право – први креативни сусрет Европе и Оријента, културолошко неразумевање превазиђено правом. Ново право као исходиште различитости; Шеријатско право од Арапа до Османлијске Турске. Нови сусрет „народа књиге“; Старо и ново у шеријатском праву – ограничења наметнута религијом, нови захтеви савременог правног живота који превазилазе оквире постављене основним изворима шеријатског права; Оријентална и западна правна традиција у XX и XXI веку, ислам на Западу, Запад у исламу – могућност дијалога, суживота и прожимања. Персонални vs. територијални принцип важења права. Границе људских права.

Препоручена литература

1. Driver G. R. and Miles John C., *The Babylonian Laws*, vol. I – II, Oxford, 1955.
2. Cardascia Guillaume, *Les lois assyriennes*, Paris, 1969.
3. Roth T. Martha, *Law Collections from Mesopotamia and Asia Minor*, Atlanta, 1997.
4. Wael B. Hallaq, *Authority, Continuity, and Change in Islamic World*, Cambridge, 2001.
5. Sami Zubaida, *Law and Power in the Islamic World*, London, 2003.
6. Levinson M. Barnard, *Theory and Method in Biblical and Cuneiform Law: Revision, Interpolation and Development*, sheffield, 2006.
7. VerSteeg Russ, *Law in Ancient Egypt*, Durham, 2002.
8. VerSteeg Russ, *Early Mesopotamian Law*, Durham, 2000.
9. Feldbrugge F. J. M., *The Law's Beginnings*, Leiden, 2003.
10. Schacht Joseph, *An Introduction to Islamic Law*, Oxford, 1982.
11. Hecht N. S., Jackson B. S., Passamaneck S. M., Piattelli D., Rabello A. M. (eds.), *An Introduction to the History and Sources of Jewish Law*, Oxford, 2002.
12. Mallat Chibli, *Introduction to Middle Eastern Law*, Oxford, 2007.
13. Ел-Кардави, *Исламско право*, Сарајево, 1989.
14. Карчић Фикрет, *Хисторија шеријатског права*, Сарајево, 2005.

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Античко грчко право

Наставник: проф. др Сима Аврамовић

Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.

Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима историје Старе Грчке.

Садржај предмета: 1. УВОД (Грчко право или права грчких полиса?; Античко (Атина) и дорско право (Спарта, Крит); Извори за изучавање античког грчког права; Судбина античког грчког права после пропасти полиса - хеленистичко право)

2. РАНО ГРЧКО ПРАВО - ХОМЕРСКО И АРХАЈСКО (ПРЕДКЛАСИЧНО) ДОБА (Право у хомерским еповима; Законодавства преткласичног периода (Ликург, Залеук, Харондас, Дракон); Гортински законик и гортинско право; Спартанско право)

3. ПРАВО КЛАСИЧНЕ АТИНЕ (Државноправни оквири; Поузданост судског беседништва као извора сазнања атинског права; Статусно право; Стварно право (својина, заложно право); Брачно, породично право и правни положај жене; Наследно право; Облигационо право; Судски поступак,

врсте судова, арбитража; Кривично право и казнена политика)				
4. ПОЛИТИЧКО-ПРАВНО НАСЛЕЂЕ КЛАСИЧНОГ ГРЧКОГ ПРАВА (Специфичност полиса као државне заједнице; Разноврсност облика политичке власти; Демократске институције у атинском полису; Елементи "правне државе" и "владавине права" у Атини)				
Литература				
Обавезна:				
Аврамовић, С., <i>Рано грчко право и Гортински законик</i> , Београд 1977 (дактилографисано); Аврамовић С., <i>Исејево судско беседништво и атинско право</i> , Београд 2005; Аврамовић, С., <i>Елементи правне државе и индивидуална права у Атини</i> , Правна држава у антици - <i>pro et contra</i> , Правни факултет Београду, Београд 1998, 7 – 41; Кито, Х.Д.Ф., Грци, Нови Сад 1963; де Куланж, Ф., <i>Античка држава</i> Београд 1956; Маргетић, Л., <i>О старогрчком наслеђеном праву</i> , Жива антика 1973/23; Маргетић, Л. <i>Право у Хесиодову епу</i> , Жива антика 1962/12; Станојевић, О., Историја политичких и правних институција, Београд 1988; Тир, Г., <i>Смртна казна за убиство у Атини</i> , Анали ПФБ 1988/3.				
Допунска:				
MacDowell, D., <i>The Law in Classical Athens</i> , London 1978; Ehrenberg, V., <i>The Greek State</i> , London 1969; Gagarin, M., <i>Early Greek Law</i> , Berkley-Los Angeles-London 1989; Harrison, A.R.W., <i>The Law of Athens</i> , I - II, Oxford 1968-1971; Lipsius, H., <i>Das attische Recht und Rechtsverfahren</i> , Leipzig 1905-1915; Todd, S., <i>The Shape of Athenian Law</i> , Oxford 1993				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Западна правна традиција
Наставник: проф. др Сима Аврамовић
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Компаративно-историјски под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима западне цивилизације.
Садржај предмета: УВОДНЕ ТЕМЕ (Западна правна традиција – мит или реалност? <i>Common law</i> и континентално право: разлике и преплитања; Главни извори западне правне традиције; Јавно и приватно право у западној правној традицији; Велике правне породице, правна култура и глобализација права; Место европског права у западној правној традицији: средишта и периферија) КОРЕНИ - РИМСКО ПРАВО (Правна наука као извор права; Утицај грчке правне мисли и хришћанске традиције; Јустинијанова кодификација; Рецепција у средњем веку – тачка раздела две правне породице) ИЗРАСТАЊЕ COMMON LAW-a (<i>Magna Carta Libertatum (due process of law)</i> ; <i>Common Law, Statute Law, Equity</i> ; Судије као творци права; Хенри Бректон (<i>H. Bracton</i>) – „отац“ <i>Common Law-a</i> ; <i>Law Reports: the Year Books</i> ; Фредерик Полок (<i>Sir Frederick Pollock</i>) и <i>Revised Reports</i> ; Студије права и правничка пракса; Ширење <i>Common Law-a</i> на друге делове света; <i>Common Law</i> данас) КОНТИНЕНТАЛНО ПРАВО (Civil Law) (Порекло поделе на немачку и француску правну традицију; Пруски <i>Landrecht</i> ; <i>Code civil</i> ; Аустријски грађански законик; Немачки грађански законик; Швајцарски грађански законик; Савремене кодификације и унификација права) САВРЕМЕНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ (Приближавање англосаксонског и континенталног права; Правне позајмице, унификација права и интеграције; Европско право као хибридни правни систем).
Литература:

Аврамовић, С. – Станимировић, В., <i>Упоредна правна традиција</i> , Београд 2010; Glenn, P., <i>Legal Traditions of the World</i> , Oxford 2007 ³ ; Станојевић, О., <i>Основи прецедентног права</i> , Београд 1982; Фарнсворт, Е. А., <i>Увод у правни систем САД</i> , Београд 1973; Baker, J. H., <i>An Introduction to English Legal History</i> , London 1979; Robinson, O. – Fergus, T. – Gordon, W., <i>An Introduction to European Legal History</i> , London – Edinburgh – Dublin 2000; Watson, A., <i>The Evolution of Western Private Law</i> , Baltimore – London 2001.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Историја српског права</i>
Наставник: проф. др Мирјана Стефановски
Статус предмета: обавезни – Правно-историјски модул, Државно-историјски под-модул
Број ЕСПБ: 20
Услов: /
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима историје српског права.
Садржај предмета:
I Историја права у Немањинској држави
<ul style="list-style-type: none"> • схватања о божанском пореклу власти и начелима владања; • положај цркве и однос црквене и државне власти; • династијско начело, владалачке титуле и наслеђивање престола; • сталешка структура имунитетске повластице и улога државног сабора; • државна управа (дворске службе, кефалије); • судство (црквени суд, јурисдикција државног правосуђа, порота); • схватање кривичног дела, појам виности, систем санкција, вражда; • одабрани институти грађанског права (мираз, баштина, пронија, купопродаја, номичке исправе).
II Изградња државе у доба уставобранитеља
<ul style="list-style-type: none"> • улога државног савета у организирању кнежевске власти; • рад на доношењу основних закона – Српски грађански законик из 1844; • правничко образовање; • Закон о народној скупштини из 1858. године;
III Усвајање темељних установа уставне монархије и парламентарне владе
<ul style="list-style-type: none"> • Устав од 1869. (расправа о горњем дому у Никољском одбору, установа министарског премапотписа и институт кривичне одговорности министара, бирачко право и посланички имунитет, законодавна власт скупштине и буџетско право); • организовање и програм политичких странака, парламентарна пракса и пројекти уставне реформе седамдесетих и осамдесетих година XIX века; • Устав од 1888. (рад Уставотворног одбора, пропорционални изборни систем, право законодавне иницијативе, политичка одговорност министара и уставна јемства политичких права и слобода).
IV Проблем уређења југословенске државе
<ul style="list-style-type: none"> • расправа о федерализму на Крфској конференцији 1917. године; • уређење државне заједнице у време провизоријума према Женевском споразуму 1918. године;

<ul style="list-style-type: none"> • правна природа Прводецембарског акта уједињења; • пројекти државног уређења у уставним програмима политичких странака и у нацртима устава. 			
Литература:			
Т. Тарановски, Историја српског права у Немањинској држави, I-IV, Београд, 1996 (Београд, I-II, 1931; III-IV, 1935). С. Јовановић, Влада Милана Обреновића I-II, 1990 (Сабрана дела, књ. 4-5) или издање Београд, 1926.1927. (За студенте који изберу опциони предмет Уставна историја Србије 1869-1914. године: С. Јовановић, Уставобранитељи и њихова влада (1838-1858), Београд, 1990 (Сабрана дела књ. 3) или издање Београд, 1912, 1928, 1933.) М. Стефановски, Идеја хрватског државног права и стварање Југославије, Београд, 1995.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		

<i>Душаново законодавство</i>			
Наставник: проф. др Мирјана Стефановски			
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Државно-историјски под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.			
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима Душановог законодавства.			
Садржај предмета: Политички оквир рада на кодификацији права и постанак Душановог законика;			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Идејне основе законодавног рада; 2. Склоп Душановог законодавства; 3. Рецепција византијског права у средњовековној Србији; 4. Традиција византијског права у областима распрострања државе Немањина; 5. Комплементарност норми Скраћене Синтагме Матије Властара и Душановог законика; 6. Порекло правне грађе Душановог законика; 7. Појам закона у огледалу српских средњовековних извора и идеја законитости у Душановом законнику; 8. Генеза важнијих института у одабраним правним областима (црквено, грађанско, кривично, државно и судско право); 9. Душанов законик после пропасти средњовековне српске државе. 			
Препоручена литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. А. Соловјев, Законодавство Стефана Душана цара Срба и Грка, Београд, 1998 (Скопље, 1928). 2. А. Соловјев, Законик цара Стефана Душана 1349. и 1354. године, Београд, 1980. 3. Зборник у част шесте стогодишњице Законика цара Душана, Београд, 1951. 			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		

Држава Првог српског устанка				
Наставник: проф. др Зоран С. Мирковић				
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Државно-историјски под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Оспособљавање кандидата за самосталан и критички рад на изворима; продубљивање знања о стварању српске државе и њених установа и институција.				
Исход предмета: Знања и вештине треба да му омогуће студенту мастер студија самостално и критичко разматрање и истраживање државно-правних установа.				
Садржај предмета: - Предисторија стварања Државе Првог српског устанка (Српске повластице; Питање јањичара; Друштвене и економске промене у предустаничком периоду.) - Етапе у стварању и развоју Државе Првог српског устанка (Буна на дахије; Расламсавање устанка 1805. и 1806. године; Ичков мир и коначан раскид са Портом; Развој 1807-1811; Букурешки мир и слом устанка (1812. и 1813. године).) - Страни утицаји у погледу државноправног организовања Државе Првог српског устанка (Руски и аустријски; Питање француског утицаја) - Организација власти (почети стварања српских органа власти; Централни и локални органи власти; Судови; Унутрашње борбе око врховне власти; Уставни акти 1808. и 1811. године; Погледи војда Карађорђа и његових противника на унутрашње организовање оновремене Србије.) - Право устаничке Србије (Извори права; Питање обичајног права; Питање континуитета установа средњовековног српског права; Однос према османском праву; Извори законског карактера – Закон проте Матеје и тзв. Карађорђево законик; Страни утицаји, пре свега аустријски; Судски поступак, кривично право и војно кривично право.)				
Литература				
<ul style="list-style-type: none"> • Dragoslav Janković, <i>Srpska država Prvog ustanka</i>, Beograd, 1984. • С. Новаковић, <i>Васкрс државе српске</i>, Изабрана дела, књига пета, Београд, 2000. • Д. Папазоглу, <i>Кривично право и правосуђе у Србији 1804 - 1813 (Прилог питању карактера Првог српског устанка)</i>, Београд, 1954. • Зоран С. Мирковић, <i>Карађорђево законик (кривично, породично и државно право устаничке Србије)</i>, Београд 2008. 				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			

Уставна историја Србије 1869 –1914. године				
Наставник: проф. др Мирјана Стефановски				
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул - Државно-историјски под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Развијање критичког мишљења о правноисторијским феноменима, разумевање природе установа и продубљивање знања о њиховој генези.				
Исход предмета: Стицање знања о кључним историјскоправним аспектима уставне историје Србије 1869 -1914. године.				
Садржај предмета:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Постанак Устава од 1869. године; 2. Нормативна решења темелних установа уставне монархије; 3. Органски закони из 1870. и њихове потоње измене; 				

<ol style="list-style-type: none"> 4. Питање министарске одговорности; 5. Проблем обликовања уставних конвенција у парламентарној пракси; 6. Анализа уставних нацрта из 1883. године; 7. Теоријско разматрање појма парламентарне владе у списима савременика; 8. Расправа у уставотворном одбору 1888. године; 9. Институционални оквир парламентарног режима према кључним решењима Устава из 1888. године; 10. Нарушавање уставне равнотеже власти у пракси парламентаризма; 11. Стожерна решења Устава од 1901. године; 12. Положај владоца у уставном склопу органа власти; 13. Уставна реформа из 1903. године; 14. Парламентаризма у Србији 1903-1914. године. 				
Препоручена литература				
С. Јовановић, Влада Милана Обреновића I-II, Београд, 1990 (Сабрана дела књ. 4-5) или издање Београд, 1926-1927.				
М. Миловановић, Наша уставна реформа, Београд, 1988				
М. Миловановић, О парламентарној влади, Београд, 1988.				
Ж. Перић, Политичке студије, Београд, 1908.				
<ul style="list-style-type: none"> • О улози владоца у државном организму • Правна природа установе владоца • Уставни владалац 				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Канонско право</i>
Наставник: проф. др Радомир Поповић, проф. др Зоран Крстић
Статус предмета: изборни – Правно-историјски модул, Државно-историјски под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ наставе Канонског права јесте формирање научне и професионалне компетенције из области Канонског предања и савременог црквеног законодавства.
Исход предмета: Овладавање знањима о основним проблемима Канонског права
Садржај предмета: Стицање знања о пореклу, изворима и настанку Канонског предања као и знања о садржају, карактеру, духу и ауторитету свештених канона. Студент треба да формира представе о настанку различитих канонских зборника и изгради ставове о примени и обнови Канонског предања. На основу Канонског предања студент треба да стекне знања о претпоставкама везаним за улазак у Цркву, о јерархијској организацији Цркве и разликовању служби унутар Цркве. Затим о претпоставкама начина живота у Цркви (брак и монаштво), о казненој дисциплини Цркве и најзад, о црквеној својини и ктиторском праву.
Литература:
Обавезна:
Епископ Никодим (Милаш), <i>Православно црквено право</i> , Београд, 1926.
Власије Фидас, <i>Канонско право, богословска перспектива</i> , Београд 2001.
Николај Афанасјев, <i>Ступање у Цркву</i> , Вршац, 2002.
Николај Афанасјев, <i>Служење мирјана (лаика) у Цркви</i> , Вршац 2001.
Николај Афанасјев, <i>Еклисиологија ступања у клир</i> , Вршац 2002.

Николај Афанасјев, <i>Студије и чланци</i> , Вршац 2003. Допунска: Епископ Никодим (Милаш), <i>Правила Православне Цркве с тумачењем</i> , Београд-Шибеник 2004. Епископ Атанасије (Јевтић), <i>Свештени канони Цркве</i> , Београд 2005.				
Број часова активне наставе				Остали часови рад:
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Међународно јавно право</i>
Наставници: проф. др Миленко Крећа, проф. др Бојан Милисављевић, проф. др Ивана Крстић, доц. др Александар Гајић, доц. др Бојана Чучковић
Статус предмета: обавезни –Међународно-правни модул
Број ЕСПБ: 20
Услов: /
Циљ предмета: Курс обухвата продубљено изучавање материје међународног јавног права. Студентима се указује на изворе права и њихове специфичности, међусобну хијерархију и примену преко анализе најзначајнијих случајева пред Међународним судом правде, истиче се значај и природа различитих међународних уговора, обичаја и општих правних начела. Посебно се скреће пажња на значај и начин примене доктрине и судске праксе у решавању спорова. У оквиру области која се тиче међународноправног субјективитета, акценат се ставља на извесна питања која се тичу субјеката међународног права. Када се ради о државама, пажња се посвећује основним правима и дужностима држава, одговорности држава на међународном плану, питању сукцесије, признања држава и влада.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области међународног јавног права и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.
Садржај предмета: Продубљено изучавање следећих питања - Појам међународног јавног права; Настанак и развој међународног права; Доктрина међународног јавног права; Однос унутрашњег и међународног права; Формални извори међународног права; Субјекти међународног права; Држава; Признање држава и влада; Основна права и обавезе држава; Надлежност државе у међународно право; Одговорност државе; Сукцесија држава; Органи за одржавање међународних односа; Мултилатерална дипломатија, Границе у међународном праву; Начини стицања и губитка државне територије; Међународне службености; Међународне реке; Поморска област; Ваздушна област; Поларне области; Космичко пространство; Правила међународног уговорног права; Међународне организације; Уједињене нације; Регионалне организације; Специјализоване агенције; Међународна људска права; Међународно кривично право; Међународно право заштите животне средине; Мирно решавање спорова; Право оружаних сукоба.
Литература: Обавезна: Крећа, М., <i>Међународно јавно право</i> , Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд, 2012. Допунска: На српском језику: Крећа, М, Пауновић, М., <i>Практикум за Међународно јавно право</i> , Досије, Београд; Етински, Р., <i>Међународно јавно право</i> , Службени гласник, Београд, 2011; Бартош, М., <i>Међународно јавно право</i> , I, II, III. На енглеском језику: Brawnlie, I., <i>Principles of Public International Law</i> , Oxford/New York, 2008; Shaw, M., <i>International Law</i> , forth. ed., Cambridge, 2007; Cassese, A., <i>International Law</i> , Oxford

University Press, Oxford/New York, 2001; Fitzmaurice, G., "General Principles of International Law considered from the standpoint of the Rule of Law," <i>RdC</i> , 1957, pp. 1-222; Harris, D. J., <i>Cases and Materials on International Law</i> , London, 1998; Starke, <i>Introduction to International Law</i> , London, 1998; Evans, M., (ed.), <i>International Law</i> , Oxford, 2003.			
На француском језику: Kerbrat, Y., Dupuy, P.-M., <i>Droit international public</i> , Dalloz, Paris, 2010; Pellet, A., Dailler, P., <i>Droit international public</i> , L.G.D.J., Paris, 2009.			
На немачком језику: A. Verdross, <i>Die Quellen des universellen Völkerrechts, Eine Einführung</i> , Rombach & Co. GmbH Freiburg, 1973; W. Graf Vitzthum, <i>Volkerrecht</i> , 2010. На руском језику: Международное право, редактори Колосов и Кривчикова, Московский государственный институт международных отношений (Университет) МИД РФ, Москва, 2005.; <i>Международное публичное право – учебник</i> , редактор К. А. Бекяшев, Московская государственная юридическая академия, Москва, 2005;			
Број часова активне наставе			
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:
			Остали часови
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Право европских интеграција</i>
Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Бојан Милисављевић, доц. др Милош Јовановић, доц. др Маја Лукић
Статус предмета: изборни –Међународно-правни модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс обухвата продубљено изучавање материје европских интеграција и права Европске уније. Курс указује на развој ове дисциплине и потребу изучавања основних правилности из области уједињења европских држава кроз постепено укључивање у европске организације. Уводни део резервисан је за упознавање са историјском и идејном основном европских интеграција, цивилизацијским јединством држава у Европи у различитим етапама (пре и после Другог светског рата), као и указивање на основне теоријске концепте у процесу интегрисања. Студентима се указује на модерне трендове у овој области, утицај који врше међународне невладине организације, али и велики утицај универзалних и регионалних међународних организација.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области европског права и европских интеграција и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.
Садржај предмета: Курс има за предмет детаљну анализу примарних и секундарних извора права ЕУ, односно правни систем ЕУ, надлежности Европске уније, правну природу права ЕУ, судове ЕУ, институционалну структуру ЕУ, општа начела и доктрине права ЕУ, четири основне слободе, право конкуренције, заштиту људских права у ЕУ, као и међународне односе права ЕУ.
Литература: Обавезна: Кошутић, Б., Ракић, Б., Милисављевић, Б., <i>Увод у право европских интеграција</i> , Београд 2012. Допунска: На српском језику: Кошутић, Б., <i>Основи права Европске уније</i> , Правни факултет Универзитета у Београду 2012; Ракић, Б., <i>За Европу је потребно време, О преурађеном покушају успостављања Европске политичке интеграције</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2009; Етински, Р. и др., <i>Основи права Европске уније</i> , Правни факултет Нови Сад, Нови Сад 2010; Ракић, Б., <i>Остваривање мира преко међународног организовања интегрисања држава</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2009.

На енглеском језику:

Craig, P., De Burca G., *EU Law, Text, Cases and Materials*, 5th edn, OUP, Oxford 2011; Craig, P., De Burca G. (eds.), *The Evolution of the EU Law*, OUP, Oxford - New York 2011; Schütze, R., *European Constitutional Law*, CUP, Cambridge - New York 2012; Hartley, T., *The Foundations of European Union Law*, 7th edn, OUP, Oxford 2010; Horspool, M., Humphreys, M., *European Union Law*, 7th edn, OUP, Oxford 2010.

На француском језику: Jacqué, J. P., *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Dalloz, Paris 2010; Isaac, G., Blanquet M., *Droit général de l'Union européenne*, 9e éd., Dalloz, Paris 2006; Sauron, J.-L. et al. (eds.), *Comprendre l'Union européenne*, La documentation Française, 2011; Wathelet, M., Wildemeersch, J., *Contentieux européen*, Larcier, Bruxelles 2010; Rideau, J., *Droit institutionnel de l'Union et des communautés européennes*, 5e édition, LGDJ - Montchrestien, Paris 2006. Интернет извори: <http://europa.eu>; *EUR-Lex*; <http://euobserver.com>. Препоручени стручни часописи: *Common Market Law Review*, *European Law Review*, *European Competition Law Review*, *International & Comparative Law Quarterly*, *European Journal of International Law*, *Journal of Common Market Studies*, *Legal Issues of European Integration*, *Yearbook of European Law*, *Annuaire de droit européen*, *Cahier de droit européen*, *Revue des affaires européennes*, *Revue du droit de l'Union européenne*, *Revue trimestrielle de droit européen*, *Europarecht*, *Il Diritto dell'Unione Europea*, *Rivista de diritto europeo*, *Noticias de la Union europea*, *Revista de Derecho comunitario Europeo*.

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Људска права

Наставници: проф. др Владан Јончић, проф. др Бранко Ракић, проф. др Ивана Крстић

Статус предмета: изборни – Међународно-правни модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: стицање знања и разумевање процеса настанка, развоја и успостављање основних начела и циљева пре свега међународног права којима је регулисана област људских права; упознавање са општим концептуалним основама доктрине и праксе људских права, са теоријским, међународноправним, законским решењима и неким специфичностима људских права; стицање општег правничког образовања и развијање критичког правничког резоновања; изучавање природе права, правне доктрине и основних идеја, принципа и установа (међународног права) људских права; разумевању улоге законодавства у развоју људских права; схватању везе унутрашњег права и међународног права у вези са људским правима; сагледавању утицаја других фактора на право људских права; оспособљавање за коришћење метода упоредног права и стицање основних сазнања о о другим правним системима из ове области; сагледавање европске и других правних традиција на пољу људских права и хармонизација нашег права са тим правима.

Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области људских права и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.

Садржај предмета: Продубљено изучавање следећих питања: Појам и предмет људских права; развој идеје (еволуција), схватања и правних норми из области људских права; људска права у унутрашњем праву; међународна људска права; заштита људских права у миру; заштита људских права у ванредним околностима (основи хуманитарног права); извори међународног права људских права; имплементација људских права; врсте надзора; надзор међународних организација у успостављању, споровођењу и заштити људских права; санкције за кршење људских права; основна људска права и слободе; индивидуална и колективна; општи услови под којима се уживају људска права; ограничења људских права

Литература:				
Обавезна:				
Пауновић, М./ Кривокапић, Б./ Крстић, И., <i>Међународна људска права</i> , Београд, 2010.				
Допунска:				
Д. Поповић, <i>Европско право људских права</i> , Службени гласник, Београд, 2012.				
Бургентал, Т., <i>Међународна људска права у сажетом облику</i> , Београд, 1997; Ван Дијк и Ван Хоф, <i>Теорија и пракса Европске конвенције о људским правима</i> , Сарајево, 2001; J., Rehman, <i>International Human Rights Law</i> , Pearson, 2 nd , 2010. Blanquet M., <i>Droit général de l'Union européenne</i> , 9e éd., Dalloz, Paris 2006; Sauron, J.-L. et al. (eds.), <i>Comprendre l'Union européenne</i> , La documentation Française, 2011; Wathélet, M., Wildemeersch, J., <i>Contentieux européen</i> , Larcier, Bruxelles 2010; Rideau, J., <i>Droit institutionnel de l'Union et des communautés européennes</i> , 5e édition, LGDJ - Montchrestien, Paris 2006.				
Интернет извори: http://europa.eu ; <i>EUR-Lex</i> ; http://euobserver.com				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Дипломатско и конзуларно право</i>	
Наставници: проф. др Миленко Крећа, проф. др Бојан Милисављевић	
Статус предмета: изборни – Међународно-правни модул	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Курс обухвата продубљено изучавање материје дипломатског и конзуларног права. Студентима се указује развој дипломатског права и изградњу основних норми из ове области. Посебан акценат ставља се на праксу држава. Анализира се место и улога унутрашњих органа државе у вођењу спољне политике, где се детаљније излаже рад домаћих органа за вођење спољне политике. Инсистира се на примерима из праксе. Тежишни део материје обрађује билателарну дипломатију где се детаљно обрађује рад дипломатских представништава, њихов састав, надлежности, именовање амбасадора, статус мисије и особља мисије. Посебна пажња посвећена је пракси Међународног суда правде у овој области.	
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.	
Садржај предмета: Продубљено изучавање следећих питања: Историја дипломатије; Развој дипломатског права; Теорије међународног права; Међународна пракса; Решења утврђена конвенцијама; Формална ограничења вршења уговорне способности по међународном праву; Унутрашњи органи државе са правом представљања; Спољашњи органи представљања државе на билателарној равни; Дипломатски представници; Успостављање дипломатских односа, састав мисије, остало особље; Функције дипломатских представника; Статус дипломатског представништва; Личне привилегије и имунитети дипломатских представника; Правни основ привилегија и имунитета; Престанак дипломатске мисије; Специјалне мисије; Конзули, историјски развој; Појам и врсте конзула; Конзуларне функције; Привилегије и имунитети конзула и конзулата; Разлика између дипломатске и конзуларне службе; Спољашњи органи представљања државе на мултилателарној равни; Конвенција о представљању држава у међународним организацијама универзалног карактера; Сталне мисије при међународним организацијама; Представљање држава путем органа других држава; Органи државе у материји међународно правне одговорности државе; Службеници међународних организација; Привилегије и имунитети организације и њених службеника; Привилегије и имунитети Уједињених нација; Експерти Уједињених нација.	
Литература:	
Обавезна:	

Крећа, М, *Међународно право представљања (Дипломатско и конзуларно право)*, Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд, 2012.

Допунска:

На српском језику:

М. Митић, С. Ђорђевић, Дипломатско и конзуларно право, Правни факултет, 2010; С. Ђера Поповић, Дипломатски практикум, 2004; М. Митић, Дипломатија, Београд, 1999; В. Милисављевић, Дипломатска заштита, Правни факултет Универзитета у Београду, 2012.

На енглеском језику: В. Сен, *A Diplomat's Handbook of International Law and Practice*, Third Revised Edition, Martinius Nijhoff Publishers, 1988; Е. Денза, *Diplomatic Law: Commentary on the Vienna Convention on Diplomatic Relations*, 2008; Р. П. Барстон, *Modern Diplomacy*, 2006; Амерасинге, С. Ф., *Diplomatic Protection*, Oxford University Press, 2008; Г. Р. Берриџ, *Diplomacy, Theory and Practice*, London, 1995; Петер Маршал, *Positive Diplomacy*, New York, 1997; Луке Ли, *Consular Law and Practice*, Oxford, 1991.

На француском језику: Жан Салмон, *Manuel de droit diplomatique*, Collection de la faculté de droit – Université libre de Bruxelles, Editeur : Bruylant; Филип Кајер, *Le droit diplomatique contemporain*, Е. Дроз, 1962; Р. Дауди, *La representation en droit international public*, Paris, 1980.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		20	писмени испит	
практична настава			усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и		20		

<i>Међународно хуманитарно право</i>
Наставник: проф. др Владан Јончић
Статус предмета: изборни – Међународно-правни модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ је продубљивање знања из области међународног хуманитарног права као дела општег корпуса људских права које се примењује пре свега у оружаним сукобима, као и у другим ванредним ситуацијама и на заштиту угрожених лица, објеката и правила ратовања у ванредним околностима и оружаним сукобима. Посебан значај овде имају Женевске конвенције из 1949. године и Протоколи I и II из 1977. године који, сви заједно, обавезују државе потписнице да упознају, едукују и врше дифузију овог права. Установљавање овог курса и упознавање студената са материјом хуманитарног права на њему, одговор је на наше поменуте обавезе и корак даље у развоју и примени људских права уопште.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из међународног хуманитарног права и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.
Садржај предмета: Продубљено изучавање следећих питања - I Појам и предмет међународног права оружаних сукоба и међународног хуманитарног права; II Однос међународног хуманитарног права, међународног права оружаних сукоба (међународног ратног права) и људских права; III Еволуција развоја међународног права оружаних сукоба; IV Извори међународног права оружаних сукоба; V Међународно право оружаних сукоба и међународног хуманитарног права после Другог светског рата и доношења Повеље ОУН; VI правила која регулишу средства и начине вођења оружане борбе; VII Правила о заштити лица у оружаним сукобима; VIII заштита објеката и простора у оружаним сукобима; IX Међународно право и тероризам; X Поштовање међународног хуманитарног права и одговорност за повреде
Литература: Обавезна: Јончић, В., <i>Међународно хуманитарно право</i> , Правни факултет, Београд, 2010.

Допунска: Јончић, В., <i>Ратни заробљеници- Међународноправни статус</i> , ВИЗ, Београд, 2002; Перзић, Г., <i>Међународно ратно право</i> , Београд, 1988; Вучинић, З., <i>Међународно ратно и хуманитарно право</i> , Службени гласник, Београд, 200; В. Јончић, <i>Трећа женејевска конвенција . Практична примена и утицај на протоколе I и II</i> , Правни факултет и Досије, Београд, 2004; В. Јончић, <i>Међународноправни статус учесника оружаних сукоба</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012; <i>Извори међународног хуманитарног права</i> , Југословенски црвени крст, Београд, 2003			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Међународно правосуђе са посебним освртом на Европски суд за људска права</i>
Наставници: проф. др Миленко Крећа, проф. др Ивана Крстић, доц. др Александар Гајић
Статус предмета: изборни – Међународно-правни модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс има за циљ унапређење и продубљивање знања студената из области међународног правосуђа, с посебним освртом на надлежност Европског суда за људска права. Курс је дизајниран тако да се студенти упознавају са међународним судовима и другим квазисудским телима, њиховим надлежностима, поступцима и природи одлука; да развијају критичко правничко резонување и аналитички дух кроз анализу релевантне судске праксе првенствено Европског суда за људска права.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области међународног правосуђа и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.
Садржај предмета: Продубљено изучавање следећих питања - 1. Међународни суд правде: Оснивање; Однос са Сталним судом међународне правде; Организациона структура; Надлежност Међународног суда правде; Поступак пред Судом; Окончање поступка; Поступак за давање саветодавног мишљења; Правна природа одлука. 2. Европски суд за људска права: Основна начела поступка пред Европским судом за људска права и принципи за тумачење Конвенције; Улога Заступника пред Европским судом за људска права; Услови за допуштеноост представке; Поступак пред Судом; Одлучивање пред Великим већем; Правна природа пресуда Европског суда за људска права; Извршавање пресуда. 3. Међународни кривични суд: Оснивање Међународног кривичног суда; Извори права које се примењује у поступку пред Судом; Основне одлике и основна начела поступка пред Међународним кривичним судом; Надлежност Међународног кривичног суда; Поступак пред Међународним кривичним судом; Поступак по правним лековима и врсте правних лекова у поступку пред Међународним кривичним судом; Међународна сарадња и правна помоћ; Извршење пресуда Међународног кривичног суда. 4. Међународни кривични трибунали <i>ad hoc</i> карактера: Трибунал за бившу Југославију, Трибунал за Руанду. 5. Међународни суд за право мора.

Литература:

Обавезна:

Крећа, М., *Међународно јавно право*, Београд, 2012; Пауновић, М., Царић, С., *Европски суд за људска права: основна начела и ток поступка*, Београд, Правни факултет Универзитета у Београду, Службени гласник, 2007.

Допунска:

На српском језику:

Шкулић, М., *Међународни кривични суд*, Београд, 2005. На енглеском језику:Shany, Y., *The Competing Jurisdictions of International Courts and Tribunals*, Oxford Scholarship Online, 2010; M. W. Yanis, R. S. Kay, A. W. Bradley, *European Human Rights Law*, Oxford University Press, 2008; W. A. Schabas, *An Introduction to the International Criminal Court*, Cambridge University Press, 2007.

На француском језику:

Achour, B., Laghmani, S., (eds), *Justice et juridictions internationales*, Paris, Pedone, 2000; B. Caire, *Relecture de Droit des Presomptions a la Lumiere du Droit Europeen des Droit de L'Homme*, Institut International des Droit de L'Homme, 2011.**Број часова активне наставе**

Предавања: 15	Вежбе :	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	------------	--------------------------	--------------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације**Оцена знања (максимални број поена 100)**

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Међународне организације**Наставници:** проф. др Миленко Крећа, проф. др Бранко Ракић**Статус предмета:** изборни – Међународно-правни модул**Број ЕСПБ:** 10**Услов:** /**Циљ предмета:** Курс обухвата продубљено изучавање материје међународних организација. Студенти се упућују на детаљније изучавање субјективитета међународних организација и њихових основних карактеристика. Анализира се оснивање Уједињених нација, циљеви и начела на којима почивају, као и структура органа и њихов међусобни однос, надлежност и функционисање у конкретним случајевима.**Исход предмета:** Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из проблематике међународних организација и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.**Садржај предмета:** Појам, основне карактеристике и класификација међународних организација; Међународноправни субјективитет међународних организација; Основ овлашћења и обавеза међународних организација; Уговорна способност међународних организација; Одговорност међународних организација; Привилегије и имунитети међународних организација; Чланство у међународним организацијама; Сталне мисије држава при међународним организацијама; Организациона структура међународних организација; Финансирање и трошкови међународних организација; Правна природа одлука међународних организација; Положај међународних службеника; Правни оквир сарадње између међународних организација, међународних организација и држава чланица и нечланица; Остваривање мира преко међународног организовања и интегрисања држава; Универзалне међународне организације и регионалне међународне организације.**Литература:**Обавезна: Крећа, М., *Међународно јавно право*, Правни факултет, Центар за издаваштво и информисање, Београд, 2012.Допунска: Ракић, Б., *Остваривање мира преко међународног организовања и интегрисања*

држава, Београд, 2009; Кошутић, Б., *Основи права Европске уније*, Београд 2010; Рачић, О., Димитријевић, В., *Међународне организације*, Београд 1988; Nguyen Quoc Dinh, Daillier, P., Pellet, A., *Droit international public*, Paris, LGDJ, 8e éd., 2009; Combacau, J., Sur, S., *Droit international public*, Montchrestien, coll. Domat droit public, 8e éd., 2008; Dupuy, P.-M., Kerbrat Y., *Droit international public*, Paris, Dalloz, coll. Précis, 10e éd., 2010; Decaux E., *Droit international public*, Paris, Dalloz, coll. Hypercours, 7e éd., 2010; Karns, M. P., Mingst, K. A., *International organizations: the politics and processes of global governance*, Lynne Rienner Publishers, 2010; Brownlie, I., *Principles of the Public International Law*, OUP Oxford - New York 2008, 675-694; Shaw, M. N., *International Law*, Cambridge University Press, 1997. и каснија издања, 887-931; Akande, V. D., "International Organizations," *International Law*, (ed. M. Evans) 2003, 269-297; White, N. D., *The Law of International Organizations*, Manchester - New York, 1996; Reinisch, A., *International Organisations before National Courts*, 2000; Velasco Vallejo, M. D. de, *Les organisations internationales*, Economica, 2002; *Енциклопедия међународних организација*, Редактори: Л. Н. Галенская и Ц. А. Малинин, Санкт Петербург, 2003.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 15	Практична настава: /	
Методе извођења наставе: предавања			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
настава-предавања	10	усмени испит	50
студијска група	10		
вежбе	/		
колоквијуми	15		
успешно одбрањен семинарски рад	15		
остале активности по оцени испитивача	/		

<i>Правна заштита животиња</i>
Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Ивана Крстић
Статус предмета: изборни – Међународно-правни модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс има за циљ упознавање са правима животиња, унапређење и продубљивање знања из ове области кроз анализу релевантних међународних извора и домаћих прописа, као и релевантне судске праксе. Студент треба да разуме разлоге који доводе до спорења око правног субјективитета животиња, да схвати значај њихове правне заштите и потребе даљег ангажовања око унапређења положаја животиња.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области права и заштите животиња и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.
Садржај предмета: Теоријска расправа око субјективитета животиња; Историјски развој права животиња; Универзални стандарди заштите животиња; Европски стандарди заштите животиња; Европска унија и заштита животиња; Савет Европе и заштита животиња; Закон о заштити животиња; Упоредноправни преглед законодавства у западноевропским земљама; Упоредноправни преглед законодавства у региону; Анализа међународне и домаће судске праксе; Улога невладиних организација у промоцији и заштити права животиња; Будући правци развоја правне заштите животиња.
Литература: Обавезна: М. Пауновић, <i>Права животиња: савремени међународни стандарди</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, 2004. Допунска: На српском језику: А. Батрићевић, <i>Злостављање животиња - Феноменологија, етиологија и државна реакција</i> , Ревизија

за криминологију и кривично право, вол. 49, бр. 1, 2011; А. Батрићевећ, *Улога Конвенција Савета Европе у кривичноправној заштити животиња*, Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања, вол. 30, бр. 1-2, 2011; М. Ђорић, *Екстремизам у име животињских права*, Војно дело, 2011.

На енглеском језику:

R. Ryder, *Animal revolution: changing attitudes towards speciesism*, Berg, Oxford, 2000; T. Regan, *The case for animal rights : updated with a new preface*, University of California Press, 2004; M. C. Nussbaum, C. Sunstein, *Animal rights: current debates and new directions*, OxfordUniversity Press, 2006;

P. Singer, *In defense of animals : the second wave*, Blackwell Publication, 2006; M. Bekoff, *Encyclopedia of animal rights and animal welfare*, Greenwood Press, 2010; M. Owen, *Animal rights : noble cause or needless effort?*, Twenty-First Century Books, 2010.

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Радно и социјално право

Наставници: проф. др Боривоје Шундерић, проф. др Бранко Лубарда, доц. др Љубинка Ковачевић

Статус предмета: обавезни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Курс омогућава увид у савремена теоријска знања о (индивидуалним и колективним) радним односима и социјалноправним односима, оспособљавајући студенте за потпуно и правилно разумевање радног и социјалног права као инструмента социјалне правде, социјалног мира и друштвене кохезије.

Исход предмета: Курс омогућава студентима продубљена знања о одабраним радноправним и социјалноправним институтима и оспособљавање за њихову анализу и критичко преиспитивање, нарочито у контексту стварања услова за делотворну примену и поштовање радног и социјалног права.

Садржај предмета: У оквиру курса сагледавају се следеће тематске јединице: Основна начела радног права (слобода рада, трипартизам, једнакост могућности и поступања); Појам, елементи и правна природа индивидуалног радног односа; Достојанство на раду (забрана психичког узнемиравања на раду, заштита од психио-социјалних ризика на раду; право на поштовање приватног живота); Радно право као подршка породици; Партиципација запослених у управљању; Дисциплинска одговорност запослених; Престанак радног односа; Права из колективног радног односа; Појам социјалног ризика; Правна природа социјалноправног односа; Циљеви и инструменти заштите од социјалних ризика.

Литература:

Обавезна:

Бранко Лубарда, *Радно право*, Београд, 2012; Боривоје Шундерић, *Социјално право*, Београд, 2009.

Допунска:

Радомир Љ. Живковић, *Проблеми правне природе уговора о раду (у светлости историје и савременог друштвеног и привредног поретка)*, Београд, 1940; Nikola Tintiћ, *Radno i socijalno pravo, Knjiga I: Radni odnosi*, Zagreb, 1969; Боривоје Шундерић, *Радни однос: теорија, норма, пракса*, Београд, 1990; Боривоје Шундерић, Бранко Лубарда, Предраг Јовановић (ур.), „Социјална права и економска криза“, Београд, 2009; Боривоје Шундерић, Бранко Лубарда, Предраг Јовановић (ур.), „Остваривање и заштита социјалних права“, Београд, 2010; Љубинка Ковачевић, *Правна субординација у радном односу и њене границе*, Београд, 2011; Jean Pélissier, Alain Supiot, Antoine Jeammaud, *Droit du travail*, Paris, 2002; Anton Ravnić, *Osnove radnog prava – domaћeg, usporednog i*

međunarodnog, Zagreb, 2004; Marie-Ange Moreau, *Normes sociales, droit du travail et mondialisation. Confrontations et mutations*, Paris, 2006; Simon Deakin, Gillian S Morris, *Labour Law*, Oxford, 2005; Marc Rigaux, *Droit du travail ou droit de la concurrence sociale? Essai sur un droit de la dignité de l'Homme au travail (re)mis en cause*, Bruylant, Bruxelles, 2009; Arturo Bronstein, *International and comparative labour law: Current challenges*, Geneva, 2009; Norman Selwyn, *Selwyn's Law of Employment*, Oxford, 2010.

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Међународно радно право</i>
Наставници: проф. др Боривоје Шундерић, проф. др Бранко Лубарда, доц. др Љубинка Ковачевић
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс има за циљ стицање продубљених знања о уређивању радних односа и социјалне сигурности на међународном нивоу, као и оспособљавање студента за правилно разумевање разлога и циљева и инструмената нормирања ових питања под окриљем Међународне организације рада, Савета Европе и Европске уније.
Исход предмета: Курс оспособљава студента за потпуно разумевање односа између универзалних и европских радних стандарда, као и утицаја међународних стандарда на уређивање радних односа и социјалне сигурности у савременим државама, посебно када је реч о усклађивању домаћег радног и социјалног законодавства са међународним радним стандардима.
Садржај предмета: Садржајем курса обухваћене су следеће тематске јединице: Основни појмови, циљеви и начела међународног радног права; Уговорни метод стварања међународног радног права; Билатералне конвенције о запошљавању и социјалном осигурању; Конститутивни или статутарни текстови међународних организација; Акти Уједињених нација као извор међународног радног права; Основне методе деловања и нормативна делатност Међународне организације рада; Слобода рада и забрана принудног рада; Забрана дискриминације у области запошљавања; Слобода синдикалног организовања; Флексибилни облици запошљавања; Заштита радника миграната; Услови рада; Колективно преговарање и колективни уговори; Социјална сигурност; Однос између међународног и европског радног права; Правна природа и значај Европске социјалне повеље; Заштита права у европском некомунитарном праву; Европско право социјалне сигурности; Развој комунитарног радног права; Европски колективни уговори; Слобода кретања радника; Комунитарни стандарди о радним односима.
Литература: Обавезна: Боривоје Шундерић, <i>Право Међународне организације рада</i> , Београд, 2001; Бранко Лубарда, <i>Европско радно право</i> , Подгорица, 2004. Допунска: Борислав Ив. Благојевић, <i>Међународно уређивање радних односа</i> , Београд, 1940; Леон-Ели Трокле, <i>Међународно социјално законодавство</i> , Београд, 1953; Бранко Лубарда, <i>Ревидирана Европска социјална повеља: обавезе државе и улога социјалних партнера после ратификације</i> , Београд, 2009; Александар Петровић, <i>Међународни стандарди рада</i> , Ниш, 2009; Горан Обрадовић, <i>Примена међународних стандарда рада</i> , Ниш, 2011; Боривоје Шундерић, „Основни међународног радног права“, у: К. Бобар (ур.), <i>Радни односи</i> , Београд, 2004, стр. 205-289; Бранко Лубарда, „Међународни радни стандарди“, <i>Правни живот</i> , бр. 11-12/1994, стр. 1713-1727;

Љубинка Ковачевић, *Нормирање социјалне сигурности у међународном праву*, Београд, 2007; Gérard Lyon-Caen, *Droit social international et européen*, Paris, 1974; Frans Pennings, *Introduction to European Social Security Law*, The Hague/London/Boston, 2001; Roger Blanpain, *European Labour Law*, The Hague/London/New York, 2002; Lenia Samuel, *Droits sociaux fondamentaux. Jurisprudence de la Charte sociale européenne*, Strasbourg, 2002; Pierre Rodière, *Droit social de l'Union européenne*, L.G.D.J, Paris, 2002. Claire La Hovary, *Les droits fondamentaux au travail. Origines, statut et impact en droit international*, Paris, 2009; Malcom Langford (ed.), *Social rights jurisprudence: Emerging trends in International and Comparative law*, New York, 2008.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Решавање колективних радних спорова</i>
Наставник: проф. др Бранко Лубарда
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс је осмишљен са циљем да студенту омогући теоријско разматрање колективних радних спорова и метода за њихово решавање, са нагласком на методима мирног решавања спорова. Садржајем курса обухваћене су и концепције права на штрајк и принципи Комитета за слободу удруживања Међународне организације рада, док се право на локаут анализира у контексту начела једнакости радне борбе.
Исход предмета: Курс оспособљава студента за потпуно разумевање интересних и правних колективних радних спорова, метода за њихово решавање и кључних начела рада и циљева институција за мирење и посредовање, уз подстицање на критичку анализу међународних стандарда о праву на штрајк и праву на локаут, као и одговарајућих упоредноправних решења.
Садржај предмета: Садржајем курса обухваћене су следеће тематске јединице: Појам, предмет и субјекти колективног радног спора; Правни и интересни колективни радни спорови; Колективни радни спор у приватном и јавном сектору; Принципи и модели решавања колективних радних спорова; Појам и врсте мирења; Појам и врсте посредовања; Појам и врсте арбитраже; Јавне службе за мирење и посредовање; Приватне институције за мирење и посредовање; Колективна акција запослених; Остваривање, забрана и ограничавање права на штрајк; Правне последице штрајка; Појам и врсте бојкота; Појам и врсте пикетинга; Појам, врсте и правне последице локаута.
Литература: Обавезна: Бранко Лубарда, <i>Решавање колективних радних спорова – Методи и институције</i> , Београд, 1999. Допунска: Бранко Лубарда, <i>Радно право</i> , Београд, 2012; Будимир Кошутић, <i>Колективни преговори, право на штрајк и lock-out у савременим капиталистичким државама</i> , Београд, 1987; Бранко Лубарда, „Слобода удруживања послодавца“, <i>Право и привреда</i> , бр. 5-8/2007, стр. 979-992; Бранко Лубарда, „Право на синдикално организовање“, <i>Правни живот</i> , бр. 5-6/2007, стр. 89-98; Branko Lubarda, <i>Međunarodna zaštita socijalnih prava, s posebnim osvrtom na sindikalna prava</i> , у: Silvio Devetak, Jovica Trkulja (ur.), „Bilanca tranzicije/Bilans tranzicije“, Maribor-Beograd, 2004; International Labour Organization, <i>Freedom of Association</i> , Geneva, 1996; A. de Roo, R. Jagtenberg, <i>Settling Labour Disputes in Europe</i> , Deventer/Boston, 1984; M. Rigaux, J. Rombouts (eds.), <i>The Essence of Social Dialogue in (South East) Europe</i> , Antwerpen-Oxford, 2006; A. Ph. C. M. Jaspers, <i>Right to Collective Action in European Law</i> , у: F. Dorssemont, T. Jaspers, A. van Hoek (eds.), “Cross-Border Collective Actions in Europe: A Legal Challenge”, Intersentia, 2007, стр. 23-74; Marc Rigaux, Patric Humblet

(dir.), <i>Conciliation, médiation et arbitrage: vers une régulation européenne des modes alternatifs du règlement des conflits (collectifs) du travail?</i> , Bruxelles, 2011.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 1 5	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методe извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Службеничко право и службеничка етика	
Наставници: проф. др Боривоје Шундерић, проф. др Бранко Лубарда	
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Курс је конципиран на начин да обезбеђује продубљена знања о основним појмовима, начелима и институтима службеничког права. Тако одређен садржај курса треба да оспособи студенте за критичко промишљање основних циљева и начела уређивања радних односа државних службеника, нарочито у светлу плурализма режима радних односа.	
Исход предмета: Курс оспособљава студента за потпуно и правилно разумевање уређивања радних односа државних службеника у ширем друштвеном и политичком контексту, уз увид у савремена теоријска знања о основним институтима службеничког права и службеничке етике.	
Садржај предмета: Садржајем курса обухваћене су следеће тематске јединице: Држава као послодавац; Функција и служба; Лица у служби државног органа; Појам државног службеника; Радни однос државних службеника – предмет радног или управног права; Заснивање службеничког односа; Правна природа акта заснивања службеничког односа; Субординација; Професионалност; Систем плата државних службеника; Напредовање у служби; Дисциплинска одговорност; Престанак радног односа; Природа односа између државе и службеника; Радноправна заштита „узбуњивача“; Кодекс понашања државних службеника.	
Литература: Бранко Лубарда, <i>Радно право</i> , Београд, 2012; Александар Балтић, <i>Опита теорија о појму јавног службеника, с нарочитим обзиром на југословенско службеничко законодавство и Кривични законик</i> , Београд, 1939; Ivo Krbeč, <i>Lica u državnoj službi</i> , Zagreb, 1948; Иво Борковић, <i>Службеничко право</i> , Загреб, 1999; Милан Влатковић, <i>Службеничко право</i> , Бања Лука, 2009; Драгаш Ђ. Денковић, <i>Вршење државне службе и одговорност за штету проузроковану грађанима</i> , Београд, 2011; Радоје Брковић (ур.), <i>Зборник радова „Радни однос државних службеника“</i> , Крагујевац, 2006; Добросав Миловановић, Ј. Ничић, Марко Давинић, <i>Стручно усавршавање државних службеника у Републици Србији</i> , Београд, 2011; Александар Балтић, „Правна природа акта постављења“, <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , бр. 1/55; Боривоје Шундерић, „Природа аката којима се успоставља службенички однос“, <i>Радно и социјално право</i> , бр. 1-6/2005, стр. 26-45; Бранко Лубарда, „Правни положај државних службеника“, <i>Правни живот</i> , бр. 11/2006, стр. 575-589; Бранко Лубарда, „Високи службенички савет“, <i>Правни живот</i> , бр. 3-4/2006, стр. 39-45; Бранко Лубарда, „Државни службеници на положају и Високи службенички савет“, <i>Радно и социјално право</i> , бр. 1-6/ 2006, стр. 53-64; Бранко Лубарда, „Кодекс професионалног и етичког понашања као извор (радног) права“, <i>Право и привреда</i> , бр. 5-8/2009, стр. 649-661; Бранко Лубарда, „Посебна заштита запосленог узбуњивача: европско, упоредно и домаће право и пракса“, <i>Правни живот</i> , бр. 11/2011, стр. 435-450; Francis Delpérée, <i>L'élaboration du droit disciplinaire de la fonction publique</i> , Librairie générale de droit et de jurisprudence, Paris, 1969; Gillian S Morris, „Employment in public services: The case for special treatment“, <i>Oxford Journal for Legal Studies</i> , бр. 2/2000, стр. 167-183; Alexandre Varège, <i>L'éthique et le rapport de travail</i> , Paris, 2008.	
Број часова активне наставе	Остали часови

Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Правна природа економских и социјалних права и правна природа радног односа

Наставници: проф. др Боривоје Шундерић, проф. др Бранко Лубарда, доц. др Љубинка Ковачевић

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Курс има за циљ да студента упозна са правном природом економских и социјалних права и условима за њихово делотворно остваривање, са посебним освртом на права и слободe које запослени, као такви, остварују у оквиру радног односа.

Исход предмета: Курс упознаје студенте са савременим теоријским знањима о правној природи економских и социјалних права и њиховој заштити у међународном и унутрашњем праву, оспособљавајући их за правилно и потпуно разумевање основних права ове врсте – права на рад, права на социјалну сигурност, права на здравље, као и посебне заштите мајке и детета и лица са инвалидитетом.

Садржај предмета: Садржајем курса обухваћене су следеће тематске јединице: Појам економских и социјалних права; Порекло, развој и перспективе спора о правној природи економских и социјалних права; Гаранције економских и социјалних права у унутрашњем праву; Универзалне међународне гаранције економских и социјалних права; Нормирање економских и социјалних права под окриљем Међународне организације рада; Регионалне међународне гаранције економских и социјалних права; Субјекти економских и социјалних права; Забрана дискриминације у стицању, остваривању и коришћењу економских и социјалних права; Надзор над поштовањем економских и социјалних права; Право на рад; Право на социјалну сигурност; Право на здравље; Посебна заштита мајке и детета; Посебна заштита лица са инвалидитетом.

Литература:

Б. Шундерић, *Социјално право*, Београд, 2009; Б. Лубарда, “Социјална права и универзалне вредности“, *Правни живот* бр. 11/2005, стр. 747-762; Б. Лубарда, “Социјална права и економска криза“, Зборник радова са саветовања: *Социјална права и економска криза: Дванаести златиборски правнички дани*, Златибор, 1-3. октобра 2009, Београд, 2009, стр. 9-40; Б. Лубарда, “Социјална права и достојанство на раду“, *радно и социјално право* бр. 1/2008, стр. 9-37; Д. Вуковић, *Социјална сигурност и социјална права*, Београд, 2005; Ј. Ковачевић, *Правна субординација у радном односу и њене границе*, Београд, 2013.

Број часова активне наставе

Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
--------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Извори радног права			
Наставници: проф. др Боровоје Шундерић, проф. др Бранко Лубарда, доц. др Љубинка Ковачевић			
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, под-модул Радно и социјално право			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Курс има за циљ да студента упозна са савременим теоријским знањима о унутрашњим (државним и аутономним) и међународним изворима радног права, уз оспособљавање за правилно разумевање основних разлога, циљева, начела, инструмената и тенденција у нормирању радних односа, у њиховом друштвеном, политичком, економском и историјском контексту.			
Исход предмета: Курс упознаје студенте са савременим теоријским знањима о државним и аутономним изворима радног права, оспособљавајући их за правилно и потпуно разумевање основних циљева вршења нормативних овлашћења у области запошљавања и радних односа.			
Садржај предмета: Садржајем курса обухваћене су следеће тематске јединице: Појам и могуће класификације извора радног права; Хијерархија извора радног права и начело <i>in favorem laboratoris</i> ; Устав као извор радног права; Закони као извор радног права; Однос општег и посебних закона у контексту плурализма режима радних односа; Подзаконски акти као извор радног права; Аутономни извори радног права; Нормативни и облигациони део колективног уговора; Нормативна власт послодавца; Правна природа правилника о организацији и систематизацији послова; Правилник о раду; Кодекси понашања; Професионални обичаји; Судска пракса као извор радног права; Врсте међународних извора радног права; Појам и правна природа европских колективних уговора.			
Литература: Бранко Лубарда, <i>Радно право</i> , Београд, 2012; Божидар Аџија, <i>Колективни радни уговори и радничка заштита</i> , Београд, 1928; Борислав Благојевић, <i>Уговори по пристанку</i> , Докторска расправа, Београд, 1934; Радомир Љ. Живковић, <i>Проблеми правне природе уговора о раду (у светлости историје и савременог друштвеног и привредног поретка)</i> , Београд, 1940; Бранко Лубарда, <i>Колективни уговори о раду: упоредно право, теорија, пракса</i> , Радничка штампа, Београд, 1990; Драган М. Митровић, <i>Аутономно право: Аутономија и право између друштва и државе</i> , Београд, 2007; Љубинка Ковачевић, <i>Правна субординација у радном односу и њене границе</i> , Београд, 2011; Бранко Лубарда, „Нормативна власт послодавца“, <i>Правни живот</i> , бр. 11/1996, стр. 699-710; Предраг Јовановић, „Аутономно регулисање радних односа“, <i>Радно и социјално право</i> , бр. 1-3/2003, стр. 56-62; Боровоје Шундерић, „Устав и радно право“, <i>Радно и социјално право</i> , бр. 1-6/2006, стр. 29-38; Бранко Лубарда, „Кодекс професионалног и етичког понашања као извор (радног) права“, <i>Право и привреда</i> , бр. 5-8/2009, стр. 649-661; Bob Hepple, <i>The making of labour law in Europe: a comparative study of nine countries up to 1945</i> , London-New York, 1986; Bernard Soinne, „Le contenu du pouvoir normatif de l'employeur“, <i>Droit social</i> , бр. 9-10/1983, стр. 509-519; Jean Pélissier, Alain Supiot, Antoine Jeammaud, <i>Droit du travail</i> , Paris, 2002; Anton Ravnić, <i>Osnove radnog prava – domaćeg, usporednog i međunarodnog</i> , Zagreb, 2004; Bernard Teyssié (sous la direction de), <i>Les sources du droit du travail</i> , Paris, 1998; Christian Bessy, <i>La contractualisation de la relation de travail</i> , Paris, 2007; Emeric Jeansen, <i>L'articulation des sources du droit: Essai en droit du travail</i> , Economica, Paris, 2008.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Уставно право				
Наставници: проф. др Оливера Вучић, проф. др Владан Петров, доц. др Танасије Маринковић, доц. др Марко Станковић				
Статус предмета: обавезни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 20				
Услов: /				
Циљ предмета: Курс има неколико основних циљева: 1) да студенти стекну продубљена знања из уставноправних области; 2) да разумеју сложену природу уставних институција и појава; 3) да се оспособе за правну анализу уставних (политичких) институција, не занемарујући социјално окружење из којег ове «извиру» и у којем се уобличавају и остварују. Стицање продубљених знања о основним појмовима, начелима и институтима уставног права и најважнијим теоријским питањима и концепцијама је неопходно ради оспособљавања за критичко промишљање нормирања политичких институција у друштвеном и политичком контексту и пружање неопходног фонда знања за израду мастер рада. Посебна пажња се поклања упоредноправној димензији уставних института.				
Исход предмета: Стицање знања и вештина која студенту омогућава да самостално критички разматра широк круг питања уставног права и да самостално предузима оригинално истраживање.				
Садржај предмета: Предмет се бави теоријским, упоредним и позитивноправним аспектима уставног права. Продубљено ће се проучавати општа питања уставног права (појам и својства устава, доношење и промена устава итд.), системи власти (парламентарни, председнички и мешовити систем), изборно право (изборни системи, природа представничког мандата), политичке институције (парламент, шеф државе, влада), територијална организација власти (федерална држава, локална самоуправа, територијална аутономија), уставне гаранције и заштита људских права, судска власт и уставно судство.				
Литература: Обавезна: 1) Р. Марковић, <i>Уставно право</i> , Београд, 2012. Допунска: 1) С. Јовановић, <i>Држава I-II</i> , Београд, 1936. 2) Ј. Ђорђевић, <i>Уставно право</i> , Београд, 1989. 3) Ј. Стефановић, <i>Уставно право ФНР Југославије и компаративно</i> , књига I-II, Загреб, 1956. 4) М. Јовичић, <i>Велики уставни системи</i> , Београд, 1984. 5) К. Фридрих, <i>Уставна влада и демократија</i> , Подгорица, 2005. 6) В. Schwartz, <i>The American Constitutional Law</i> , Cambridge, 1955. 7) К. С. Wheare, <i>Modern Constitutions</i> , London, 1951. 8) К. Loewenstein, <i>Political Power and Governmental Process</i> , Chicago, 1957. 9) L. Favoreu et al., <i>Droit constitutionnel</i> , Paris, 2007.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		20	писмени испит	
практична настава			усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и		20		

Управно право				
Наставници: проф. др Стеван Лилић, проф. др Зоран Томић, проф. др Добросав Миловановић, проф. др Марко Давинић				
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				

Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области управног права.			
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику управног права и да самостално предузима оригинално истраживање.			
Садржај предмета: Садржина предмета обухвата актуелна питања управног права, а посебно, КОНТРОВЕРЗЕ ПОЈМА "УПРАВА" (Функционални и организациони појам управе. Управа као власт. Управа као јавна служба); УПРАВА У СИСТЕМУ ПОДЕЛЕ ВЛАСТИ (Управа и законодавство. Управа и судство. Лелагитет и легитимитет управног деловања); УПРАВНО ПРАВО КАО ПРАВНА ДИСЦИПЛИНА (Шире схватање о предмету Управног права. Уже схватање о предмету Управног права. Управно право и социјална регулација). УПРАВНИ АКТ (Појам и врсте аката управе. Појам и обележја управног акта). НАЧЕЛА УПРАВНЕ ПРОЦЕДУРЕ (Општи и посебни управни поступак); КОНТРОЛА УПРАВЕ (Управни спор. Омбудсман); ЕЛЕКТРОНСКА УПРАВА.			
Литература:			
Обавезна:			
Хрестоматија у редакцији предметних наставника, у припреми.			
Допунска:			
Стеван Лилић, УПРАВНО ПРАВО / УПРАВНО ПРОЦЕСНО ПРАВО, седмно, Правни факултет, Београд 2013; Зоран Р. Томић, ОПШТЕ УПРАВНО ПРАВО, Правни факултет Београд, пето, скраћено и осавремењено издање, Београд, 2009; Тамаш Корхеџ, УПРАВНО ПРАВО, УСЕЕ, Нови Сад, 2012; Стеван Лилић, RES ADMINISTRATIVA, Правни факултет Београд, 2011; Миле Илић, УПРАВНО ПРАВО, Балкански центар за изучавање локалне самоуправе, Ниш, 2006; Зоран Лончар, УПРАВНО ПРАВО, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2005; Драган Милков, УПРАВНО ПРАВО, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2003; Славољуб Поповић et alia, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 2003; Ратко Марковић, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 2002; Ги Бребан, АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО ФРАНЦУСКЕ, Београд, 2002; Стеван Лилић, Биљана Ковачевић-Вучо, Дејан Миленковић, ОМБУДСМАН, Београд, 2002; Невенка Бачанин, УПРАВНО ПРАВО, Крагујевац, 2000; Павле Димитријевић, Ратко Марковић, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 1986; Никола Стјепановић, УПРАВНО ПРАВО У СФРЈ, Књига I-II, Београд, 1972; Никола Стејпановић, ОСНОВИ АДМИНИСТРАТИВНОГ ПРАВА, Суботица, 1940; Михаило Илић, УПРАВНО ПРАВО - ТЕОРИЈСКА ПИТАЊА, Београд, 1928; Стојан Марковић, АДМИНИСТРАЦИЈА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ, Београд, 1893; Љубомир Секулић, ОСНОВИ УПРАВНОГ ПРАВА, 2. издање, Подгорица, 2004; Иво Борковић, УПРАВНО ПРАВО, 7. измењено и допуњено издање, Загреб, 2002; Иво Крбек, ПРАВО ЈАВНЕ УПРАВЕ I-III, Загреб 1960, 1961, 1962; Иво Крбек, УПРАВНО ПРАВО, Књига I-II, Загреб, 1929-1932; Петар Кунић, УПРАВНО ПРАВО, Бања Лука, 2006; Paul Craig, EU ADMINISTRATIVE LAW, Oxford University Press, 2006; Eraminondas Spilitipoulos, GREEK ADMINISTRATIVE LAW, Ant. N. Sakkoulas, Athens, Bruylant, Brussels, 2004; W. Bradley, K. D. Ewing, CONSTITUTIONAL AND ADMINISTRATIVE LAW, 13th edition, Person Education, Harlow, 2003; Pablo Mormile, Fabio Costa, CORSO DI DIRITTO AMMINISTRATIVO, Piacenza, 1999; D.H. Bahrn, ADMINISTRATIVNOE PRAVO, Moskva, 1997; H.W.R. Wade, C.F. Forsyth, ADMINISTRATIVE LAW, Oxford, 7th Edition, 1994; Guy Braibant, LE DROIT ADMINISTRATIF FRANÇAIS, Paris, 1993; Walter Antonioli, Fridrich Kojа, ALLGEMEINES VERWALTUNGSRECHT, Wien, 1989; P. Badura et alia, ALLGEMEINES VERWALTUNGSRECHT, 8. aus, Berlin, 1988; Jean Rivero, DROIT ADMINISTRATIF, 8-eme, ed, Paris, 1980; Andre de Laubabere, TRAITE ELEMENTAIRE DE DROIT ADMINISTRATIF, Paris, 1978;			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
		Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Право одбране				
Наставник: проф. др Владан Јончић				
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
<p>Циљ предмета: - стицање правничких знања и разумевање из области права одбране и основних извора ризика и претњи националној безбедности, као и међународно-правних норми из области међународног права оружаних сукоба, - упознавање са еволуцијом овог права, - веза између норми прва одбране и уставних и управних норми које регулишу ову област и њихово усаглашавање, - упознавање са природом права на безбедност и одбрану и основним правцима развоја правне доктрине, - овладавање са правном терминологијом ове гране права, - развијање способности за разумевање разлика између унутрашњих и међународних правних норми ове гране права и сагледавање утицаја других фактора који утичу на правни аспект одбране и безбедности, - сагледавање санкција и развоја норми које треба да санкционишу повреде безбедност и заштиту друштва, - оспособљавање за коришћење метода примењеног у овој грани права.</p>				
<p>Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине који му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања из области права одбране и самостално предузима оригинално истраживање користећи адекватну литературу и методологију.</p>				
<p>Садржај предмета: ПОЈАМ И ПРЕДМЕТ ПРАВА ОДБРАНЕ (Појам, предмет и методе Права одбране; Материјални и формални извори Права одбране; Однос права одбране и других грана права); МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ И ПРАВО ДРЖАВЕ НА ОДБРАНУ (Утицај међународних односа и оружаних сукоба на безбедност; Чиниоци међународних односа; Карактеристике савременог света и њихове рефлексије на односе у свету; Сила у међународним односима; Утицај силе на унутрашњу и међународну безбедност); ОРУЖАНИ СУКОБИ И ПРАВО ОДБРАНЕ; ПРЕГЛЕД РАЗВОЈА ОСНОВНИХ ТЕОРИЈСКИХ СХВАТАЊА О РАТУ, ПРАВИМА НА РАТ И ПРАВУ У РАТУ ОД СТАРОГ ВЕКА ДО САВРЕМЕНОГ ДОБА (Стари век; Средњи век; Преглед савремених схватања о рату, правима на рат и правима у рату); ПРАВНИ АСПЕКТИ ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (Извори права државе на одбрану; Основи стратегије одбране Србије и Црне Горе); ОСНОВИ ПРАВА ОДБРАНЕ (Основна права и дужности грађана у одбрани земље; Државни органи и службе и њихова улога у одбрани земље; Војска; Полиција; Цивилна заштита; Друге државне службе и органи); МЕЂУНАРОДНОПРАВНЕ ОСНОВЕ ОДБРАНЕ (Правни аспекти међународне безбедности; Решавање спорова између држава; Међународни и унутрашњи сукоби; Системи и механизми одржавања и очувања безбедности и мира у свету; Основе међународног права оружаних сукоба; Санкције за повреде међународних правила; Кривична и етичка принуда као санкције; Међународни кривични судови; Одговорност за повреде међународног права)</p>				
<p>Литература: Обавезна: Владан Јончић, <i>Међународно хуманитарно право, (поједина поглавља)</i>; Јончић В., <i>Војно право, (прво поглавље)</i>; Симић. М./Јончић, В., <i>Међународне организације и јавно информисање са основама права одбране</i>“ (пето поглавље), Номос, Београд; Зоран Вучинић, <i>Основни системи одбране – Правни аспекти</i>, Факултет безбедности, Београд, 2010. Допунска: ”Преглед развоја основних теоријских схватања о рату од старог века до савременог доба”, <i>Развој правог система и хармонизација са правом ЕУ</i>, електронско издање (CD), Правни факултет, Београд, 2005, стр. 293-329.</p>				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		20	писмени испит	

практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Политички систем

Наставник: проф. др Јовица Тркуља

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ је да се студентима пруже теоријска знања из области политичког система. Тежиште је на разматрању општих теоријских проблема науке о политици и политичком систему, као и принципа и института савремених политичких система. Задатак курса је да осветли најзначајније домете теорије и праксе политичког система који су релевантни за либерално-демократску конституцију Србије. Посебан задатак курса је и развијање способности кандидата за самосталну научну анализу, примену истраживачких метода и формулисање ставова и аргумената у овој области.

Исход предмета: Од кандидата се очекује самостално формулисање проблема који је предмет научне и аналитичке обраде, дефинисање и спровођење истраживања као и представљање резултата истраживања у различитим научним формама.

Садржај предмета: УВОД – ОПШТА ПИТАЊА ПОЛИТИЧКОГ СИСТЕМА (Назив и појам политички систем. Предмет, метод и структура политичког система. Структура политичког система. Наука о политичком систему); ОСНОВНИ ПОЈМОВИ И ПРИНЦИПИ ПОЛИТИЧКОГ СИСТЕМА (Појам и анализа политике. Моћ, ауторитет и власт. Морал и политика. Политички легитимитет. Конституционализација политике); ДРЖАВА И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ (Држава и политички систем. Облици државе. Облици политичког поретка. Вредности, слабости и модели демократије. Правна држава и владавина права. Карактеристике модерне демократске државе); ОРГАНИЗАЦИЈА ВЛАСТИ И ПОЛИТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ (Теорија о подели власти и њена примена. Политичко представништво. Функција политичког представништва. Политичка одговорности. Модерно судство – принципи ваљаног функционисања судства); ДРУШТВЕНА СТРУКТУРА И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ (Однос друштвене структуре и политичког система. Елита и маса. Бирографија и бирократска владавина. Технократија и менаџерске групе. Место интелигенције у друштву. Нација, национализам и политика. Религија и политика. Интересне групе и интеграције); ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТИ И ПОЛОЖАЈ ЧОВЕКА У ПОЛИТИЧКОМ СИСТЕМУ (Политичко организовање. Политички плурализам. Политичке партије. Друштвени покрети. Политичка социјализација. Грађанин у политичким процесима. Људска права; ПОЛИТИЧКИ ЖИВОТ И ПОЛИТИЧКА КУЛТУРА (Појам политичког живота. Јавност и одговорност. Јавно мњење и политички живот. Појам јавног мњења и његова улога у политичком животу. Политичке комуникације. Произвођење политичке лојалности. Политичка реторика. Политичка култура); САВРЕМЕНИ ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМИ (Класификација политичких система. Класичне класификације политичких система. Савремене класификације политичких система).

Литература:

Основна:

Јовица Тркуља, *Основи политичког система*, ридер, Центар за публикације Правног факултета Универзитета у Београду, Београд, 2011; Gabriel A. Almond, G. Bingam Pael, Rael A. Dalton, Kore Strom, *Komparativna politika danas, svjetski pregled*, Fakultet političkih nauka, CEDEM, Podgorica, 2009, strl 787.

Додатна:

<http://www.amazon.com/Classics-Public-Administration-Jay-Shafritz/dp/0155062603>

Арент Хана, *Извори тоталитаризма*, Београд, 1998; Арон Рејмонд, *Демократија и тоталитаризам*, Сремски Карловци - Нови Сад, 1997; Баста Лидија Флајнер, *Политика у границама прва*, Београд, 1986; Булајић Светислава, *Чувар француског устава*, Службени гласник, Београд, 2006; Crawford, J, *Democracy in International Law*, Cambridge, 1994; Дал Роберт, *Полиархија*, Београд, 1977; Dahrendorf R., *Betrachtungen uber die Revolution in Europa*, Stuttgart, 1997; Диверже Морис, *Увод у политику*, Београд, 1966; Ђурић Михаило, *Сабрани списи*, Београд,

2009. књига 4 (*Социологија Макса Вебера*); *Енциклопедија политичке културе*, (ред. М.Матић, М.Подунавац), Београд, 1993; Фридрих Карл Јоаким, *Конституционализам, ограничење и контрола власти*, Подгорица, 1996; Гиденс Ентони, *Социологија*, Београд, 2003; *Глобализација, Мит или стварност*, (ред.Владимир Вулетић), Београд, 2003; Хелд Дејвид, *Демократија и глобални поредак*, Београд, 1990; Хантингтон Самуел П., *Трећи талас, демократизација на измаку XX века*, Загреб – Подгорица, 2004; Јовичић Миодраг, *Изабрани списи*, књига 4, („Велики уставни системи“ и „Савремени политички системи“, Београд, 2006; Лајпхард Арендт, *Демократија у плуралним друштвима*, Загреб, 1992; Линц Јуан, Алфред Степан, *Демократска транзиција и консолидација*, Београд, 1998; Лукић Радомир, *Изабрана дела*, Завод за уџбенике, Београд, 1995; Марковић Ратко, *Уставно право и политичке институције*, Београд 1994; Подунавац Милан, *Политичка култура и политички односи*, Београд 2007; Нојман Франц, *Демократска и ауторитарна држава*, Загреб, 1974;

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Парламентарно право	
Наставник: проф. др Владан Петров	
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: 1) да студенти стекну шири и продубљенија знања из области парламентарног права; 2) да се оспособе за правну анализу парламентарних институција и парламентарних процеса; 3) да се боље упознају са парламентарном праксом у Републици Србији, као и упоредно, у довољној мери.	
Исход предмета: Израда мастер рада који би требало да буде материјализација зњана стеченог на курсу, применом догматскоправног метода као основног, али и других допунских, пре свега позитивног и упоредноправног метода. Нагласак је на продубљеном практичном истраживању једног конкретног питања или уже подобласти парламентарног права.	
Садржај предмета: Продубљеније него на основним студијама, проучаваће се општа питања парламентарног права, најважније парламентарне институције и механизми, односи између парламента и других уставних институција, а нарочито парламентарни поступци у норми и у примени.	
Литература: Обавезна: 1) Владан Петров, <i>Парламентарно право</i> , Београд, 2010. 2) Ирена Пејић, <i>Парламентарно право</i> , Ниш, 2011. Додатна: 1) Маријана Пајванчић, <i>Парламентарно право</i> , Београд, 2008. 2) <i>Појмовник Народне скупштине</i> , Београд, 2012. 3) Лазар Марковић, <i>Парламентарно право</i> , Зрењанин, 1991. 4) Арсен Бачић, <i>Парламентарно право Републике Хрватске и поредбено</i> , Сплит, 2004. 5) Pierre Avril, Jean Quicquel, <i>Droit parlementaire</i> , Paris, 2004. 6) Jean Laporte, Marie Toulard, <i>Droit parlementaire</i> , Paris, 1986.	
Број часова активне наставе	
Предавања:15	Вежбе:
Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:
Остали часови	

Методe извођења наставe: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Право локалне самоуправе</i>				
Наставници: проф. др Оливера Вучић, проф. др Добросав Миловановић, доц. др Танасије Маринковић, доц. др Марко Станковић				
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области права локалне самоуправе.				
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику права локалне самоуправе и да самостално предузима оригинално истраживање.				
Садржај предмета:				
<ul style="list-style-type: none"> • Курс се састоји од неколико целина: теоријског дела, прегледа упоредно-правног, историјско-правног и позитивно-правног регулисања локалне самоуправе. • У уводном, теоријском делу се разматрају кључни институти локалне самоуправе: појам, обележја, порекло, правни, социјални и територијални основ, положај, организација, органи, послови, типови и врсте, финансирање и правна заштита локалне самоуправе. Анализа упоредно-правног, историјско-правног и позитивно-правног регулисања локалне самоуправе се ослања на појам и структуру изнетих основних института. • У оквиру прегледа упоредно-правног регулисања локалне самоуправе анализирани су локалне самоуправе како развијених, тако и земаља у транзицији. • У историјско-правном делу анализирана је еволуција локалне самоуправе у Србији у два периода, од 1946. до 1990. и од 1990. до 2007. године. • У централном делу курса студенти се упознају са позитивно-правним регулисањем система локалне самоуправе у Републици Србији чији су основ Устав из 2006. и Закон о локалној самоуправи из 2007. године. 				
Литература:				
Обавезна:				
Влатковић Милан, Право локалне самоуправе, Бесједа, ВЛС, Бања Лука, 2008.				
Допунска:				
Миловановић Добросав, Правно устројство локалне самоуправе, Центар за документацију и публикације Правног факултета, Београд, 1994; Блажић Ђорђе, Миловановић Добросав, Димитријевић Предраг, Јовичић Бранислав, Локална самоуправа, Реформа локалне самоуправе у Црној Гори, Графо press, Подгорица, 2003; Костић Лазо, <i>Административно право Краљевине Југославије, Прва књига</i> , Издавачко и књижевско предузеће Геца Кон А. Д., Београд, 1936; Јовичић Миодраг, Локална самоуправа, Службени гласник, Правни факултет у Београду, 2006; Димитријевић Предраг, Вучетић Дејан, Систем локалне самоуправе, Службени гласник, Београд, 2011; LAUBADERE Andre de - VENEZIA Jean-Claude – GAUDEMET Yves, <i>Droit administratif</i> , L.G.D.J., Paris, 2002; FOILLARD Pfilippe, <i>Droit administratif</i> , Paradigme publication universitaires, Paris, 2004; GELLHORN Walter, BYSE Clark, STRAUSS L. Peter, RAKOFF Todd, SCHOTLAND A. Roy, <i>Administrative Law, Cases and Comments</i> , Foundation Press, Inc., Mineola, New York, 1987; WADE H. W. R., FORSYTH C. F., <i>Administrative Law</i> , Oxford University Press, Oxford, 2004; Sharland John, <i>A Practical Approach to Local Government Law</i> , Blackstone, 1997.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методe извођења наставe: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Судска контрола уставности

Наставник: проф. др Оливера Вучић, доц. др Марко Станковић

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Курс има неколико основних циљева: 1) да студенти ближе упознају са судском контролом уставности; 2) да разумеју сложену природу уставносудске функције; 3) да се оспособе за правну анализу одлука уставних судова; 4) да се упознају са праксом Уставног суда Србије и, у извесној мери, других уставних судова.

Исход предмета: Стицање знања и вештина која студенту омогућава да самостално критички разматра питања из области судске контроле уставности и израда мастер рада након предузетог научно-истраживачког рада.

Садржај предмета: Предмет се бави теоријским, упоредним и позитивноправним аспектима судске контроле уставности. Курс је посвећен изучавању природе уставносудске функције, избору и саставу уставних судова, поступку судске контроле уставности и дејству одлука уставних судова. Посебна пажња обраћа се пракси Уставног суда Србије.

Литература:

Обавезна:

Оливера Вучић, Владан Петров, Дарко Симовић, *Уставни судови бивших југословенских република – теорија, норма, пракса*, Београд, 2010.

Допунска:

1) Р. Марковић, *Покретање уставног спора о уставности нормативних аката*, Београд, 1973.

2) И. Крбек, *Уставно судовање*, Загреб, 1960.

3) Ј. Ђорђевић, *Контрола уставности закона и америчка демократија*, Београд, 1937.

4) Р. Лукић, *Појам уставности и законитости и средстава за њихово остварење*, Београд, 1966.

5) В. Чок, *Врсте и дејство одлука уставних судова*, Београд 1972.

6) М. Стојановић, *Судска контрола уставности: упоредноправни поглед на неке проблеме уставности*, Београд, 1960.

7) О. Вучић, *Аустријско уставно судство – чувар федерације и устава*, Београд, 1995. (докторска дисертација)

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставe: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Теорија федерализма

Наставници: доц. др Танасије Маринковић, доц. др Марко Станковић

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Уставно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Овај курс требало би да буде прилика за студенте да знања стечена у оквиру широке уставне материје продубе, усредсређујући се само на једну област, организацију и функционисање сложене, федералне државе.				
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра широк круг питања сложене, федералне државе.				
Садржај предмета: Предмет се бави најзначајнијим институционалне поставкама федералне државе, као што су: појам, природа и својства федерације, разлози образовања федерација, врсте федерација, организација федералних јединица, састав и функционисање највиших федералних органа (парламента, егзекутиве, судства), подела надлежности између федерације и федералних јединица, контрола уставности и законитости, промена федералног устава. Посебна пажња се посвећује и еволуцији федерализма у прошлом, као и трендовима његовог развоја у овом веку. Курс има веома наглашену упоредноправну оријентацију, како у излагању институционалних питања, тако и у анализи развоја федералне државе.				
Литература: 1) М. Јовичић, Савремени федерализам, Београд, 1973. 2) Ј. Стефановић, Ширење федерализма и његово упоредно слабљење по садржају, Сарајево 1954. 3) К. Чавошки, Уставност и федерализам, Београд, 1982. 4) Ј. Ђорђевић, Основна питања федералне државе, Београд, 1940. 5) С. Јовановић, Амерички федерализам, Сабрана дела (том 12), Београд, 1990. 6) М. Станковић, Белгијски федерализам, Београд, 2009. 7) М. Станковић, Уставно судство у савременим федерацијама, Београд, 2012. 8) Хамилтон, Медисон, Џеј, Федералистички списи, Београд, 1981. 8) С. Ј. Friedrich, Trends of Federalism in Theory and Practice, London, 1968. 10) R. Watts, Comparing Federal Systems, Montreal & Kingston-London-Ithaca, 1999. 11) Handbook of Federal Countries (ed. Ann L. Griffiths), Montreal & Kingston-London-Ithaca, 2005.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		20	писмени испит	
практична настава			усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и		20		

Управно право	
Наставници: проф. др Стеван Лилић, проф. др Зоран Томић, проф. др Добросав Миловановић, проф. др Марко Давинић	
Статус предмета: обавезни – Јавно-правни модул, Управно-правни под-модул	
Број ЕСПБ: 20	
Услов: /	
Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области управног права.	
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику управног права и да самостално предузима оригинално истраживање.	
Садржај предмета: Садржина предмета обухвата актуелна питања управног права, а посебно, КОНТРОВЕРЗЕ ПОЈМА "УПРАВА" (Функционални и организациони појам управе. Управа као власт. Управа као јавна служба); УПРАВА У СИСТЕМУ ПОДЕЛЕ ВЛАСТИ (Управа и законодавство. Управа и судство. Лелагитет и легитимитет управног деловања); УПРАВНО ПРАВО КАО ПРАВНА ДИСЦИПЛИНА (Шире схватање о предмету Управног права. Уже схватање о предмету Управног права. Управно право и социјална регулација). УПРАВНИ АКТ (Појам и врсте аката управе. Појам и обележја управног акта). НАЧЕЛА УПРАВНЕ ПРОЦЕДУРЕ (Општи и	

посебни управни поступак); КОНТРОЛА УПРАВЕ (Управни спор. Омбудсман); ЕЛЕКТРОНСКА УПРАВА.

Литература:

Обавезна:

Хрестоматија у редакцији предметних наставника, у припреми.

Допунска:

Стеван Лилић, УПРАВНО ПРАВО / УПРАВНО ПРОЦЕСНО ПРАВО, седмно, Правни факултет, Београд 2013; Зоран Р. Томић, ОПШТЕ УПРАВНО ПРАВО, Правни факултет Београд, пето, скраћено и осавременењено издање, Београд, 2009; Тамаш Корхеџ, УПРАВНО ПРАВО, УСЕЕ, Нови Сад, 2012; Стеван Лилић, RES ADMINISTRATIVA, Правни факултет Београд, 2011; Миле Илић, УПРАВНО ПРАВО, Балкански центар за изучавање локалне самоуправе, Ниш, 2006; Зоран Лончар, УПРАВНО ПРАВО, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2005; Драган Милков, УПРАВНО ПРАВО, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2003; Славољуб Поповић et alia, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 2003; Ратко Марковић, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 2002; Ги Бребан, АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО ФРАНЦУСКЕ, Београд, 2002; Стеван Лилић, Биљана Ковачевић-Вучо, Дејан Миленковић, ОМБУДСМАН, Београд, 2002; Невенка Бачанин, УПРАВНО ПРАВО, Крагујевац, 2000; Павле Димитријевић, Ратко Марковић, УПРАВНО ПРАВО, Београд, 1986; Никола Стјепановић, УПРАВНО ПРАВО У СФРЈ, Књига I-II, Београд, 1972; Никола Стејпановић, ОСНОВИ АДМИНИСТРАТИВНОГ ПРАВА, Суботица, 1940; Михаило Илић, УПРАВНО ПРАВО - ТЕОРИЈСКА ПИТАЊА, Београд, 1928; Стојан Марковић, АДМИНИСТРАЦИЈА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ, Београд, 1893; Љубомир Секулић, ОСНОВИ УПРАВНОГ ПРАВА, 2. издање, Подгорица, 2004; Иво Борковић, УПРАВНО ПРАВО, 7. измењено и допуњено издање, Загреб, 2002; Иво Крбек, ПРАВО ЈАВНЕ УПРАВЕ I-III, Загреб 1960, 1961, 1962; Иво Крбек, УПРАВНО ПРАВО, Књига I-II, Загреб, 1929-1932; Петар Кунић, УПРАВНО ПРАВО, Бања Лука, 2006; Paul Craig, EU ADMINISTRATIVE LAW, Oxford University Press, 2006; Epaminondas Spilitipoulos, GREEK ADMINISTRATIVE LAW, Ant. N. Sakkoulas, Athens, Bruylant, Brussels, 2004; W. Bradley, K. D. Ewing, CONSTITUTIONAL AND ADMINISTARTIVE LAW, 13th edition, Person Education, Harlow, 2003; Pablo Mormile, Fabio Costa, CORSO DI DIRITTO AMMINISTRATIVO, Piacenza, 1999; D.H. Bahrn, ADMINISTRATIVNOE PRAVO, Moskva, 1997; H.W.R. Wade, C.F. Forsyth, ADMINISTRATIVE LAW, Oxford, 7th Edition, 1994; Guy Braibant, LE DROIT ADMINISTRATIF FRANÇAIS, Paris, 1993; Walter Antonioli, Fridrich Koja, ALLGEMEINES VERWALTUNGSRECHT, Wien, 1989; P. Badura et alia, ALLGEMEINES VERWALTUNGSRECHT, 8. aus, Berlin, 1988; Jean Rivero, DROIT ADMINISTRATIF, 8-eme, ed, Paris, 1980; Andre de Laubabere, TRAITE ELEMENTAIRE DE DROIT ADMINISTRATIF, Paris, 1978;

Број часова активне наставе

Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
--------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Управа и регулаторна реформа

Наставник: проф. др Добросав Миловановић

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Управно-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области регулаторне реформе.

Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику регулаторне реформе и да самостално предузима оригинално истраживање.

Садржај предмета: 1. ТЕОРИЈСКА ПИТАЊА ОДНОСА УПРАВЕ И РЕГУЛАТОРНЕ РЕФОРМЕ (Theoretical Issues of the Relationship Between Administration and Regulatory Reform)

1.1. Општа питања регулације (Појам регулације; Узроци и циљеви регулације; Тенденције у развоју регулације)

1.2. Општа питања управе (Појам управе у теоријском смислу; Појам управе у позитивно-правном смислу
Тенденције у развоју управе)

1.3. Управа и регулација (Управа као стваралац, спроводилац и контролор регулације; Управа као предмет регулације)

2. РЕГУЛАТОРНИ СИСТЕМ (The Regulatory System)

2.1. Општа разматрања

2.2. Теорије регулације

2.3. Управа и други субјекти регулаторног система

2.4. Инструменти и технике регулације

2.5. Регулаторни процеси

3. УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА РЕГУЛАЦИЈЕ (The Improvement of the Regulatory System)

3.1. Квалитет регулаторног система

3.1.1. Појам и значај квалитета регулације

3.1.2. Критеријуми квалитета регулације

3.2. Регулаторна реформа

3.2.1. Елементи регулаторне реформе:

3.2.2. Предуслови успешног спровођења регулаторне реформе:

3.3. Реформа управе у контексту регулације

3.3.1. Промене у окружењу управе

3.3.2. Циљеви реформе улоге управе у регулацији

3.3.3. Начела, методи и претпоставке реформе управе

Литература:
 Миловановић, Н. Ненадић, В. Тодорић, „Студија о унапређењу законодавног процеса у Републици Србији“, GIZ, Београд, 2012; Д. Миловановић, „Уклањање и поједностављење прописа као део регулаторне реформе“, Правни живот бр. 10, Том II, Београд, 2008, стр. 559-570; Д. Миловановић, „Реформа јавне управе и анализа утицаја регулативе“, Правни живот бр. 9, Том I, Београд, 2006; Д. Миловановић, „Реформа јавне управе и анализа утицаја регулативе“, Правни живот бр. 9, Београд, 2005; Д. Миловановић, „Анализа ефеката регулативе као модерна техника јавног менаџмента“, Правни живот бр. 9, Том I, Београд, 2003.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Управно право Европске уније</i>
Наставник: проф. др Стеван Лилић, проф. др Добросав Миловановић, проф. др Марко Давинић
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Управно-правни под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области управног права ЕУ.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику управног права ЕУ и да самостално предузима оригинално истраживање.

Садржај предмета: УПРАВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ: Институције ЕУ; Тела, канцеларије и агенције ЕУ; Административне службе институција ЕУ; УПРАВНЕ ФУНКЦИЈЕ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ: Управна функција држава чланица; Управна функција комисије ЕУ; Комитологија; ИЗВОРИ УПРАВНОГ ПРАВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ: Управно право ЕУ и Суд правде ЕУ; Европско управно право и управно право држава чланица ЕУ; ЕВРОПСКИ УПРАВНИ ПРОСТОР: Принципи европског управног простора; Примена концепта европског управног простора у европским интеграционим процесима; САВЕТ ЕВРОПЕ И ЕВРОПСКО УПРАВНО ПРАВО: Препоруке Комитета министара СЕ у односу на управни поступак, судску и вансудску заштиту од незаконитих управних аката, извршење управних и судских одлука, итд.; Стандарди Европског суда за људска права у области управног права; УПРАВНО ПРАВО СРБИЈЕ У КОНТЕКСТУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА.

Основна литература:

Стеван Лилић, ЕВРОПСКО УПРАВНО ПРАВО, Правни факултет, Београд, 2011.
Paul Craig, EU ADMINISTRATIVE LAW, Oxford University Press, 2006.

Допунска литература:

Стеван Лилић, УПРАВНО / УПРАВНО ПРОЦЕСНО ПРАВО (део: Упоредно управно право – Управно право Европске уније), Правни факултет у Београду, Београд, 2012; Александра Чавошки, ПРАВОСУДНИ СИСТЕМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У СВЕТЛУ РЕФОРМСКОГ УГОВОРА, Страни правни живот, бр. 1, 2009; Стеван Лилић, ЕВРОПСКИ СУД ПРАВДЕ И УПРАВНО ПРАВО ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ, у Правни капацитет Србије за европске интеграције, књига 2, Правни факултет, Београд, 2007; Марина Димитријевић, ЕВРОПСКИ УПРАВНИ ПРОСТОР, Правни живот, бр. 10, 2007; Невенко Мисита, *Основи права Европске уније*, Правни факултет Универзитета у Сарајеву, Сарајево, 2007; Стеван Лилић, ЕВРОПСКИ СУД ПРАВДЕ И УПРАВНО ПРАВО ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ, у Правни капацитет Србије за европске интеграције, књига 2, Правни факултет, Београд, 2007; Марина Димитријевић, ЕВРОПСКИ УПРАВНИ ПРОСТОР, Правни живот, бр. 10, 2007; Искра Аћимовска-Малетић, ПРИПРЕМАЊЕ ЈАВНИХ УПРАВА ЗА ЕВРОПСКИ УПРАВНИ ПРОСТОР, Правни живот, бр. 10, 2007; Александра Чавошки, ЕВРОПСКИ СУД ПРАВДЕ, Институт за упоредно право, Београд, 2006; Будимир Кошутић, УВОД У ЕВРОПСКО ПРАВО, Завод за уџбенике, Београд, 2006; Владимир Радивојевић, ПРИМЕНА ПРАВА ОД СТРАНЕ ЕВРОПског СУДА ПРАВДЕ, Правни живот, бр. 12, 2005; Родољуб Етински, ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА ПРЕД СУДОМ ЕВРОПСКИХ ЗАЈЕДНИЦА, Европско законодавство, бр. 8, 2004.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Акти управе и управне процедуре</i>
Наставник: проф. др Зоран Томић
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Управно-правни под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање из области аката управе и управних процедура.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику аката управе и управних процедура и да самостално предузима оригинално истраживање.
Садржај предмета: Садржина предмета обухвата актуелна питања у области аката управе и управних процедура, а посебно: Појам и врсте аката управе; Појам и обележја управног акта;

Начела управне процедуре; Општи управни поступак и посебни управни поступци; Управно-судски поступак; Управни спор као облик спољне правне контроле управе.

Литература:

Основна:

Зоран Р. Томић, Опште управно право, Правни факултету у Београду, Београд, 2011.

Допунска:

Зоран Р. Томић, Коментар Закона о управним споровима, друго издање, Правни факултет Универзитета у Београду, Службени гласник, Београд, 2012; Зоран Р. Томић и Вера Бачић, Коментар Закона о општем управном поступку, девето издање, Службени гласник, Београд, 2012; Драган Милков, Управно право, Правни факултет, Нови Сад, 2003; Рагко Марковић, Управно право, Београд, 2003; Славољуб Поповић et alia, Управно право, Београд, 2003; Ги Бребан, Административно право Француске, Београд, 2002; Невенка Бачанин, Управно право, Крагујевац, 2000; Зоран Р. Томић, Правно непостојећи управни акти, Правни факултет, Београд, 1999; Славољуб Поповић, О потреби увођења института управних уговора у наше право, 1996; Зоран Р. Томић, Појам управне радње у југословенској правној теорији, Правни факултет, Београд, 1988; Зоран Р. Томић, Решавање у управним стварима, Савез удружења правника Југославије, 1984; Драган Милков, Појам управног акта, Правни факултет, 1983; Славољуб Поповић, Управни спор у теорији и пракси, Завод за издавање уџбеника, 1968; Павле Димитријевић, Правноснажност управних аката, Савремена администрација, 1963; Иво Крбек, Управни акт, Југославенска академија знаости и уметности, 1957; Зоран Р. Томић, Сукцесивност управне и управно-судске заштите, Правни живот, Београд, 10/2007; Зоран Р. Томић, Дискрециона оцена у управном праву, Правни живот, Београд, 10/2006; Зоран Р. Томић, Повлачење појединачних недејствујућих аката управе, Правни зборник, 1-2/2001; Зоран Р. Томић, (Не)једнакоправност странака при управном суђењу, Правни живот, Београд, 9/1997; L. Richer, Droit des contrats administratifs, 6. edition, Paris, 2008; Greek Administrative Law, Epaminondas Spilitipoulos, Ant. N. Sakkoulas, Athens, Bruylant, Brussels, 2004; Constitutional and Administartive Law, W. Bradley, K. D. Ewing, 13th edition, Person Education, Harlow, 2003; Gaston Jeze, Les principes generaux du droit administrative, Libr. Gen. Dr, 1934-1936; Gaston Jeze, Les contrats administratifs de l'Etat, des departments, des comune et des etablissements publics, M. Giard, 1932.

Број часова активне наставе			Студијски истраживачки рад:	Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:		
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Европски омбудсман и лоша управа</i>
Наставник: проф. др Марко Давинић
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Управно-правни под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета је да кандидат прошири и продуби своје знање у вези са радом Европског омбудсмана и појмом лоше управе.
Исход предмета: Кандидат треба да буде способан да критички анализира делатност Европског омбудсмана.
Садржај предмета:
1. Институција омбудсмана (Настанак и ширење институције омбудсмана; Разлози за увођење институције омбудсмана; Врсте омбудсмана, њихова обележја и улога; Правна необавезност омбудсманових препорука; Појам лоше управе)
2. Настанак и правно регулисање институције Европског омбудсмана (Историјски преглед европских интеграција; Идеје које су претходиле настанку институције Европског омбудсмана;

Правни акти којима је регулисана институција Европског омбудсмана)
3. Институционални односи Европског омбудсмана (Европски омбудсман и Европски парламент; Европски омбудсман и Комисија; Европски омбудсман и Суд правде ЕУ; Односи Европског омбудсмана са омбудсманима у државама-чланицама ЕУ)
4. Поступак пред Европским омбудсманом (Покретање поступка; Допуштеност притужби и постојање основа за спровођење истраге; Истражни поступак)
5. Класификација случајева лоше управе (Транспарентност у раду институција и тела ЕУ; Дискриминација; Неправедно поступање; Неоправдано кашњење; Процесне неправилности; Неиспуњење обавеза; Правне грешке; Злоупотреба овлашћења; Ускраћивање права на одбрану; Немар; Недостатак или неадекватност образложења; Остале неправилности)

Литература:

Основна: Марко Давинић, *Европски омбудсман и лоша управа (maladministration)*, докторска дисертација, Правни факултет Универзитета у Београду, 2008.

Допунска: Paul Craig, *EU Administrative Law*, Oxford University Press, Oxford, 2012; Costantino Nassis, *Good Administration in the European Union, The Role of the European Ombudsman and the European Network of Ombudsmen*, Esperia Publications, London, 2009; *The European Ombudsman, Origins, Establishment, Evolution*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2005; *The European Code of Good Administrative Behaviour*, The European Ombudsman, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2005; *What can the European Ombudsman do for you?*, *The European Ombudsman, A guide for citizens*, European Communities, 2002.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Еколошко право

Наставници: проф. др Стеван Лилић, доц. др Мирјана Дреновак Ивановић

Статус предмета: обавезан – Јавно-правни модул, Еколошко-правни под-модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Курс има за циљ стицање продубљеног знања и разумевања процеса настанка, развоја и промена у еколошком праву, изучавање појмова и принципа еколошког права, упознавање са међународним и националним изворима еколошког права, упознавање са правним актима Европске уније у области еколошког права и процесом хармонизације нашег права са правом Европске уније у области еколошког права, стицање општег знања о еколошкој политици, развијање способности за разумевање личне улоге појединца у даљем току развоја еколошког права.

Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику еколошког права и предузима оригинално истраживање.

Садржај предмета:

1. Уводна и основна питања заштите животне средине;
2. Начела права заштите животне средине;
3. Извори еколошког права у правном поретку Србије;
4. Заштита неких делова животне средине у правном поретку Србије;
5. Правна заштита у еколошким управним стварима;
6. Грађанскоправна заштита животне средине као инструмент остваривања начела превентивности;

7. Систем еколошких деликата и врсте прекршајних санкција;
8. Пракса прекршајних судова у области животне средине у државама чланицама Европске уније;
9. Еколошка кривична дела;
10. Интегрисано спречавање и контрола заштите животне средине;
11. Процена утицаја на животну средину;
12. Стратешка процена утицаја на животну средину;
13. Правни оквир издавања одобрења и услова за намерно увођење у животну средину генетички модификованих организама;
14. Правни оквир заштите биолошке разноврсности (биодиверзитете);
15. Уједињене нације и заштита животне средине;
16. Савет Европе и заштита животне средине;
17. Климатске промене у међународном и европском праву;
18. Систем трговине емисијама гасова с ефектом стаклене баште на међународном и на нивоу Европске уније.

Литература:

Основна:

Еколошко право (reader), приредили проф. др Стеван Лилић, доц. др Мирјана Дреновак Ивановић, Правни факултет Београд, Београд, 2014.

Додатна:

Стеван Лилић, *Еколошко право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2014.

Дејан Миленковић, *Збирка прописа из области заштите животне средине*, Службени гласник, Београд, 2006.

Д. Кавран, Г. Петковић (уредници), *Зборник радова Право и животна средина*, Београд, 1997.

Милош Стопић, Невена Дичић, Јована Зорић, *Правци заштите животне средине у Србији*, Београдски центар за људска права, Београд, 2009.

Милош Стопић, Јована Зорић, *Право на здраву животну средину у пракси Европског суда за људска права*, Београдски центар за људска права, Београд, 2009.

Стеван Лилић, *Инструменти еколошке правде*, Међународна научна конференција "Екологија и право", Зборник сажетака, Правни факултет Универзитета у Нишу, Ниш, 2011, стр. 4-5.

Мирјана Дреновак Ивановић, *Укључивање јавности у формулисање политике климатских промена*, у тематском зборнику радова „Климатске промене – правни и економски изазови“, Правни факултет Универзитета у Београду, 2011, стр. 157-171.

Мирјана Дреновак Ивановић, *Улога рокова у процени утицаја на животну средину*, „Екологија и право“, Правни факултет Универзитета у Нишу, 2011, стр. 71-86.

Мирјана Дреновак Ивановић, *Правни оквир заштите биолошке разноврсности (биодиверзитета)*, Правни живот, 2011, стр. 625-640.

Страна литература по избору:

E. Fisher, B. Lange, E. Scotford, *Environmental law (text, cases and materials)*, Oxford University Press, 2013.

Sanja Bogojević, *Emissions Trading Schemes*, Hart Publishing, 2013.

Philippe Sands, *et al.*, *Principles of International Environmental Law*, Cambridge University Press, 2012.

Stuart Bell, Donald McGillivray, *Environmental Law*, Oxford University Press, 2008.

Patrycja Dabrowska, *EU Governance of GMOs*, Oxford, Hart Publishing, 2010.

Wilfried Erbгuth, Sabine Schlacke, *Umweltrecht*, Nomos, 2008.

Chantal Cans, Philippe Billet, *Code de l'environnement*, Dalloz, Paris, 2008.

Sanja Bogojevic, *Ending the Honeymoon: Deconstructing Emissions Trading Discourses*, Journal of Environmental Law, No. 21, 443-463.

Mirjana Drenovak Ivanović, *Implementation of the Aarhus Convention in Serbia*, European Energy and Environmental Law Review, Kluwer Law International, 2011, str. 58-71.

N de Sadeleer, *Environmental Principles: From Political Slogans to Legal Rules*, Oxford University Press, 2002.

Code de l'environnement, edition 2014, Dalloz, 2014.

Правни извори:

Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине, (СрРС, бр. 38/09)

Национални програм заштите животне средине (СГРС, бр. 12/10)				
Закон о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе (СГРС, бр. 88/07)				
Закон о заштити животне средине (СГРС, бр. 135/04)				
Закон о изменама и допунама Закона о заштити животне средине, (СГРС, бр. 36/09)				
Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (СГРС, бр. 88/10)				
Закон о процени утицаја на животну средину (СГРС, бр. 135/04)				
Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине (СГРС, бр. 135/04)				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Еколошко право и еколошка политика Европске уније</i>	
Наставник: доц. др Мирјана Дреновак Ивановић	
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Еколошко-правни под-модул	
Број ЕСПБ: 10	
Услов: /	
Циљ предмета: Курс има за циљ упознавање студената са комплексном материјом еколошког права и еколошке политике Европске уније у области заштите животне средине. Током курса биће представљени општи оквири политике ЕУ у области заштите животне средине и указано на развој политике ЕУ у области заштите животне средине, циљеве и начела политике ЕУ у области заштите животне средине, надлежност ЕУ у области заштите животне средине, Институције ЕУ надлежне за креирање и спровођење политике и права животне средине, акционе програме ЕУ у области животне средине, као и на тематске стратегије и стратегије одрживог развоја. Курс има за циљ стицање продубљеног знања о изворима еколошког права ЕУ. У том смислу, курс има за предмет анализу примарних и секундарних извора еколошког права ЕУ, хоризонталног законодавства, прописа ЕУ у области нуклеарне безбедности и управљања радиоактивним отпадом, прописа ЕУ у области управљања водама, прописа ЕУ у области атмосферског загађења, прописа ЕУ у области управљања буком, прописа ЕУ у области управљања хемикалијама, прописа ЕУ у области индустријског загађења и управљања ризицима, прописа ЕУ у области генетички модификованих организама, прописа ЕУ у области дивље флоре и фауне и прописа ЕУ у области управљања отпадом.	
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику еколошког права и еколошке политике Европске уније и предузима истраживање о степену хармонизације националног права са правом ЕУ.	
Садржај предмета:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој еколошког права Европске уније; 2. Институције ЕУ надлежне за креирање и спровођење еколошког права и политике; 3. Примарни извори еколошког права ЕУ; 4. Секундарни извори еколошког права ЕУ; 5. Хоризонтално еколошко законодавство ЕУ; 6. Нуклеарна безбедност и радиоактивни отпад; 7. Заштита и управљање водама; 8. Заштита од буке; 9. Управљање хемикалијама; 10. Контрола индустријског загађења и индустријски ризици; 11. Генетички модификовани организми; 12. Очување дивље флоре и фауне; 	

13. Управљање отпадом и чисте технологије;
14. Европски Омбудсман и заштита животне средине;
15. Заштита животне средине у пракси Суда правде Европске уније.

Литература:

Основна:

Еколошко право и еколошка политика Европске уније (reader), приредили проф. др Стеван Лилић, доц. др Мирјана Дреновак Ивановић, Правни факултет Београд, Београд, 2014.

Додатна:

В. Атељевић *et al.*, *Изазови европских интеграција у областима заштите животне средине и одрживог развоја локалних заједница*, Београд, 2011.

Наташа Драгојловић, Тања Мишчевић, (ур.), *Водич кроз политику ЕУ – Животна средина*, Београд, 2010.

Драгољуб Тодић, *Савремена политика и право животне средине*, Београд, 2008.

Александра Чавошки, *Еколошко право: хармонизација домаћег законодавства са правом Европске уније*, Институт за упоредно право, Београд, 2004.

Страна литература по избору:

Е. Fisher, В. Lange, Е. Scotford, *Environmental law (text, cases and materials)*, Oxford University Press, 2013.

L. Krämer, *EU Environmental Law*, Sweet and Maxwell, 2012.

J. H. Jans, H. H.B. Vedder, *European Environmental Law After Lisbon*, Europa Law Publishing, 2011.

J. Holder, M. Lee, *Environmental Protection, Law and Policy*, Cambridge University Press, 2007.

A. Postiglione, *Global Environmental Governance*, Bruylant, 2010.

B. Baxter, *A Theory of Ecological Justice*, Routledge, London - New York, 2005.

M. Lee, *EU Environmental Law*, Oxford and Portland, 2005.

T. Hayward, *Constitutional Environmental Rights*, University Press, Oxford, 2005.

R. Seerden, M. Heldeweg, K. Deketelaere (eds), *Public Environmental Law in the European Union and the United States*, Kluwer Law International, 2002.

J. Ebbesson (ed), *Access to Justice in Environmental Matters in the EU*, Kluwer Law, Hague, 2002.

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Приступ правди у еколошким стварима

Наставник: проф. др Стеван Лилић

Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Еколошко-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Курс има за циљ стицање продубљеног знања и разумевања појма еколошке правде, појма и правне природе еколошке управне ствари и основних елемената приступа правди у еколошким стварима. Током курса студенти ће бити у прилици да се упознају са основним елементима приступа правди у еколошким стварима у материјалноправном и процесноправном домену управног деловања према стандардима формулисаним у оквиру Уједињених нација и Европске уније. Током курса биће анализирани упоредноправни модели приступа правди у еколошким стварима и указано на степен имплементације Архуске конвенције у Србији. Курс има за циљ упознавање студената са улогом јавности у доношењу еколошких одлука, правом јавности на приступ еколошким информацијама и правом на ефикасну правну заштиту у еколошким управним стварима.

Исход предмета: Кандидат треба да стекне продубљено знање о основним елементима приступа правди у еколошким стварима и упоредноправним моделима који уређују приступ еколошким информацијама, учешће јавности у доношењу еколошких одлука и право на приступ правосуђу у стварима од значаја за заштиту животне средине.

Садржај предмета:

1. Појам еколошке правде;
2. Примена Архуске конвенције;
3. Појам и природа еколошке управне ствари;
4. Право на приступ еколошким информацијама;
5. Појам еколошке информације;
6. Изузеци од права на приступ еколошким информацијама;
7. Учешће јавности у поступцима доношења одлука у еколошким стварима;
8. Појам „јавност“ и модели учешћа јавности у доношењу еколошких одлука;
9. Право на правну заштиту у управном поступку у еколошким стварима;
10. Право на правну заштиту у управном спору у еколошким стварима;
11. Право НВО на правну заштиту у управном поступку и управном спору у еколошким стварима;
12. Право на приступ еколошкој правди у упоредном праву;
13. Улога суда у одлучивању о еколошким стварима;
14. Право на еколошку информацију и пракса Европског суда правде;
15. Практика Одбора за усклађеност и праћење спровођења Архуске конвенције.

Литература:

Основна: Мирјана Дреновак Ивановић, *Приступ правди у еколошким управним стварима*, Правни факултет Београд, Београд, 2014.

Додатна:

Мирјана Дреновак Ивановић, Сретен Ђорђевић, *Практикум о праву на правну заштиту у питањима од значаја за заштиту животне средине у управном поступку и управном спору*, Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине/Мисија ОЕБС-а у Србији, Београд, 2014.

Славко Богдановић (ур.), *Архуска конвенција у праву и пракси Републике Србије*, Нови Сад, 2012.

Гордана Петковић, Анђелка Михајлов, *Право на адекватну животну средину*, Београд, 2001.

Страна литература по избору:

Ebbesson, Jonas, Okowa, Phoebe (eds.), *Environmental Law and Justice in Context*, Cambridge University Press, 2009.

Andrusevych, A., Alge, T., Clemens, C. (eds.), *Case Law of Aarhus Convention Compliance Committee (2004–2008)*, RACSE, 2008.

Beierle, Thomas C., Cayford, Jerry, *Democracy in Practice – Public Participation in Environmental Decisions*, Washington D.C. 2005.

Birkinshaw, Patrick, *Freedom of Information – The Law, the Practice and the Ideal*, Cambridge University Press, 2010.

Gassner, Erich, *Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung*, Hüthig Jehle Rehm, 2006.

Roll, Sebastian, *Zugang zu Umweltinformationen und Freedom of Information – Überschießende Tendenzen des europäischen Rechts am Beispiel der Umsetzung der EG-Umweltinformationsrichtlinie in das englische und deutsche Recht*, Berlin 2003.

Pomade, Adélie, *La Societe Civile et le droit de l'environnement: contribution à la réflexion sur les théories des sources du droit et de la validité*, Paris 2010.

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Одговорност за еколошку штету у светлости правила међународног права о заштити животне средине</i>
Наставници: проф. др Миленко Крећа, доц. др Бојана Чучковић
Статус предмета: изборни – Јавно-правни модул, Еколошко-правни под-модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Курс има за циљ да студенте упозна са сложеним питањем одговорности за штету причињену животној околини. Током курса биће анализирана како примарна правила међународног еколошког права, тако и различити режими међународне одговорности који налазе примену у случајевима еколошке штете. Секундарна правила међународног права о одговорности биће представљена кроз своје конститутивне елементе и, нарочито, кроз специфичности на које њихова примена наилази у случају повреде примарних норми међународног еколошког права. Неадекватност правила о одговорности државе за противправни акт када се ради о еколошкој штети намеће да се током курса анализира и одговорност за штетне последице аката који су дозвољени међународним правом. Ова правила биће анализирана не само као категорија позитивног права у смислу конкретних решења садржаних у мултилатералним међународним уговорима, већ и као категорија <i>de lege ferenda</i> карактера. Курс има за циљ да студенте упозна и са релевантном међународном судском праксом у овој области, тачније да се кроз конкретне спорове који су пред међународним форумима вођени између држава, анализира практична примена правила о одговорности државе. Коначно, курс би имао за циљ да студентима приближи поједине типично еколошке принципе и норме као и начин на који се оне рефлектују на постојећа правила о одговорности државе. Предмет анализе током курса би стога били не само случајеви еколошке прекограничне штете за које правила о одговорности државе поседују задовољавајућа решења, већ и веома актуелне и сложене ситуације које захтевају нове механизме и режими одговорности какав је случај са последицама климатских промена.
Исход предмета: Кандидат треба да досегне такав ниво знања и вештине која му омогућава да самостално критички разматра проблематику одговорности за штету причињену животној средини у складу са правилима међународног права о одговорности државе за штету и релевантном међународном судском праксом.
Садржај предмета: <ol style="list-style-type: none"> 1. Извори и развој међународног права заштите животне средине 2. Примарна правила о заштити животне околине – очување природе и културне баштине 3. Примарна правила о заштити животне околине – заштита атмосфере, озонског омотача и климе 4. Примарна правила о заштити животне околине – заштита морске и речне средине 5. Примарна правила о заштити животне околине – опасни отпади и радиоактивне супстанце 6. Појам одговорности државе, еволуција правила о одговорности државе и режими међународне одговорности који налазе примену у области заштите животне средине; 7. Правила о одговорности државе за противправни акт и њихова прилагођеност потребама међународноправне заштите животне околине; 8. Еколошка штета – појам и позиција у оквиру правила о одговорности; 9. Одговорност за штету проузроковану вршењем радње која није забрањена међународним правом; 10. Међународна уговорна пракса и одговорност за еколошку штету; 11. Одговорност за еколошку штету кроз призму међународне судске праксе и праксе унутрашњих судова; 12. Принцип одрживог развоја и принцип заједничке али диференциране одговорности; 13. Принцип предострожности и одговорност за еколошку штету; 14. Принцип загађивач плаћа и одговорност за еколошку штету; 15. Оцена стања међународног еколошког права са посебним освртом на питање одговорности.
Литература: Основна: <i>Одговорност за еколошку штету у светлости правила међународног права о заштити животне средине (reader)</i> , приредили проф. др Миленко Крећа, асист. др Бојана Чучковић.

Додатна:

Крећа, М., *Међународно јавно право*, Правни факултет, Београд, 2012 (одабрани делови).
Етински, Р., *Међународно јавно право*, Службени гласник, Београд, 2010 (одабрани делови).
Етински, Р., „Међународноправна заштита животне средине“, у Стојановић, З., Салма, Ј. и Ђурђевић, Д., *Правна заштита животне средине*, Научна књига, Београд, 1991, стр. 91-121.
Етински, Р., *Међународни противправни акт као извор међународне одговорности државе*, докторска дисертација, 1981.
Радојевић, Д., „Нова директива Европске уније о одговорности у области заштите животне средине“, *Међународни проблеми*, 2005, бр. 1-2, стр. 177-198.

Страна литература по избору:

Bodansky, D., Brunnée, J., Hey, E. (eds), *The Oxford Handbook of International Environmental Law*, Oxford University Press, 2007.
Birnie, P.W., Boyle, A., *International Law and the Environment*, Oxford University Press, 2002.
Fitzmaurice, M.A., *International Protection of the Environment*, Martinus Nijhoff Publishers, 2002.
Hanqin, X., *Transboundary Damage in International Law*, Cambridge University Press, 2009.
Kiss, A., Beurier, J-P., *Droit international de l'environnement*, Paris, 2004.
Sands, P., *Principles of International Environmental Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Јавне финансије и Пореско право

Наставници: проф. др Дејан Поповић, проф. др Гордана Илић-Попов, проф. др Божидар Раичевић, доц. др Милош Милошевић

Статус предмета: обавезни – Правно-економски модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Курс има за циљ да студентима пружи продубљена знања о појединим питањима како из области пореског права, тако и из јавних финансија. С једне стране, студенти се упознају са неким правним начелима на којима је базирана ова грана јавног права, а која извиру из владавине права, и њиховим правним уобличавањем у упоредним уставним решењима демократских држава, као и са њиховом применом у пракси уставних и других судова. Студенти, такође, стичу знања, кроз одговарајуће примере из позитивних порескоправних решења, о начину на који функционише порескоправни однос, као темељна база на којој је засновано пореско право. С друге стране, курс омогућава студенту знања о теорији јавних добара и екстерним ефектима, као и о буџету у смислу не само једне од главних институција јавних финансија, већ и као рачунско-правном акту у којем се исказују јавни издаци и јавна примања.

Исход предмета: По завршеном курсу, студенти ће бити оспособљени за критичко промишљање најважнијих питања из области јавних финансија и пореског права. Биће у стању да на адекватан начин повежу две институције јавних финансија – јавне приходе и јавне расходе, у циљу обезбеђивања функционисања државе, а кроз трећу институцију – буџет и сагледавање његовог значаја у демократским правним државама. Поврх тога, сагледаће улогу билатералних уговора о избегавању двоструког опорезивања дохотка и имовине у условима сукоба различитих пореских јурисдикција, до којег долази у околностима када националне границе постају преузак оквир за обављење економских активности, те када се, кроз несметано кретање роба, услуга, људи и капитала, привреде различитих земаља све више повезују, али, упоредо, настају и одређене пореске импликације.

Садржај предмета: Предмет се обрађује кроз неколико тематски осмишљених наставних јединица, и то: Правна сигурност и њена заштита у пореском праву кроз начело законитости; Уставна заштита права пореских обвезника; Порескоправни однос; Јавна добра (ефикасно обезбеђивање јавних добара; јавна добра и јавни избор); Екстерни ефекти; Појам и врсте буџета; Сукоб пореских јурисдикција и билатерални уговори о избегавању двоструког опорезивања.				
Литература: Дејан Поповић, <i>Пореско право</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2012 (одређени делови); Дејан Поповић, Гордана Илић-Попов, <i>Једнакост грађана у пореском праву</i> , Годишњак Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, Бања Лука, бр. 33/2011; Harvey S. Rosen, Ted Gauger, <i>Јавне финансије</i> , Економски факултет Универзитета у Београду, Београд 2009 (преведено на српски); Божидар Раичевић, <i>Јавне финансије</i> , Економски факултет Универзитета у Београду, Београд 2005; Јован Ловчевић, <i>Институције јавних финансија</i> , Службени лист СРЈ, Београд 1993; <i>Managing Public Expenditure</i> , ed. by Richard Allen and Daniel Tommasi, OECD, Paris 2001.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит	60	
колоквијум-и			
семинар-и	20			

<i>Економско право</i>
Наставник: доц. др Татјана Јованић
Статус предмета: изборни – Правно-економски модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Упознавање студената мастер студија из области правно-економских наука елементима јавног права и јавне политике, концепта и инструмената економске и друштвене регулације, регулаторним приступима и инструментима који се користе у нормирању и контроли појединих сектора привреде, као и променама у улози јавне управе. Сагледавање целине институционалне регулације привреде (државних и недржавних регулатора).
Исход предмета: Студенти ће бити оспособљени да путем правне анализе и анализе тржишних околности, а нарочито студија примера из судске и управне праксе разумеју и критички разуматрају процес настанка и развоја тржишне структуре и особености тржишних функција, критички анализирају улогу и утицај правне регулативе на тржишна стања и тржишне процесе.
Садржај предмета: 1. САВРЕМЕНО ТРЖИШТЕ И ДРЖАВА (Промене у природи регулаторне функције државе; Нова улога јавне управе; Тржишне слободе; Недостаци тржишта као основ за регулацију). 2. ПОЈАМ И ЕЛЕМЕНТИ РЕГУЛАТОРНОГ ПРОЦЕСА (Теорије регулације и понашања регулатора; Извори и облици регулације тржишта – регулаторне технике; Ius Cogens и подруштвљавање регулације; Улога јавне управе; Корегулација, метарегулација, принудна саморегулација, добровољна саморегулација). 3. ИНСТРУМЕНТИ РЕГУЛАЦИЈЕ. 4. ЕВАЛУАЦИЈА РЕГУЛАЦИЈЕ И РЕГУЛАТОРНА РЕФОРМА. 5. ЕКОНОМСКА И СОЦИЈАЛНА РЕГУЛАЦИЈА (Правни оквир економске регулације; Заједнички елементи регулације јавног сектора привреде; регулисање приступа, контрола цена и услова пословања, структурна регулација, заштита корисника; Регулација ризика; Правни оквир инфраструктуре квалитета). 6. ПОЈАМ И ЕЛЕМЕНТИ НАДЗОРА НАД ТРЖИШТЕМ. 7. РЕГУЛАЦИЈА КАО КОМПОНЕНТА СИСТЕМА УСКЛАЂИВАЊА НАЦИОНАЛНИХ ТРЖИШТА И УНУТРАШЊЕГ ТРЖИШТА ЕУ. 8. ИЗБОРНО: СЕКТОРСКИ ПРИСТУП РЕГУЛАЦИЈИ (Правни оквири регулације појединих делатности од општег интереса: финансијски систем, енергетски систем, електронске комуникације и поштанске услуге, транспорт, комуналне делатности).

Литература:

Обавезна:

С. Табороши, Т. Јованић, *Економско право*, Београд, 2010. Нови уџбеник и скрипта за овај изборни курс 'Регулација тржишта' очекује се у 2013.

Додатна:

В. Morgan, К. Yeung, *An Introduction to Law and Regulation*, Cambridge University Press, 2007. G. Majone (ur.) – *Deregulation or Re-regulation – Regulatory Reform in Europe and the United States*, 1990. А. Ogus, *Regulation – Legal Form and Economic Theory*, Oxford, 1994. В. du Marais, *Droit public de la régulation économique*, Presses de Sciences Po et Dalloz, 2004. R. Baldwin, С. McCrudden (ur.), *Regulation and Public Law*, Weidenfeld and Nicholson, London, 1987. J. Braithwaite, *Regulatory Capitalism – How it works, ideas for making it work better*, Edward Elgar, 2008. С. Hood, Н. Rothstein, R. Baldwin, *The Government of Risk*, Oxford University Press, 2001. F. Cafaggi, *Reframing Self-Regulation in European Private Law*, Kluwer Law International 2006. J. Mitnick, *The Political Economy of Regulation*, New York, 1980. С. Philips, *The Regulation of Public Utilities, Theory and Practice*, 1993. E. Balleisen, D. Moss (eds), *Government and Markets – Toward a New Theory of Regulation*, Cambridge University Press, 2009. R. Sherman, *Market Regulation*, Pearson Education, 2008. W. Kip Viscusi et al., *Economics of Regulation and Antitrust*, MIT Press, 2005. M. Senn, *Non-State Regulatory Regimes*, Springer, 2010.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Економска анализа права**Наставници:** проф. др Борис Беговић, проф. др Александра Јовановић, доц. др Бранко Радуловић**Статус предмета:** изборни – Правно-економски модул**Број ЕСПБ:** 10**Услов:** /

Циљ предмета: Предмет развија теме које су биле предмет Економске анализе права на основним студијама. Ниво анализе је са економског аспекта на вишем техничком нивоу и подразумева коришћење сложенијих економских модела у разматрању појединих правних тема (својине, уговора, накнада штете, процесна правила грађанског и кривичног поступка, кривично право, корпоративно право, итд.). Студенти се поред методолошких основа анализе детаљно упознају и са њеним практичним импликацијама. Поред економске анализе права у ужем смислу студенти ће се упознати и са економском анализом понашања законодавца и других носилаца приликом доношења одлука о избору правне регулативе (теорија јавног избора).

Исход предмета: Савладавање појмова и принципа економске анализе права омогућава разумевање методолошки и садржајно другачијег приступа праву који се ослања на стандардне појмове и инструменте економске теорије и упоредноправну анализу у испитивању ефикасности правног система. Курс продубљује техничка знања примењена у анализи правног система или појединачних правних правила и савладавање практичног поља примене *Економске анализе права* које се огледа у утицају формирање критичког и креативног разматрања законодавне политике, креирање закона, одређивање граница регулације у различитим правним областима.

Садржај предмета: Теоријске основе економске анализе права; Економска анализа својинских права; Теме из области економске анализе уговора и накнаде вануговорне штете; Теме из области економске анализа решавања правних спорова; Економска структура компанијског и стечајног права; Економска анализа криминала; Економска анализа нетржишног доношења одлука

Литература:

Беговић, Б., А. Јовановић, Б. Радуловић „Економска анализа права“ уџбеник у припреми, Bouckaert, V. and De Geest G. (eds.), (2000), Encyclopedia of Law and Economics, Cheltenham, Edward Elgar, Јовановић, А., (2008), Теоријске основе економске анализе права, Центар за документацију и публикације Правног факултета у Београду; Јовановић, А., (1998), Увод у економску анализу права, Центар за документацију и публикације Правног факултета у Београду; Posner, R. A., (1998) and (2011), Economic Analysis of Law, Little, Brown and Company, Boston; Schäfer, H.B. and Ott, C., (2004), Economic Analysis of Civil Law, Edward Elgar, Cheltenham, UK Miceli, Thomas J., (2008), The Economic Approach to Law, Second Edition, Stanford University Press, Friedman, David D., (2005), Laws Order: What Economics Has To Do with Law and Why It Matters. Princeton University Press, Princeton. Posner, Richard A. 1985. An Economic Theory of the Criminal Law Columbia Law Review Vol. 85. Becker, Gary S. 1968. Crime and Punishment: An Economic Approach Journal of Political Economy Vol. 76. Coase, Ronald H. 1960. The Problem of Social Cost Journal of Law and Economics 3 Calabresi, Guido and A. Douglas Melamed. 1972. Property Rules, Liability Rules, and Inalienability: One View of the Cathedral Harvard Law Review. Garrett Hardin 1968., "The Tragedy of the Commons," Science 162 Harold Demsetz 1967., "Toward a Theory of Property Rights," American Economic Review 57; Cooter, R. and Ulen, T., (2004), Law and Economics, Addison-Wesley Longman; Baird, Д., R. Gertner, and R. Picker, (1998), Game Theory and the Law, Harvard University Press., Cambridge, US; Shavell, S. (2009), Temelji ekonomske analize prava, Mate d.o.o. Zagreb.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Право конкуренције**Наставници:** проф. др Борис Беговић, проф. др Владимир Павић, проф. др Душан Поповић**Статус предмета:** изборни – Правно-економски модул**Број ЕСПБ:** 10**Услов:** /

Циљ предмета: Стицање продубљених знања из области правне заштите слободне конкуренције и разумевање важећих прописа из ове области права. Анализа најважнијих института права конкуренције и изучавање најважнијих извора права конкуренције Европске уније, у контексту процеса хармонизације права Србије са правом ЕУ.

Исход предмета: Студенти ће стећи свеобухватно знање неопходно за примену прописа из области права конкуренције, њихову критичку анализу и сагледавање њиховог даљег развоја у глобализованом друштву.

Садржај предмета: 1. Појам конкуренције, савршене конкуренције и права конкуренције; 2. Ефекти монопола на друштвено благостање (алокативна неефикасност; производна неефикасност; динамичка неефикасност; расипање ренте); 3. Основни предуслови картела (монополски предуслови; структурни предуслови; предуслови понашања); 4. Правни третман осталих хоризонталних споразума (колективна и појединачна изузећа; споразуми мале вредности); 5. Критеријуми за утврђивање доминантног положаја; 6. Злоупотреба доминантног положаја према потрошачима; 7. Злоупотреба доминантног положаја према конкурентима (предаторно формирање цена; ценовна и друга дискриминација; везана трговина; остале злоупотребе); 8. Контрола концентрација; 9. Контрола државне помоћи; 10. Однос националних тела за заштиту конкуренције и Европске комисије (поступак због повреде конкуренције; поступак контроле концентрација); 11. Улога Европске комисије у поступку контроле државне помоћи у ЕУ; 12) Основне карактеристике упоредноправних система заштите конкуренције.

Литература:

1) Б. Беговић, В. Павић, *Увод у право конкуренције*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012; 2) R. Whish, *Competition Law*, Oxford University Press, 2012; 3) Б. Беговић, В. Павић, „Јасна и непосредна опасност: Приказ новог Закона о заштити конкуренције“, *Анали ПФБ* 2/2009, стр. 70; 4) Д. Марковић-Бајаловић, „Прети ли јасна и непосредна опасност од новог Закона о заштити конкуренције“, *Анали ПФБ* 1/2010, стр. 304; 5) Б. Беговић, В. Павић, „Јасна и непосредна опасност II: Час анатомије“, *Анали ПФБ* 2/2010, стр. 337; 6) Д. Поповић, „Условно одобравање концентрација у тзв. новим индустријама“, *Право и привреда* 5-8/2008, стр. 705; 7) Р. Петрикић, Р. Радовановић, „Спровођење увиђаја према новим прописима о заштити конкуренције“, *Право и привреда* 10-12/2010, стр. 54; 8) В. Бесаровић, „Преузимање отворених акционарских друштва у праву Европске уније и Републике Србије“, *Анали ПФБ* 2/2008, стр. 272; 9) V. Korah, *Competition Law of the European Union*, LexisNexis, 2005; 10) D. Geradin *et al.*, “The Concept of Dominance in EC Competition Law”, 2005, студија доступна на сајту: www.ssrn.com

Број часова активне наставе

Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
---------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Рачуноводство за правнике

Наставници: проф. др Вера Леко

Статус предмета: изборни – Правно-економски модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Курс Рачуноводство за правнике има за циљ да:

Пружи шири увид у изложеност савременој специјализованој терминологији рачуноводства, која је саставни део савременог пословног и финансијског права; Објасни неопходност примене законске и професионалне рачуноводствене регулативе; Укаже на разлоге за увођење Међународних рачуноводствених стандарда, Међународних стандарда ревизије, Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор и Међународних стандарда финансијског извештавања; Развија способност студената да разумеју и анализирају финансијске (рачуноводствене) извештаје; Омогући разматрање специјалне правне везе и међузависности које се преплићу са финансијским аспектима фирми, финансијских институција, државе и грађана; Упозна студенте са карактеристикама и циљем вођења рачуноводства реалног сектора, као и јавног сектора; Укаже на неопходност контроле и ревизије средства и реалног и јавног сектора, и то како са финансијско-рачуноводственог аспекта, тако и са правног

Исход предмета: Студенти ће стећи знање и овладати способностима неопходним за тумачење рачуноводствене регулативе (законске и професионалне), а такође разумети значај рачуноводствених и ревизорских извештаја. Од студената се очекује да се успешним усвајањем курса оспособе за примену принципа савременог финансијског и буџетског рачуноводства, на основу циљева и делокруга МРС, МСР, МРСЈС, МСФИ, који у Србији имају законску снагу.

Садржај предмета: Рачуноводство (појам, предмет, прописи). Закон о рачуноводству и ревизији (примена и коментар); Међународни рачуноводствени стандарди (примена, коментар, садржај и детаљна обрада броја најчешће коришћених стандарда). Међународни стандарди финансијског извештавања (примена, садржај, коментар); Обавезни финансијски извештаји (Биланс стања, Биланс успеха, Биланс новчаних токова) – функција, садржај, примери. Основне рачуноводствене категорије (капитал, имовина, добитак/губитак, амортизација, вредности средстава, контни оквир за реални сектор). Ревизија финансијских извештаја (појам, задаци, коментар, примери); Међународни стандарди ревизије (примена, коментар). Закон о буџетском систему (појам јавног сектора, јавних финансија – садржај и коментар закона). Међународни рачуноводствени

стандарди за јавни сектор (примена, коментар). Специфичности буџетског рачуноводства (Уредба о буџетском рачуноводству и Контни оквир за буџетско рачуноводство). Финансијски извештаји за буџетске кориснике и њихова ревизија (Врховна државна ревизија)			
Литература: Финансијско рачуноводство, уџбеници Економског факултета Универзитета у Београду, издања Економског факултета Универзитета у Београду, Београд ; Рачуноводство I, II, III, уџбеници за средњу школу, издања Завода за издавање уџбеника, Београд ; Методологија буџетског рачуноводства, издања Економског института, Београд; Методологија државне ревизије јавног сектора, издање Економског института, Београд			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

<i>Економска политика</i>
Наставници: проф. др Мирољуб Лабус, проф. др Емилија Вукадин
Статус предмета: изборни – Правно економски модул
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Предметни курс има за циљ да упозна студенте са методолошким, практичним и теоријским аспектима економске политике, оспособљавајући их за разумевање акција економске политике, економских функција државе и значаја основних системских закона у дејству економске политике и одвијању привредних токова. Посебно се обрађују варијације примене експанзионих и рестриктивних мера економске политике са циљем одржања макроекономске равнотеже и одрживог привредног раста. Дејство економске политике се објашњава на примеру Србије и чланица Европске уније, укључујући специфичности које потичу од различитих нивоа на којима се она конципира. Курс укључује и питање економске политике привреда у транзицији и процес европских интеграција.
Исход предмета: По завршеном курсу студенти ће: стећи знање о акцији економске политике и њеном утицају на економску, социјалну, правну и политичку сферу друштвеног живота; разумети економске функције државе, односно њених органа; стећи знање о улози и делатности јавноправних институција у функцији субјеката економске политике ; моћи да схвате значај стабилности правног система за ефикасност економске политике; разумети карактер и узрок промена макроекономских категорија као што су друштвени производ, инфлација, платни биланс, девизни курс, јавни дуг и др. преко примера узетих из праксе развијених земаља, а посебно из привредне праксе Србије; разумети дејство експанзионих и рестриктивних мера фискалне и монетарне политике појединачно и у њиховој комбинацији; упознати карактер и последице процеса глобализације на токове светске привреде и на националну економску политику; с обзиром да Србија треба да започне преговоре за придруживање ЕУ, студенти ће се упознати са основним одликама економског система и политике ЕУ.
Садржај предмета: 1. Механизам деловања економске политике, 2. Елементи економске политике; 3. Концепт и ефикасност економске политике; 4. Друштвени производ и привредни раст; 5. Формирање агрегатне тражње и понуде; 6. Стабилизациона економска политика, 7. Понуда новца и тражња за новцем, 8. Узроци и последице инфлације; 9. Спољнотрговинска и девизна политика, 10. Глобална економска политика; 11. Формирање, заједничко тржиште и заједничке политике ЕУ.12. ЕМУ и процес проширења ЕУ (економске консеквенце), 13. Економска политика транзиторних привреда; 14. Привреде у транзицији и ЕУ.

Литература:

Емилија Вукадин, Мирољуб Лабус, *Економска политика за правнике*, Београд, 2012., М. Бурда, Ч. Виплош, Макроекономија, ЦЛДС, 2004., N. Acocella, *Počela ekonomske politike – vrijednosti i tehnike*, Mate, Загреб, 2005., Б. Димитријевић, Н. Фабрис, *Економска политика, теорија и анализа*, Економски факултет Београд, 2007., R. Dornbusch, S. Fischer, R. Startz, *Macroeconomics*, Mc. Graw-Hill, 9th edn. 2004, Р. Болдвин, Ч. Виплош, *Економија европских интеграција*, Београд, 2010. ; Paul De Grauwe, *Економија Монетарне уније*, Нови Сад 2004.; Elhanan Helpman, *The Mystery of Economic Growth*, Harvard University Press 2004.; М. Bruno, *Crises, Stabilization and Economic Reform –Therapy by Consensus*, Clarendon Press, Oxford 1993.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Теорија државе и права

Наставници: проф. др Драган Митровић, проф. др Радмила Васић, проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, доц. др Горан Дајовић

Статус предмета: обавезан – Правно-теоријски модул, Теоријско-правни под-модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Курс за главни циљ има да полазнике мастер студија упути у мултидисциплинаран начин размишљања о најмодернијим правнотеоријским проблемима, да прошири њихово претходно знање, као и да их оспособи за критичко правничко размишљање које ће им развити осећај за препознавање истинских вредности, а у практичном раду и животу избрусити осећај врхунске професионалне одговорности унутар оквира неопходног легализма који се увек очекује или захтева од правника.

Исход предмета: Упућивање студената у резултате традиционалних и најновијих правнотеоријских истраживања у свету која имају за циљ објасне друштвене и државно-правне промене које доводе до настанка нових образаца друштвеног и државно-правног организовања.

Садржај предмета: 1. Општа знања о правној теорији и њен однос према научним правним и неправним дисциплинама, као и према наднаучним правним дисциплинама; 2. Утопистичке теорије о држави (Платоново утопистичко-идеалистичко учење; Средњовековне утопије Т. Мора, Т. Кампанеле и других; Учења социјалиста-утописта; Учења анархо-социјалиста и анархиста); 3. Природноправне и етичкокултуралистичке теорије о држави (Аристотелово рационалистичко природноправно учење; Хеленски период и римска политичка мисао; Хришћанска филозофско-теолошка учења; Уговорне природноправне теорије; Учења о држави као умној појави; Учења о држави као моралној и културној идеји); 4. Правне теорије о држави (Учења о држави као правној појави; Учења о границама државне интервенције); 5. Социолошке теорије о држави (Теорије о постанку државе; Теорије о друштвеној улози државе); 6. Политичке теорије о држави (Марксистичке и новомарксистичке теорије; Теорије политичке класе као политичке елите; Савремене политичке теорије елите; Савремене политичке теорије класе; Теорија градације слојева; Теорије групног плурализма; Функционалне теорије; Системске и кибернетичке теорије); 7. Правна теорија државних облика; 8. Природноправне теорије (Старогрчка и староримска природноправна учења; Црквено природноправно учење; Рационалистичке природноправне теорије; Уговорне природноправне теорије; Немачки правни идеализам; Препород природног права; Савремена природноправна учења); 9. Априористичко-феноменолошке, егзистенцијалистичке, формалне и културалистичке теорије; 10. Позитивистичке правне теорије (Догматичке правне теорије; Нормативистичка и аналитичка правна теорија; Енглеска аналитичка јуриспруденција; Америчка аналитичка јуриспруденција; Амерички правни реализам;

Скандинавски правни реализам); 11. Социолошке правне теорије (Органско-биолошко правно учење; Школе циљне, интересне и вреднујуће јуриспруденције; Школа слободног стварања права; Солидаристичка правна теорија; Теорије социјалног плурализма; Социјално-антрополошки правни плурализам; Француски правни модернизам; Америчка социолошка јуриспруденција; Историцистичка социолошка правна теорија; Марксистичка теорија права; Покрет Критика права); 12. Интегралне и мултидисциплинарне правне теорије (Покрет Критика правних студија; Феминистичка јуриспруденција; Школа економске анализе права; Конституционалистичке правне теорије; Мултикултуралистичке правне теорије; Комуитаристичке правне теорије; Супертеорија система и кибернетичка јуриспруденција; Биоетичка правна теорија; Покрет права и књижевности); 13. Теорије о односу државе и права (Теорије о независности државе од права; Теорије о првенству државе над правом; Теорије о првенству права над државом; Теорије о јединству државе и права; Теорије о повезаност државе и права; Теорије о релативној самосталности државе и права); 14. Размишљање о могућностима заснивања универзалне холистичке правне теорије.

Литература:

Обавезна:

Драган М. Митровић, *Теорија државе и права*, изд. „Досије студио“, Београд, 2011, стр. 593.

Допунска:

BOBIO, N: *Pravo i sila. Eseji iz teorije prava*, Split, 1988; BRETT, A. S: *Liberty, Rights and Nature, Individual Rights in Later Scolastic Thought*, Cambridge, 2003; ВАСИЋ, Р: *Правна држава и транзиција. Теоријски модел и контекстуално условљавање*, Београд, 2004; VEITCH, S: CRISTODOULIDIS, E; FARMER, L: *Jurisprudence: Themes and Concepts*, London & New York, 2007; VILLEY, M: *Pravo i prava čovjeka*, Zagreb, 2002; ВИНСЕНТ, Е: *Теорије државе*, 2009; VISKOVIĆ N: *Teorija države i prava*, Zagreb, 2006; VISKOVIĆ, N: *Argumentacija i pravo*, Split, 1997; VISKOVIĆ, N: *Pojam prava*, Split, 1980; ВОЛЦЕР, М: *Морал и прљаве руке. Филозофија, политика и рат*, Београд, 2010; ВОЛЦЕР, М: *Подручје правде*, Београд, 2000; Марковић Божидар С., *Односи између позитивног и праведног права и Начела демократије*, у *О праведном праву*, Visio mundi academic press, Нови Сад, 1994.; Перелман Хаим, *Правно расуђивање и Проблем празнина у праву – Покушај синтезе*, у *Право, морал и филозофија*, Нолит, Београд, 1983.; Радбрух Густав, *Пет минута филозофије права и Законско неправо и надзаконско право*, у *Филозофија права*, Правни факултет, Београд, 2006.; Тасић Ђорђе, *Извори позитивног права и Правда, општи интерес и друштвени мир*, у *Расправе из филозофије и теорије права*, Правни факултет у Београду, Дом културе Студентски град, Београд, 1992.; Харт Херберт, *Има ли природних права?*, у *Огледи из филозофије права*, Плато, Београд, 2003.

Број часова активне наставе

Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
--------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методe извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Холизам и право

Наставник: проф. др Драган М. Митровић

Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Теоријско-правни под-модул

Број ЕСПБ: 10

Услов: /

Циљ предмета: Упућивање студената у холистички начин размишљања о најмодернијим правнотеоријским проблемима, проширивање њиховог претходног знања, као и оспособљавање за критичко правничко размишљање које ће им развити осећај за препознавање истинских вредности, а у практичном раду и животу избрусити сећај врхунске професионалне одговорности унутар оквира неопходног легализма који се увек очекује или захтева од правника. И све то у духу

схватања да је све што постоји – једна целина.				
Исход предмета: Студенти ће стећи основна и проширена теоријска знања о холистичком приступу праву. Такође, они ће савладати домаћу и инострану правну терминологију из ове области и развити критички начн размишљања о феноменима државе и права.				
Садржај предмета: 1. Преглед мултидисциплинарних теорија и холистичких учења; 2. Савремене научнофилозофске претпоставке холистичког учења: антропичка парадигма и однос теорије антропичког космолошког начела и традиционалних антрополошких учења; телеолошка парадигма и теорија морфогенетских поља; холографска парадигма или посматрач и његово разумевање света. 3. Ред и неред као холистички појмови. Шта је холизам. Онтолошки, процесуални и органски холизам. Паралелизам науке и мистике. Холизам у египатској космогонији, источњачким учењима, филозофији и науци. Холизам у психологији, уметности, моралу и религији. 4. Холистичко-хеуристички проблем посматрача или епистемологија са субјектом сазнања. Ко уопште може да буде посматрач у праву и у чему се састоји његова улога? Идеја о посматрачевом учешћу и његовој улози. Имплицитни и експлицитни поредак у свету и праву. Холистичка претпоставка о постојању више светова. Концепција света у слици вечног враћања Хорха Луис Борхеса, Дејвида Хјума и Фридриха Ничеа. Завршно разматрање о целини. Холистички свет права. 5. Учење о целини или холистички свет права у правној филозофији и теорији. Тзв. примитивни холизам (Клод Леви-Брил). Тзв. модерни холизам (Талес, Хераклит, Лајбниц, Спиноза, Дриш). Холистички идеализам (Кант, Шелинг, Хегел, новохегелијанци). Холизам историјске правне школе. Биолошки холизам у тзв. органским теоријама о праву и држави (Краузе, Спенсер, Гирке, Шефел, Блунчли). Социолошко-солидаристичка варијанта холизма у учењу Леона Дигија. Вулгарни холизам. Вредни примери у српској филозофији и теорији права. Холистичка космолошка правна теорија Глигорија Гершића. Холизам у правној теорији Ђорђа Тасића и Радомира Лукића. Право као холистичка појава. 6. Правни холизам - Богишићево упутство. Спољашњи (шири и ужи, непосредни и посредни) правни холизам или повезаност права и државе са стварним светом. Узроци, услови и средства помоћу којих се остварује веза света и права. Унутрашњи (шири и ужи) правни холизам или повезаност између права и државе и унутар њих. Чиниоци, услови и средства за повезивање права и државе. Државна рационализација права. Правна рационализација државе. Повезаност унутар права и државе – системност као синоним за унутрашњи правни холизам у ужем смислу и за начела државно-правне организације. Холизам у кинеском, индијско-браманском, јеврејском и мухамеданском праву. Развој европског права и правне науке. Европско континентално и англосаксонско право. Виртуелни холизам или однос државе и права као појава стварног и виртуелног света. 7. Заједничко размишљање и, евентуално, излагање о могућностима заснивања универзалне холистичке правне теорије.				
Литература: Обавезна: Драган М. Митровић, Пут права. Холистичка парадигма света и права у светлу теорије хаоса и правне теорије, изд. Службени лист, Београд, 2000, стр. 333 Допунска: Наведена је у основној литератури				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Морал и право			
Наставник: проф. др Радмила Васић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Теоријско-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Курс има за циљ да понуди најпре кратку рекапитулацију основних питања и конвенционалних одговора у проблемском пољу односа права и морала на начин на који то чине западна правна теорија и филозофија права, показујући теоријске резултате као органски израсле из кондензованог историјског искуства друштва. У та питања свакако спада, и то као претходно, утврђивање специфичне суштине права и морала, карактера обавезности једног и другог нормативног система, односно њихових правила, а затим и утврђивање разлика и сличности међу њима у погледу обавезности. Показаће се два супротстављена и, могло би се рећи, конвенционална става: брига права за моралне вредности, у јуснатуралистичкој перспективи, и индиферентност „наредбе под претњом“ према моралном добру, у јуспозитивистичким концепцијама.			
Исход предмета: Упознавање студената с основним проблемима у односима између појма права и морала и оспособљавање студената за сагледавање динамике овог односа у правној пракси и уопште у друштвеним односима.			
Садржај предмета:			
1. <i>Уводне теме</i>			
Појмовно разграничење права и морала			
Правна обавезност и правна обавеза			
Морална обавезност и морална обавеза			
Испуњавање правних и моралних обавеза			
2. <i>Правни позитивизам</i>			
Раздвајање права и морала			
Бентамов утилитаризам и право као кодификована заповест			
Право као заповест суверене власти у Остиновој јуриспруденцији			
Хартова критика позитивистичког раздвајања права и морала			
3. <i>Постпозитивизам</i>			
Конституционалистичке теорије			
(Дворкин, Алеху, Нино)			
Природноправне теорије			
(Фулер, Финис)			
4. <i>Морални и правни критеријуми као одређујуће димензије правне заједнице</i>			
Морална садржина правних начела			
Етички вид правних појмова			
Непоклапање или супротстављање садржине појмова са			
етичког и правног становишта			
Морално и правно вредновање људских чина - Примена етичког и правног расуђивања на специфична питања и области			
Литература:			
<i>Право, морал и филозофија</i> , Нолит, Београд, 1983			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Теорија људских права			
Наставник: проф. др Јасминка Хасанбеговић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Теоријско-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: У оквиру предмета теорија људских права се студенти упознају са основним теоријским и филозофским концепцијама људских права у повести западног мишљења и законодавства.			
Исход предмета: Студенти постижу теоријско разумевање људских права и поседују знање о основним правно-теоријским проблемима данашњице у овој области			
Садржај предмета:			
1. Филозофија људских права (либерална традиција, теорије друштвеног уговора, Хобс, Лок, Мил, Констан, Кант и др.)			
2. Повест развитка људских права (Декларација о правима човека и грађана, Декларација о независности)			
– 3 генерације (подела Георга Јелинека)			
а) негативна права (<i>статус негативус</i>) <u>либерална</u> – право на живот, кретање, приватност, својину, слобода савести, говора, вероисповести, штампе, хабеас корпус процедурална јемства;			
б) активна права (<i>статус аутивус</i>) <u>демократска</u> – активно и пасивно бирачко право, право на удруживање и синдикално организовање, слобода збора, критике државних органа;			
с) позитивна права (<i>статус позитивус</i>) <u>социјална и културна</u> – социјална и здравствена заштита и осигурање, право на ограничени радни дан и седмицу, право на штрајк, право на рад, право на образовање, културу;			
д) као четврта генерација се наводе еколошка права човека			
3. Кључни међународноправни инструменти заштите људских права (Универзална декларација, Међународни пактови, Европска конвенција итд.)			
4. Међународни поступци за заштиту људских права (Реаговања на масовна кршења људских права у систему УН – Процедуре 1503 и 1235, Комитет за људска права, Европски суд за људска права итд.)			
5. Регионалне иницијативе (ОЕБС, Савет Европе) и заштита људских права у Европској Унији (Повеља о основним правима ЕУ)			
6. Универзализам људских права вс. културни релативизам (Афричка конвенција о људским правима и правима народа, Декларација о људским правима у исламу итд.)			
7. Права мањина (колективна права вс. индивидуална права, заштита мањинских права у режиму Лиге народа, релевантни међународноправни инструменти, члан 27. Пакта о грађанским и политичким правима, регионалне иницијативе, Оквирна конвенција за заштиту националних мањина итд.)			
8. Култура људских права (политичка култура, правна свест, “борба за право” (Г. Јелинек)			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Теорије о субјективним правима			
Наставник: проф. др Миодраг Јовановић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Теоријско-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			

Циљ предмета: Циљ предмета је да се студенти мастер студија правнотеоријског смера упознају са различитим теоријским приступима проучавања субјективних права. Поред историјског развитка различитих теоријских погледа на концепт субјективних права и њихове класификације (Георг Јелинек, Весли Хохфелд) акценат ће бити стављен на кључне школе мишљења, попут теорије избора Херберта Харта и интересне теорије Џозефа Раза. Поред тога, студенти ће бити упознати и са различитим димензијама проучавања субјективних права – нормативним, аналитичким и емпиријским (Џулс Колмен, Роберт Алекси). У последњем делу, испитаће се заснованост издвајања људских права као посебног типа субјективних права, као и могућност заснивања нових концепата, попут колективних права.

Исход предмета: Након одслушаног курса и положеног испита, студенти ће бити способни да доносе аналитичке судове о томе која од теорија субјективних права је усвојена у датом позитивноправном контексту; да критички промишљају о нормативним оправдањима за усвајање различитих теоријских модела; да врше упоредну анализу предности и недостатака постојећих теорија у различитим областима права (јавном и приватном праву).

Садржај предмета: У првом делу курса, студенти ће се упознати са дилемама у погледу прецизног датирања концепта субјективних права – нпр. да ли се тај концепт може везивати за *obligatio* у римском праву или је, пак, реч о знатно млађем правном концепту, по неким тврдњама, из 14. или 15. века.

У следећем кораку, упознаће се с ранијим теоријама о природи субјективних права, како у англо-америчкој литератури (Остинова ‘will theory’, Бенгамова ‘benefit theory’), тако и у немачкој романистичкој литератури (Виндшајдова ‘will theory’ и Јерингова ‘interest theory’). Затим ће акценат бити стављен на савремене верзије ових теорија, Хартову ‘choice theory’, као и ‘interest theory’, која се уобичајено везује за Раза и Мек Кормика.

Надаље, студенти ће се упознати с најпознатијим класификацијама субјективних права, оним Георга Јелинека и Веслија Хохфелда, и њиховом применом у сферама јавног и приватног права. Овај део биће закључен систематизацијом разматрања о проблематици субјективних права, који су понудили, с једне стране, Алекси, а с друге, Колмен и Краусова. Најзад, биће размотрена и Келзенова деконструкција концепта субјективних права унутар његове Чисте теорије права.

У последњем делу курса, биће размотрена заснованост засебног теоријског и позитивноправног третирања људских права, како на уставном, тако и на међународноправном нивоу. Такође, биће отворена питања могућег заснивања нових типова субјективних права, попут колективних права и њихов однос са постојећим индивидуалним правима, посебно људским правима.

Литература:

Обавезна:

Alexy, Robert, *A Theory of Constitutional Rights* (translated by Julian Rivers) (Oxford University Press, 2010); Coleman, Jules and Kraus, Jody, ‘Rethinking the Theory of Legal Rights’, *The Yale Law Journal* 7 (1986) 95: 1335–71.; Hart, Herbert L. A., ‘Bentham on Legal Rights’, in A. W. B. Simpson (ed.), *Oxford Essays in Jurisprudence* (second series) (Oxford: Clarendon Press, 1973), pp. 171–201.; ‘The Ascription of Responsibilities and Rights’, *Proceedings of the Aristotelian Society, New Series* (1949) 49: 171–94.; Hohfeld, Wesley N., *Fundamental Legal Conceptions* (New Haven: Yale University Press, 1964).; Jovanović, Miodrag, *Collective Rights – A Legal Theory* (Cambridge: Cambridge University Press, 2012); Kelzen, Hans, *Opšta teorija prava i države*, (Beograd, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Centar za publikacije, 1998).

Допунска:

Bobbio, Norberto, *The Age of Rights* (Cambridge: Polity Press, 1996); Dinstein, Yoram, ‘Collective Human Rights of Peoples and Minorities’, *International and Comparative Law Quarterly* 1 (1976) 25: 102–20.

Freeman, Michael, ‘Are There Collective Human Rights?’, *Political Studies*, (1995) 43: 25–40.; MacCormick, Neil, ‘Rights in Legislation’, in P. M. S. Hacker and Joseph Raz (eds.), *Law, Morality and Society – Essays in Honour of H. L. A. Hart* (Oxford: Clarendon Press, 1977), pp. 189–209.; Pavićević, Đorđe, *Људска права: preispitivanje ideje*, Beograd: Službeni glasnik, 2011.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Социологија права

Наставници: проф. др Милован Митровић, проф. др Саша Бован, доц. др Данило Вуковић

Статус предмета: обавезни – Правно-теоријски модул, Социолошко-правни под-модул

Број ЕСПБ: 20

Услов: /

Циљ предмета: Циљ предмета је да студенти прошире и продубе своје знање из социологије права.

Исход предмета: Студенти треба да стекну виши ниво знања и да овладају вештинама које им омогућују да критички разматрају проблематику социологије права, као и њихово оспособљавање да предузимају своја прва научна истраживања.

Садржај предмета: обухвата кључне и актуелне проблеме социологије права и основа методологије друштвених наука:

- настанак социологије права, њени основни теоријско-епистемолошки и методолошко-истраживачки проблеми и савремени токови;
- проблеми друштвеног деловања и нормативног усмеравања људског понашања;
- начела научног сазнања и проблеми методологије друштвених наука;
- друштвени процеси и проблеми њихове правне регулације;
- процеси људске и друштвено-економске репродукције и проблеми њихове правне регулације (рад и подела рада, производња и право, својина, правни аспекти популационих проблема);
- друштвени односи у браку и породици, односи полова и генерација и проблеми њиховог нормативног уређивања;
- однос друштвене структуре и правног система;
- етнички односи и етничка правила;
- правно регулисање друштвених неједнакости;
- однос друштвених установа, организација и права;
- однос културе и права и проблеми правне културе;
- однос права и других друштвених норми (морал и обичаји);
- чиниоци друштвеног развоја и проблеми рецепције и примене права;
- друштвени ризици и правни изазови глобализације и настанак нових облика правау савременим друштвима.

Литература

Обавезна:

Милован Митровић, Саша Бован, „Основи социологије и социологије права“, Правни факултет, Београд, 2012

Допунска:

Ј. Станковић, Основи опште социологије права, I-III, Београд, 1996; А. Молнар, Друштво и право, I-II, Београд 1995; R. Cotterell, The sociology of Law, London, 1992. С. Бован, Парадигматски корени социологије права, Београд, 1995.

Број часова активне наставе

Предавања:30	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
--------------	--------	-----------------------	-----------------------------	---------------

Методе извођења наставе: предавања, консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Правна култура			
Наставници: проф. др Милован Митровић, доц. др Данило Вуковић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Социолошко-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
<p>Циљ предмета: Курс Правна култура даје општи теоријски и методолошки преглед појма правне културе. Прве део курса посвећен је анализи појма правне културе и његовој вези са појмовима политичке и културе уопште. Други део курса посвећен је питањима операционализације и емпиријског истраживања правне културе. Студенти ће бити упознати са основним питањима истраживања вредности и ставова, као и са савременим националним и компаративним истраживањима правне културе. Курс садржи и самостални истраживачки рад о правној култури у Србији.</p>			
<p>Исход предмета: Студенти овладавају концептом правне културе и његовим везама са појмовима политичке и културе уопште. Студенти се оспособљавају за проучавање правне културе и њен утицај на правне процесе.</p>			
<p>Садржај предмета:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам правне културе <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Операционализације правне културе (димензије правне културе) 1.2. Критике концепта правне културе 1.3. Правна култура и култура 2. Емпиријско истраживање правне културе <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Емпиријско истраживање вредности: теоријска, методолошка и емпиријска питања 2.2. Емпиријско истраживање правне културе: студија случаја 3. Правна култура у Србији: самостални студијски истраживачки рад 			
<p>Литература Обавезна: Петровић, Сретен (2005), <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја; Пантић, Драгомир (2005), „Да ли су вредности грађана бивших комунистичких земаља сличне?“, Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 118-119, стр. 49-69 Cotterrell, Roger (2006), <i>Law, Culture and Society. Legal Ideas in the Mirror of Social Theory</i>, Ashgate; Nelken, David and Feest, Johannes (eds.) (2001), <i>Adapting Legal Cultures</i>, Oxford: Hart Publishing and Oñati Institute for The Sociology of Law; Kurkchiyan, Marina (2005), „Researching Legal Culture in Russia“, у Banakar, Reza and Max Travers (eds.), <i>Theory and Method in Socio-Legal Research</i>, Oxford: Hart Publishing and The Oñati International Institute for the Sociology of Law; Bryman, Alan (2001), <i>Social Research Methods</i>, Oxford: Oxford University Press Допунска: Пантић, Драгомир и Зоран Павловић (2007) <i>Јавно мњење: концепт и компаративна истраживања</i>, Београд: Friedrich Ebert Stiftung и Институт друштвених наука; Friedman, Lawrence M, (1969), „Legal Culture and Social Development“, <i>The Law and Society Review</i>, Vol. 4, No. 1 (Aug., 1969), pp. 29-44; Puchalska-Tych, Bogumila and Michael Salter (1996), „Comparing Legal Cultures of Eastern Europe: the need for a dialectical analysis“, <i>Legal Studies</i>, Vol.16, No.2</p>			
Број часова активне наставе			
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:
			Остали часови
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Савремене политичке теорије			
Наставници: проф. др Драгица Вујадиновић, проф. др Гордана Павићевић Вукашиновић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Социолошко-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: Упознавање студената с савременим политичким теоријама.			
Исход предмета: Курс је посвећен продубљеном пручавању модерних и савремених политичких теорија. Курс обухвата главне теме и концепције у савременој европској политичкој мисли и са њом повезаним правним схватањима. Укључене су релевантне теоријске традиције и идеолошке перспективе, укључујући и оне најновије, које се развијају под утицајима глобализације, постмодернизма и савременог развоја културе људских права, као што су феминистичка, и еколошка политичка теорија, савремена републиканска теорија и теорија цивилног друштва, теорија правде, теорија мултикултурализма.			
Садржај предмета: ЛИБЕРАЛНА ПОЛИТИЧКА ТЕОРИЈА (Класични либерализам Политички (социјални) либерализам Либертаријанизам (тржишни либерализам) и неолиберализам); КОНЗЕРВАТИВНА ПОЛИТИЧКА ТЕОРИЈА (Традиционални органски конзервативизам, Демокришћанска политичка традиција, Индивидуалистички (либертаријански) конзервативизам, Нео-конзервативизам и Нова десница); СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПОЛИТИЧКА МИСАО (Анархизам - централне теме, Марксизам - кључне концепције, Комунизам: лењинистичке концепције и "стаљинизам", Социјалдемократске концепције и социјална држава); ТЕОРИЈЕ ДЕМОКРАТИЈЕ (Класичне либерално-демократске теорије, Класичне теорије директне демократије, Савремене теорије демократије: компететивно-елитистички модел, плуралистичка теорија демократије, модел партиципативне демократије, модел легалне (конституционалне) демократије); ЕЛИТИСТИЧКЕ ТЕОРИЈЕ (Конзервативне теорије елите, Либерално-демократске теорије елите, Критичка теорија елите); ТОТАЛИТАРИЗАМ (Главне теме и концепције у политичкој доктрини фашизма и нацизма, Основне концепције и карактеристике стаљинизма, Теорије о тоталитаризму); ТЕОРИЈЕ ПРАВДЕ (Џон Ролс, Роналд Дворкин, Јозеф Раз, Амарта Сен, Томас Скенлон); ФЕМИНИСТИЧКА ТЕОРИЈА (Радикални феминизам, Либерални феминизам, Социјалистички феминизам); МУЛТИКУЛТУРАЛИЗАМ (Шила Бенхабиб, Чарлс Тејлор); ТЕОРИЈЕ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ ; ТЕОРИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА ; ПОСТМОДЕРНЕ ПОЛИТИЧКЕ ТЕОРИЈЕ ; САВРЕМЕНИ РЕПУБЛИКАНИЗАМ .			
Литература: Обавезна: Вујадиновић, Д., Политичке и правне теорије, Правни факултет у Београду, Београд 1996.; Павићевић Вукашиновић, Г. Политичке теорије и стварање западног модерног друштва, Досије, Београд, 2006. Допунска: Норман Бери, <i>Увод у модерну политичку теорију</i> , Београд 2007.; Валентини, Ф., <i>Модерна политичка мисао</i> , Загреб 1982.; Sabine, G.H., <i>A History of Political Theory</i> , Illinois 1973.; Јанош Киш, <i>Савремена политичка филозофија</i> , Београд 1990.; W. Kimlicka, <i>Contemporary Political Philosophy</i> , Oxford University Press; Марвин Пери, <i>Интелектуална историја Европе</i> , Београд 2000.; Ендру Хејвуд, <i>Политика</i> , Београд 2004.; Љубомир Тадић, <i>Наука о политици</i> , Београд 1996.; Војислав Становчић, <i>Политичка теорија</i> , Београд 2006.; Ендру Хејвуд, <i>Политичке идеологије</i> , Београд 2005.; Џон Ролс, <i>Политички либерализам</i> , Филип Вишњић 1998.; Хелд, Д., <i>Модел демократије</i> , Загреб 1990.; Тодор Куљић, <i>Теорије о тоталитаризму</i> , Београд 1983.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Социолошки метод у примени права				
Наставници: проф. др Милован Митровић, проф. др Саша Бован, доц. др Данило Вуковић				
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Социолошко-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Курс Социолошки метод у примени права представља сложени интердисциплинирани напор да се разумеју утицаји институционалних и културних фактора на стварање и примену правних норми. У оквирима овог курса, правне норме се посматрају као део јавних (секторских) политика. Први део курса посвећен је општим питањима доношења закона, односа закона и јавних политика и концепта анализе јавних политика. У другом делу курса анализира се процес доношења закона и утицај институционалних фактора и друштвених интереса на овај процес. У овом делу курса циљ је да студенти уз помоћ наставника спроведу једну анализу случаја. У другом делу курса бавимо се утицајем институционалних фактора и културних вредности на примену права. У овом делу курса студенти ће добити и основне увиде у концепте социолошких квалитативних и квантитативних истраживања.				
Исход предмета: Студенти се упознају с теоријским оквиром и методолошким средствима за разумевање утицаја друштвених фактора (институција и вредности) на стварање и примену права. Студенти се оспособљавају за продубљено проучавање ових тема.				
Садржај предмета:				
1. Закони и јавне политике				
1.1. Доношење закона				
1.2. Закон и јавне политике				
1.3. Увод у анализу јавних политика				
2. Доношење законе				
2.1. Институционална социолошка анализа				
2.2. Друштвени интереси и закони: студија случаја				
3. Примена права				
3.1. Институционални оквир примене права: студија случаја				
3.2. Културне вредности и примена права				
3.3. Социолошко истраживање вредности: теоријска, методолошка и емпиријска питања				
4. Социолошко-правна анализа примене права: самостални студијски истраживачки рад				
Литература				
Обавезна:				
Freeman, Michael (2005), „Law and Sociology“ in Michael Freeman (ed), <i>Law and Sociology</i> , Oxford: Oxford University Press.; Galligan, Denis (2007), <i>Law In Modern Society</i> , Oxford: OUP.; Steinmo, Sven (2008), “What is Historical Institutionalism?” in Donatella Della Porta and Michael Keating (eds.), <i>Approaches in the Social Sciences</i> , Cambridge UK: Cambridge University Press.; Portes, Alejandro (2010), <i>Economic Sociology</i> , Princeton: Princeton University Press.				
Допунска:				
García-Villegas, Mauricio (2006), „Comparative Sociology of Law: Legal Fields, Legal Scholarships, and Social Sciences in Europe and the United States“, <i>Law and Social Inquiry</i> , Vol.31, Issue 2, pp.343-382.; Banakar, Reza and Max Travers (eds.) (2005), <i>Theory and Method in Socio-Legal Research</i> , Oxford: Hart Publishing and The Oñati International Institute for the Sociology of Law.; Nee, Victor (2005), „The New Institutionalism in Economics and Sociology“ in Neil J. Smelser and Richard Swedberg (eds.), <i>The Handbook of Economic Sociology</i> , Princeton and Oxford: Princeton University Press.; Griffiths, John (2003), „The Social Working Of Legal Rules“, <i>Journal of Legal Pluralism</i> No.48.; Ewald, William (1995), ‘Comparative Jurisprudence (II): The Logic of Legal Transplants’, <i>American Journal of Comparative Law</i> , Vol.43, No.4, pp. 489-510.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60

колоквијум-и		
семинар-и	20		

Основни проблеми филозофије права				
Наставник: проф. др Јасминка Хасанбеговић				
Статус предмета: обавезни – Правно-теоријски модул, Филозофско-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 20				
Услов: /				
Циљ предмета: Циљ предмета је да студенти прошире и продубе своја знања из области филозофије права које су стекли на основним студијама				
Исход предмета: Студенти треба да досегну продубљени ниво знања и вештине из ове области, који ће им омогућити да се припреме за критички разматрање проблематике филозофије права.				
Садржај предмета:				
<p>1. Историја филозофско правне мисли: а) Антика: Идеја правде закона и суда – од митова до логоса; Софисти; Класична учења – Платон и Аристотел; Епикур и стоици; Цицерон; б) Средњи век: Ранохришћанска мисао; Патристика – Аурелије Августин; Схоластика – Тома Аквински; в) Нови век: Почети у ренесанси, реформацији и противреформацији; Рационално природно право; Конституционализам и револуционарно природно право; Немачки идеализам; г) Савремено доба: Филозофија позитивног права, Право, феноменологија, егзистенција, Топика и нова реторика, Марксистичка критика права.</p> <p>2. Филозофски приступ праву у целини: Стварност и вредност; Појам права; Вредност права; Сврха права; Важење права; Форма и материја права у историји; Право, морал и обичај; Правне вредности (правда, правичност, сигурност, сврсисходност, једнакост, слобода, солидарност); Моћ, сила и право; Религије, политичке идеологије, партије и правне идеологије, правна свест, правна култура и право; Питање најбољег поретка; Право као животна форма и алтернативне животне форме; Естетика права; Логика права и правне науке; Језик права и правни дискурс, право и литература (лепа књижевност).</p> <p>3. Филозофски приступ појединим правним појавама: Правни системи и пореди (стварање права, надзирање и кажњавање, правне промене, правни транспланти); Норма и правна норма; Воља и одлука; Субјект-објект у праву; Лице и правно лице; Физичко лице; Идентитет (индивидуални, колективни, институционални); Правни однос; (Са)правност, уставност, законитост; Правна стања; Правни процеси; Санкција; Помиловање и милосрђе; Јавно и приватно право; Својина; Уговор; Брак; Црква, држава и право; Међународно право.</p>				
Литература:				
Обавезна:				
Љубомир Тадић , „Филозофија права“, Правни факултет, Београд, 2006. или Љубомир Тадић , „Филозофија права“, ЈП Службени гласник, Београд, 2006.				
Допунска:				
Марковић Божидар С. , <i>Односи између позитивног и праведног права и Начела демократије, у О праведном праву</i> , Visio mundi academic press, Нови Сад, 1994.; Перелман Хаим , <i>Правно расуђивање и Проблем празнина у праву – Покушај синтезе, у Право, морал и филозофија</i> , Нолит, Београд, 1983.; Харт Херберт , <i>Има ли природних права?</i> , у <i>Огледи из филозофије права</i> , Плато, Београд, 2003. Врачар Стеван К. , <i>Универзалност принципа правде, у О правди и правичности</i> , приредио Милош Кнежевић, изд. Дом културе Студентски град, Београд, 1995				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методe извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Правна херменеутика			
Наставник: проф. др Јасминка Хасанбеговић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Филозофско-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
<p>Циљ предмета: Студенти се у току курса упознају с херменеутиком као методом, филозофијом и критичким струјањем у савременој друштвеној теорији и филозофији како би разумели место правне херменеутике у склопу општег учења о тумачењу и разумевању.</p> <p>Подробно се излажу и критички разматрају поједина савремена струјања у теоријама правног тумачења као и основни проблеми интерпретације права.</p> <p>Питања филозофских, језичких и семиотичких основа правног тумачења се повезују с практичним проблемима разумевања и примене права у правном тумачењу уопште и судијском тумачењу посебно.</p>			
<p>Исход предмета: Упознавање студената с херменеутиком као централном дисциплином у правној теорији и филозофији која се у току дипломских студија права не изучава издвојено. Оспособљавање студената за критички приступ основним проблемима тумачења правних текстова и његове повезаности с филозофском рефлексијом о проблемима тумачења и разумевања уопште. Развијање способности студената да разумеју правне текстове из перспективе различитих теорија тумачења права.</p>			
<p>Садржај предмета: 1. Повест херменеутике; 2. Херменеутика као општа метода духовних наука (Дилтај, Бети); 3. Струјања у савременој херменеутици (Хајдегер, Гадамер, Хабермас); 4. Филолошка, теолошка и јуристичка херменеутика (Специфичности правне херменеутике у односу на остале подручне херменеутике); 5. Правна херменеутика - Основни проблеми тумачења правног текста; 6. Теорије правног тумачења (Субјективно и објективно тумачење и Статичко и еволуционистичко тумачење); 7. Објективност правне интерпретације - Проблем интересубјективне проверљивости резултата тумачења; 8. Савињијеви елементи правног тумачења (језик, логика, систем); 9. Циљно тумачење (циљна, интересна и вредносна јуриспруденција, правни реализам); 10. Бетијеви канони тумачења (херменеутичке аутономије, тоталитета или кохеренције, актуелности разумјевања, адекватације разумјевања); 11. О могућности методичке заснованости тумачења (Рорти, Фиш); 12. Реализам и интерпретативизам у правном тумачењу (Дворкин, Мур, Ставропулос).</p>			
<p>Литература: Обавезна: Кауфман, Артур, <i>Право и разтевање права</i>, Гутенбергова галаксија, Београд, 1998 Допунска: Баста, Данило, <i>Правна херменеутика Артура Кауфмана</i>, Црногорска академија наука и умјетности, Подгорица, 1994.; Туцаковић, Миодраг Д., <i>Школа егзегезе и њена критика</i>, Штампарија „Луч“, Београд, 1940.; Коста Чавошки, „Тумачење и индивидуализација права зарад правичности“, <i>Правни живот</i>, год 44. књ. 421, бр. 12, 1995.; Гадамер, Ханс-Георг, <i>Истина и метода</i>, прев. Слободан Новаков, ИП "Веселин Маслеша", Сарајево, 1978.; Кремер, Ханс, <i>Критика херменеутике</i>, прев. Часлав Копривица, Академска књига, Нови Сад, 2010.; Јирген Хабермас, <i>Интерес и сазнање</i>, Нолит, Београд, 1975.</p>			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Правно расуђивање			
Наставници: проф. др Драган Митровић, проф. др Радмила Васић, проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, доц. др Горан Дајовић			
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Филозофско-правни под-модул			
Број ЕСПБ: 10			
Услов: /			
Циљ предмета: У току курса се излажу и разматрају основи опште логике, правне логике и правне аргументације у циљу упознавања са специфичностима и проблемима правног расуђивања. У првом делу семестра тежиште је на централним категоријама оште логике – појму, суду и закључку. Како засноваост правног расуђивања у општој логици не значи и то да се оно у потпуности може образложити средствима која нам формална логика ставља на располагање, ова се разматрања у другом делу семестра употпуњавају централним питањима теорије правне аргументације. У том смислу се излажу основна схватања аргументације као и појединости ових схватања. Посебна се пажња посвећује елементима структуре аргументативног поступка у праву – циљу, субјектима и аудиторијуму.			
Исход предмета: Упознавање студената с правном логиком и правним расуђивањем.			
Садржај предмета:			
<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Правна логика -Појам логике.Облици мисли. Појам - појам, врсте и односи међу појмовима 1.2. Суд - појам, врсте и односи међу судовима. Закључак - традиционално и савремено учење о закључку и логичке грешке у закључку 2. Правна аргументација <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Појам аргументације - Аналитичка и дијалектичка расуђивања 2.2. Аргументација, логика, топика, реторика, херменеутика и друге сродне дисциплине 2.3. Структура аргументације 2.4. Циљ аргументације - одлучити, уверити, убедити и наговорити да се (не) прихвати (хипо)теза 2.5. Субјекти аргументације и статус учесника правне аргументације 2.6. Говорник 2.7. Парадигме говорника у праву - законодавац или само судија 2.8. Аудиторијум - универзални и партикуларни 2.9. Средства аргументације 2.10. Говор (дискурс) и језик - правни језик и језик права 2.11. Аргумент - појам и врсте 2.12. Аристотелова подела у "Топици" 2.13. Аристотелова подела у "Реторици" 2.14. Цицеронова подела 2.15. Перелманова подела 3. Историја учења о аргументацији 			
Литература			
Обавезна:			
Јасминка Хасанбеговић, <i>Перелманова правна логика као нова реторика</i> , Београд, ИЦССО, 1988.			
Допунска:			
Никола Висковић, <i>Аргументација и право</i> , Београд, Досије, 2004.; Гајо Петровић, <i>Општа логика</i> , Школска књига, Загреб, 1985.; Јасминка Хасанбеговић, <i>Топика и право</i> , Београд, ВИЗ/ЦИД, 2005.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:15	Вежбе:	Други облици наставе:	
			Студијски истраживачки рад:
Методе извођења наставе: предавања, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Српска филозофија права				
Наставник: проф. др Јасминка Хасанбеговић				
Статус предмета: изборни – Правно-теоријски модул, Филозофско-правни под-модул				
Број ЕСПБ: 10				
Услов: /				
Циљ предмета: Упознавање с основним правцима, идејама и ауторима српске правне филозофије од њених почетака до краја двадесетог века.				
Исход предмета: Овладавање знањем о основним правцима, идејама и вредностима српске правнофилозофске традиције.				
Садржај предмета: 1. Јован Стерија Поповић – природно право; 2. Димитрије Матић – Кратак преглед историјског развитка начела права, морала и државе, Начела умног права; 3. Рајко Лешјанин – Главна начела и основна поњатија о човековој слободи и праву; 4. Глигорије Гершић – Теорија о повратној сили закона, Енциклопедија права; 5. Живојин М. Перић – Један поглед на еволуционистичку правну школу, О језику и законима, Нерешљиви проблеми у области права; 6. Живан Спасојевић – Аналогија и тумачење; 7. Тома Живановић – Систем синтетичке правне филозофије; 8. Теодор Тарановски – Енциклопедија права; 9. Евгеније Спекторски – Хуго Гроцијус као филозоф, Субјективизам и објективизам у правној теорији; 10. Ђорђе Тасић – Позитивно право као вредност и природно право, Извори позитивног права, Проблем мира у филозофији права, Правда, општи интерес и друштвени мир, О природном или идеалном праву, Модерни релативизам и проблем природног права, Правда и ред као принципи права; 11. Божидар С. Марковић – Оглед о односима између појма правде и развитка позитивног приватног права, Правичност као мисао и правно искуство, Правичност и правни поредак, Правичност као извор права; 12. Радомир Д. Лукић – Обавезујућа снага правне норме и проблем објективног права, О појму социологије права; 13. Михаило Ђурић.				
Литература: Обавезна: Данило Н. Баста: Преображаји идеје права. Један век правне филозофије на Правном факултету у Београду (1841-1941), 2. изд. Београд, 2012. Допунска: Данило Н. Баста: <i>Право и слобода. О перспективи слободе у страниј и нашој правној филозофији</i> , Сремски Карловци – Нови Сад, 1994. Милијан Поповић: <i>О филозофији права код Срба</i> , Београд, 2000.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 15	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
Методе извођења наставе: предавања, консултације				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		
практична настава		усмени испит		60
колоквијум-и			
семинар-и	20			

Спецификација завршног рада

Заједничко за све модуле
Број ЕСПБ: 20
Услов: Студент стиче право да пријави завршни рад са највише једним неположеним испитом предвиђеним студијским програмом, брани га пред комисијом од најмање два наставника након што је испунио све остале обавезе из студијског програма.
Циљеви завршног рада: <ol style="list-style-type: none">1) Доказ да је студент овладао знањима и стекао компетенције потребне за самосталан рад у одређеној научној или стручној области и дисциплини.2) Упознавање студента с одређеном облашћу научне или стручне дисциплине кроз детаљнију разраду једне теме из те области.3) Оспособљавање студента за самосталан истраживачки и практичан рад у одређеној области.4) Проходност за докторске студије.
Очекивани исходи: Завршни рад представља самостално и оригинално дело студента који на јасан начин показује да је студент овладао знањима и стекао компетенције потребне за самосталан рад у одређеној научној или стручној области.
Општи садржаји: Тема мастер рада може бити теоријски проблем или практичан проблем уочен у литератури или пракси. Мастер рад мора бити урађен у свему у складу са Стандардима за израду завршног мастер рада, како по форми тако и садржини. У уводном делу завршног рада студент треба да уведе читаоца у тему, прецизира значај теме и разлог због ког се определио баш за ту тему, као и преглед садржаја који следи. У главном делу студент обрађује тему рада. Он садржи приказ теоријских (основне дефиниције) и практичних (илустративни примери, по правилу оригинални) резултата који се односи на задату тему. Тај део рада треба да буде структуриран кроз више логичких целина означених одговарајућим насловима и поднасловима. На крају рада износи се закључак у коме се износе резултати до којих је студент дошао кроз израду мастер рада. Затим следи списак литературе коју је кандидат користио. Приликом израде рада студент је дужам да користи најмање 15 извора, од којих најмање 10 морају бити академске публикације, а најмање 5 мора бити на страном језику.
Методе извођења: Студијски истраживачки рад.